

Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana

T: 01 478 70 00
F: 01 478 74 25
E: gp.mop@gov.si
www.mop.gov.si

Številka: 35407-6/2020-ARSO-89

Datum: 12. 1. 2023

Ministrstvo za okolje in prostor izdaja na podlagi 38.a člena Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14, 51/16, 36/21, 82/21, 189/21 in 153/22) in prvega odstavka 72. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06-ZVO-1-UPB1, 49/06-ZMetD, 66/06-OdlUS, 33/07-ZPNačrt, 57/08-ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09-ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17-GZ, 21/18-ZNOrg, 84/18-ZIURKOE, 158/20 in 44/22 – ZVO-2) v povezavi s prvim odstavkom 319. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22) na zahtevo upravljavca Edvard Prančberger, Zgornja Ščavnica 71, 2233 Sveta Ana v Slovenskih goricah, ki ga po pooblastilu zastopata Ipsum, d.o.o., Ljubljanska cesta 72, 1230 Domžale ter OTC.si, odvetnica Tanja Cirkvenčič, Ljubljanska cesta 110, 1230 Domžale, v upravni zadevi izdaje okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje naprave, ki lahko povzroča onesnaževanje okolja večjega obsega, naslednje

OKOLJEVARSTVENO DOVOLJENJE

1. Obseg dovoljenja

Stranki - upravljavcu Edvardu Prančbergerju, Zgornja Ščavnica 71, 2233 Sveta Ana v Slovenskih goricah (v nadaljevanju: upravljavec) se izda okoljevarstveno dovoljenje za obratovanje:

- naprave A1, v kateri se izvaja dejavnost intenzivne reje perutnine (piščancev brojlerjev) s proizvodno zmogljivostjo 76.500 mest in
- naprave C1, v kateri se izvaja dejavnost reje prašičev pitancev s proizvodno zmogljivostjo 200 mest.

Napravi se nahajata na naslovu Zgornja Ščavnica 71, 2233 Sveta Ana v Slovenskih goricah, na zemljiščih v k.o. 509 Zgornja Ščavnica s parc. št. 689/1, 689/19, 696/1 v občini Sveta Ana v Slovenskih goricah.

Napravo A1 in druge z njo neposredno tehnično povezane dejavnosti sestavljajo naslednje nepremične tehnološke enote:

- hlev 1 (N1) s silosom Sil1 in Sil2,
- hlev 2 (N2) s silosom Sil3 in Sil4,
- hlev 3 (N3) s silosom Sil5 in Sil6
- kotlovnica (N4),
- diesel elektro agregat (N5),
- zaprto skladišče gnoja (SkO1),
- laguna za odpadne pralne vode (SkRO1),
- skrinja za kadavre (SkO2),

- meteorološka postaja.

Napravo C1 sestavljajo naslednje tehnološke enote:

- hlev za prašiče pitance (N6),
- podzemni zbiralnik gnojevke.

2. Okoljevarstvene zahteve za emisije snovi v zrak

2.1. Ukrepi za preprečevanje onesnaževanja oziroma zmanjševanje emisij iz naprave

2.1.1. Pri načrtovanju in obratovanju naprave iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja mora upravljavec zagotavljati izvajanje naslednjih ukrepov za preprečevanje in zmanjševanje emisije snovi v zrak:

- tesnjenje delov naprave in preprečevanje nastajanja emisije prahu, zajemanje odpadnih plinov na izvoru, rekuperacijo toplote in druge ukrepe za zmanjšanje količine odpadnih plinov;
- čim popolnejšo izrabo surovin in energije ter druge ukrepe za optimiranje proizvodnih procesov;
- optimiranje obratovalnih stanj zagona, spremembe zmogljivosti in zaustavljanja ter drugih izjemnih pogonskih stanj in
- redno vzdrževanje dobrega tehničnega stanja naprave.

2.1.2. Upravljavec mora pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja poleg ukrepov iz točke 2.1.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja izvajati tudi naslednje ukrepe za zmanjševanje emisije snovi v zrak:

- v fazah obratovanja naprave, v katerih se trdne snovi (krma, nastilj, sekanci, gnoj) pretovarjajo, prekladajo ali prevažajo, uporabljajo ali skladiščijo, je zaradi gostote, zrnatosti, velikosti zrn, površinskih lastnosti, abrazijske neopornosti, drobljivosti, sestave ali nizke vsebnosti vlage teh snovi treba preprečevati in zmanjševati emisijo celotnega prahu in še zlasti razpršene emisije snovi iz naprave,
- pri pretovarjanju trdnih snovi je treba zmanjševati poti padanja pri iztresanju gnoja, nastilja in sekancev in prilagajati obratovanje naprav lastnostim vrste nastilja in krmi,
- zmanjševati nastavitvena dela in čiščenje tako, da ne prihaja do nepotrebnega prašenja,
- avtomatizirati pretovor, kot je polnjenje silosov in krmilnikov s krmo brez možnosti iztresanja,
- redno vzdrževati in čistiti naprave za pretovor,
- popolnoma ali v pretežni meri zagotoviti zaprtje prostorov pri tehnoloških procesih, pri katerih se trdne snovi pretovarjajo, prekladajo, prevažajo, skladiščijo in uporabljajo,
- omejiti pretovarjanje pri visokih hitrostih vetra,
- v zvezi z lastnostmi trdnih snovi uporabiti peletirano slamo in krmo ter zmanjševati število mest za pretovarjanje,
- uporabiti zaprta prevozna sredstva in zaprte sisteme za natovarjanje in raztovarjanje trdnih snovi kot so vozila z zaprtimi vsebniki za krmo in steljo, namenska vozila s pokritimi prikolicami za prevoz gnoja in v notranjem transportu zaprte transportne trakove za krmo,
- prati in vzdrževati površine cest, po katerih vozijo vozila za prevoz trdnih snovi,
- zapirati vhodna vrata v prostore stavb, v katera se dovažajo, uporabljajo ali odvažajo trdne snovi,
- zapirati ali tesniti mesta za pretovarjanje trdnih snovi,
- prednostno uporabiti zaprte načine skladiščenja, kot je skladiščenje v silosih, zabojnikih ali big bag vrečah, skladiščnih halah ali kontejnerjih,
- uporabiti zaprte sisteme za natovarjanje in raztovarjanje trdnih snovi,
- omejiti hitrosti prevoznih sredstev na transportnih poteh tako, da ne prihaja do prašenja,
- potrebno je redno čistiti in vzdrževati manipulativne površine,

- preprečevati in zmanjševati razpršeno emisijo prahu z rednim preventivnim čiščenjem tehnološke opreme in naprav,
 - vse povozne površine na lokaciji naprave morajo biti utrjene,
 - v čim večji meri zasaditi rastlinje ali zatraviti površine, ki niso namenjene transportu ali razkladanju.
- 2.1.3. Upravljavec mora zagotavljati zmanjšanje nastanka emisije prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali (hlevov) z:
- uporabo grobega materiala za nastilj (kot npr. peletirana slama),
 - ročnim nanosom svežega nastilja pred in med vselitvijo,
 - uporaba avtomatskih krmilnikov za hranjenje po želji,
 - uporabo peletirane krme, kateri se dodajajo oljne sestavine,
 - uporabo skladišč za suho krmo (silosi), ki so opremljeni z oddušniki in zaključeni s filtrno vrečo,
 - uporabo avtomatskega prezračevalnega sistema z majhno hitrostjo zraka v hlevih.
- 2.1.4. Upravljavec mora zagotavljati izvajanje naslednjih ukrepov za preprečevanje in zmanjševanje emisije vonjav:
- na območju naprave mora zagotoviti kontinuirano merjenje meteoroloških parametrov,
 - zagotavljati mora ustrezno razdaljo med napravo (farmo) in občutljivimi sprejemniki,
 - uporabiti mora sistem nastanitve, kjer so živali in površine suhe in čiste, pri čemer se krma ne sme raztresati in voda se ne sme razlivati, zniževati temperaturo v hlevih in zmanjševati tok in hitrost zraka nad površino gnoja v hlevih,
 - zagotavljati, da je nastilj stalno suh in pod aerobnimi pogoji,
 - optimirati pogoje izpustov izstopnega zraka iz hlevov kot je z lociranjem odvodov zraka na slemenu in povečanjem hitrosti prezračevanja skozi te navpične odvode, z učinkovito postavitvijo zunanjih ovir za ustvarjanje turbulence v izhodnem toku zraka kot npr. s postavitvijo vegetacijskih in drugih ovir (gospodarsko poslopje in gozdne ali grmičaste površine),
 - skladiščenje gnoja v zaprtem skladišču gnoja, kjer se upošteva glavna smer vetra in zmanjšuje hitrost vetra kot npr. z naravnimi ovirami (gozdne površine) in bariero druge stavbe
 - zagotavljati pri raztresanju gnoja čimprejšnje vmešavanje gnoja v zemljo.
- 2.1.5. Upravljavec mora zagotavljati zmanjšanje emisij amoniaka v zrak iz skladišča gnoja z zmanjšanjem razmerja med emisijsko površino in prostornino kupa gnoja na način skladiščenja v zaprtem skladišču gnoja.
- 2.1.6. Upravljavec mora za zmanjšanje emisije amoniaka v zrak iz posameznih bivalnih objektov za živali (hlevov) zagotavljati, da izvaja vzrejo brojlerjev na globokem nastilju s prisilnim prezračevanjem, napajalnim sistemom brez iztekanja in s talnim gretjem, pri čemer mora zagotavljati, da emisije amoniaka v zrak ne presegajo mejnih vrednosti, določenih v Preglednici 1 iz točke 2.2.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja.
- 2.1.7. Upravljavec lahko kot gorivo v nepremičnem motorju z notranjim izgorevanjem – diesel elektro agregatu (N5) iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja uporablja le plinsko olje D2.
- 2.1.8. Nepremični motor z notranjim izgorevanjem – diesel elektro agregat (N5) lahko obratuje samo za pogon rezervnega ali zasilnega napajanja elektrike, pri čemer njegov obratovalni čas ne sme presegati 300 ur letno.

2.2. Mejne vrednosti emisije snovi v zrak

2.2.1. Mejna vrednost emisije amoniaka v zrak iz posameznega bivalnega objekta za brojlerje z uporabo reje na globokem nastilju je določena v Preglednici 1.

Preglednica 1: Mejna vrednost emisije snovi v zrak

Parameter	Mejna vrednost (v kg NH ₃ /mesto za brojler/leto)
Dušik, izražen kot NH ₃	0,08

2.3. Zahteve za obratovalni monitoring emisij snovi v zrak

2.3.1. Upravljavec mora zagotavljati monitoring emisije amoniaka v zrak kot oceno z izračunom letne količine razpršene emisije snovi v zrak na podlagi uporabe masne bilance na podlagi izločanja in skupnega (ali skupnega amonijskega) dušika, prisotnega v vsaki fazi ravnanja z gnojem.

2.3.2. Upravljavec mora zagotavljati monitoring emisije celotnega prahu v zrak iz posameznega bivalnega objekta za brojlerje kot oceno z izračunom letne količine razpršene emisije snovi v zrak na podlagi uporabe emisijskega faktorja.

2.3.3. Upravljavcu ni treba zagotoviti izvajanje obratovalnega monitoringa emisij snovi v zrak iz nepremičnega motorja z notranjim izgorevanjem – diesel elektro agregat (N5), katerega obratovalni čas ne sme presegati 300 ur letno in je namenjen samo za pogon zasilnega napajanja elektrike.

2.4. Obveznost predložitve poročila o rezultatih obratovalnega monitoringa

2.4.1. Upravljavec mora oceno o letnih emisijah snovi v zrak, ki jo izdelata izvajalec obratovalnega monitoringa na podlagi ocene z izračunom letne količine razpršenih emisij amoniaka in celotnega prahu v zrak, poslati Agenciji Republike Slovenije za okolje v elektronski obliki vsako leto do 31. marca tekočega leta za preteklo koledarsko leto.

2.4.2. Upravljavec mora kot prilogo k oceni o letnih emisijah snovi v zrak iz točke 2.4.1. izreka tega dovoljenja priložiti oceno z izračunom razpršenih emisij iz točke 2.3.1. in 2.3.2. izreka tega dovoljenja. Iz ocene mora biti razviden način izračuna in podatki, ki so bili pri tem uporabljeni.

3. Okoljevarstvene zahteve za emisije snovi in toplote v vode

3.1. Zahteve v zvezi z emisijami snovi in toplote v vode

3.1.1. Upravljavec mora zagotoviti, da v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja ne bodo nastajale industrijske odpadne vode.

3.1.2. Upravljavec mora zagotoviti, da se komunalna odpadna voda od pranja rok iz štirih umivalnikov, ki se nahajajo v hlevih, odvaja preko interne kanalizacije na malo komunalno čistilno napravo, ki je v sklopu bližnje stanovanje hiše.

- 3.1.3. Upravljavec mora vode, ki nastajajo od pranja hlevov in skrinje kadavrov, po predhodnem suhem čiščenju hlevov, zbirati v vodotesnem betonskem zbiralniku (laguni, SkRO1), ločeno od padavinske odpadne vode, ki se odvaja s streh hlevov ter povoznih površin.
- 3.1.4. Upravljavec mora zagotoviti odvajanje padavinske odpadne vode z asfaltiranih manipulativnih in transportnih površin preko lovilnikov olj, ki so skladni s standardom SIST EN 858.
- 3.1.5. Dvoriščna območja ter transportne poti morajo biti asfaltirane, pri čemer mora upravljavec zagotavljati suho čiščenje (brez odpadnih vod).
- 3.1.6. Upravljavec mora zagotoviti gnojenje v skladu z gnojilnim načrtom.

4. Okoljevarstvene zahteve glede ravnanja z odpadki

4.1 Ukrepi za preprečevanje onesnaževanja oziroma zmanjševanje emisij iz naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja

- 4.1.1 Upravljavec mora nastale odpadke začasno skladiščiti:
- tako, da ni ogroženo človekovo zdravje in da se ne škodi okolju,
 - ločeno po vrstah odpadkov tako, da so izpolnjene zahteve za predvideni način nadaljnjega ravnanja, pri čemer so opremljeni s podatki o nazivu odpadka in njegovi številki,
 - tako, da količina začasno skladiščenih odpadkov ne presega količine odpadkov, ki zaradi delovanja ali dejavnosti upravljavca nastanejo v 12 mesecih.
- 4.1.2 Upravljavec mora nevarne odpadke začasno skladiščiti tako, da se hranijo ločeno in ne pride do mešanja z drugimi nevarnimi odpadki ter z njimi ravnati tako, da so primerni za obdelavo. Upravljavec mora nevarne odpadke hraniti v embalaži, izdelani iz materiala, odpornega proti učinkovanju shranjenih odpadkov, ter jih opremiti z napisom »nevarni odpadek«.
- 4.1.3 Upravljavec mora za nastale odpadke zagotoviti obdelavo odpadkov tako, da:
- jih odda zbiralcu ali izvajalcu obdelave,
 - jih prepusti zbiralcu, če je prepuščanje s posebnim predpisom dovoljeno, ali
 - nenevarne odpadke, za katere ne velja poseben predpis, proda trgovcu, če ta zanj zagotovi njihovo obdelavo tako, da jih proda izvajalcu obdelave.

4.2 Ukrepi za spremljanje lastnih odpadkov, nastalih v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja, in ravnanje z njimi

- 4.2.1 Upravljavec mora voditi evidenco o nastajanju odpadkov in ravnanju z njimi, v kateri so podatki o številkah odpadkov in količinah:
- nastalih odpadkov in virih njihovega nastajanja,
 - začasno skladiščenih odpadkov,
 - odpadkov, oddanih v nadaljnje ravnanje drugim osebam v Republiki Sloveniji, in
 - odpadkov, poslanih v obdelavo v druge države članice EU in tretje države, z navedbo postopka obdelave, kraja obdelave in izvajalca obdelave.

Upravljavec mora podatke v evidenco o nastajanju odpadkov in ravnanju z njimi vnašati tako, da je razvidno časovno zaporedje nastajanja odpadkov in ravnanja z njimi.

4.3 Ukrepi za preprečevanje, pripravo za ponovno uporabo, recikliranje in predelavo odpadkov, nastalih v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja

- 4.3.1 Upravljavec mora zagotoviti izvajanje sledečih ukrepov, s katerimi bo zagotovljeno preprečevanje nastajanja odpadkov, priprava odpadkov za ponovno uporabo, recikliranje in predelava odpadkov, ki nastajajo v napravi:
- ločeno zbiranje nastalih odpadkov,
 - dobava surovin v povratni embalaži,
 - usposabljanje zaposlenih v zvezi z ravnanjem z odpadki.

4.4 Zahteve za ravnanje z gnojem in pralnimi vodami iz naprave A1 iz točke 1 izreka tega dovoljenja

- 4.4.1 Upravljavec mora zagotoviti skladiščenje gnoja v zaprtem skladišču z neprepustnimi tlemi, tako da ne pride do nenadzorovanega iztekanja in onesnaženja vode ali tal.
- 4.4.2 Upravljavec mora zagotoviti, da ima skladišče iz točke 4.4.1 izreka tega dovoljenja tako zmogljivost, ki zadošča za obdobja, za katera je vnos gnojil v tla prepovedan.
- 4.4.3 Upravljavec mora zagotoviti skladiščenje pralnih vod, ki nastajajo pri čiščenju hlevov, vključno z izcednimi vodami iz skladišča za gnoj, v vodotesnem zbiralniku, tako da ne pride do nenadzorovanega iztekanja in onesnaženja vode ali tal.
- 4.4.4 Upravljavec mora gnoj in pralne vode uporabiti kot gnojilo za gnojenje lastnih kmetijskih zemljišč ali jih oddati drugim uporabnikom kmetijskih zemljišč.
- 4.4.5 Upravljavec mora zagotoviti proučitev kmetijskega zemljišča, ki ga bo gnojil, pri čemer mora upoštevati:
- vrsto, stanje in naklon tal,
 - podnebne razmere,
 - odvodnjavanje in namakanje tal,
 - kolobarjenje,
 - vodne vire.
- 4.4.6 Upravljavec mora zagotoviti zadostno razdaljo med polji, po katerih raztrese gnoj in območji, na katerih obstaja tveganje za odtekanje v vodo, ter sosednjimi zemljišči.
- 4.4.7 Upravljavec mora zagotoviti, da se gnoj na kmetijska zemljišča ne vnaša, kadar:
- so tla poplavljena, zmrznjena ali pokrita s snegom,
 - je stanje tal takšno, da je tveganje za odtekanje ali odvodnjavanje veliko,
 - se odtekanje lahko predvideva zaradi pričakovanega dežja.
- 4.4.8 Upravljavec mora zagotoviti, da se količina gnoja za na kmetijska zemljišča prilagodi:
- vsebnosti dušika in fosforja v gnoju,
 - vsebnosti hranil v tleh,
 - potrebam sezonskih pridelkov,
 - vremenu in tlom, ko bi lahko prišlo do odtekanja.
- 4.4.9 Upravljavec mora zagotoviti, da je raztros gnoja usklajen s hranilno potrebo pridelkov.
- 4.4.10 Upravljavec mora zagotoviti redno preverjanje kmetijskih zemljišč, na katera je bil raztrosen gnoj, da ugotovi morebitne znake odtekanja.

- 4.4.11 Upravljavec mora s preverjanjem zagotoviti, da stroji za raztresanje gnoja delujejo brezhibno in da so ustrezno nastavljeni.
- 4.4.12 Upravljavec mora gnoj po površini, ki se gnoji, s trosilcem raztrositi enakomerno ter ga takoj oz. najkasneje v dvanajstih urah po raztrosu vmešati v tla.
- 4.4.13 Upravljavec mora pralne vode po površini, ki se gnoji, enakomerno razpršiti s cisterno za plitev vnos, ki ne sme imeti poškodovanih tistih delov, ki lahko vplivajo na enakomernost raztrosa, zagotavljati mora pravilne odmerke in njihovo porazdelitev ter čim manjše izgube pri vnosu.

4.5 Zahteve za ravnanje z gnojevko in pralnimi vodami iz naprave C1

- 4.5.1 Upravljavec mora zagotoviti skladiščenje gnojevke in pralnih vod, ki nastajajo pri čiščenju hleva, v vodotesnem podzemnem betonskem zbiralniku, tako da ne pride do nenadzorovanega iztekanja in onesnaženja vode ali tal.
- 4.5.2 Upravljavec mora zagotoviti, da ima skladišče iz točke 4.5.1 izreka tega dovoljenja tako zmogljivost, ki zadošča za obdobja, za katera je vnos gnojil v tla prepovedan.
- 4.5.3 Upravljavec mora gnojevko in pralne vode uporabiti kot gnojilo za gnojenje lastnih kmetijskih zemljišč ali jih oddati drugim uporabnikom kmetijskih zemljišč.
- 4.5.4 Upravljavec mora gnojevko in pralne vode uporabljati v skladu s potrebami rastlin, ki se določijo na podlagi pričakovanih pridelkov, tipov tal, razmer v tleh, podnebnih razmer, rabe zemljišč.
- 4.5.5 Upravljavec mora gnojevko in pralne vode po površini, ki se gnoji, enakomerno razpršiti s cisterno za plitev vnos, ki ne sme imeti poškodovanih tistih delov, ki lahko vplivajo na enakomernost raztrosa, zagotavljati mora pravilne odmerke in njihovo porazdelitev ter čim manjše izgube pri vnosu.

5. Okoljevarstvene zahteve za emisije hrupa

5.1. Zahteve v zvezi z emisijami hrupa

- 5.1.1. Upravljavec mora pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja, ki je vir hrupa, zagotoviti, da na katerem koli mestu ocenjevanja hrupa, mejne vrednosti kazalcev hrupa, ki so določene v točki 5.2. izreka tega dovoljenja, ne bodo presežene.
- 5.1.2. Upravljavec mora pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja zagotoviti izvajanje vseh potrebnih ukrepov za preprečevanje hrupa in nadzor nad obratovanjem naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja ob zagonu, puščanju, okvari ali trenutni zaustavitvi, da emisije hrupa ne bodo presegle mejnih vrednosti kazalcev hrupa iz točke 5.2 izreka tega dovoljenja.
- 5.1.3. Upravljavec mora poleg ukrepov iz točke 5.1.2 izreka tega dovoljenja uporabljati naslednje kombinacije tehnik za preprečevanje ali zmanjšanje emisij hrupa:
- zagotovitev ustrezne razdalje med napravo in občutljivimi sprejemniki,
 - povečanje razdalje med virom hrupa in sprejemnikom,
 - uporabo čim krajših cevi za dovod krme,
 - postavitev posod in silosov za krmo tako, da se čim bolj zmanjša premikanje vozil po farmi,

- zapiranje vrat in večjih odprtih stavbe, zlasti med hranjenjem,
- opremo za transport krme, transportne trakove za gnoj, ventilatorje ter opremo kotlovnice za pripravo tople vode upravlja izkušeno osebje,
- izogibanje hrupnim dejavnostim ponoči in med vikendi,
- upoštevanje določb za nadzor nad hrupom med vzdrževalnimi dejavnostmi,
- uporabo transportnih trakov in polžnih transporterjev,
- uporabo tihe opreme, kot so visoko učinkoviti ventilatorji, kadar naravno prezračevanje ni mogoče ali zadostno, ter črpalke in kompresorji,
- uporabo opreme, ki vključuje opremo za zmanjševanje hrupa, izolacijo vibracij in izvedbo zvočne izolacije stavb,
- zmanjševanje širjenja hrupa z vstavitvijo ovir med vire hrupa in sprejemnike.

5.2. Mejne vrednosti kazalcev hrupa

5.2.1 Mejne vrednosti kazalcev hrupa L_{dan} , $L_{noč}$, $L_{večer}$ in L_{dvn} , so določene v Preglednici 2.

Preglednica 2: Mejne vrednosti kazalcev hrupa

Območje varstva pred hrupom	L_{dan} (dBA)	$L_{večer}$ (dBA)	$L_{noč}$ (dBA)	L_{dvn} (dBA)
III. območje	58	53	48	58

5.2.2 Mejne vrednosti konične ravni hrupa L_1 so določene v Preglednici 3.

Preglednica 3: Mejne vrednosti konične ravni hrupa

Območje varstva pred hrupom	L_1 -obdobje večera in noči (dBA)	L_1 -obdobje dneva (dBA)
III. območje	70	85

5.3. Obveznosti v zvezi z izvajanjem prvega ocenjevanja, obratovalnega monitoringa in poročanjem zaradi emisije hrupa

5.3.1 Upravljavec mora zagotoviti izvajanje prvega ocenjevanja in obratovalnega monitoringa hrupa za napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja v stanju njene največje zmogljivosti obratovanja.

5.3.2 Upravljavec mora prvo ocenjevanje hrupa za napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja izvesti v času poskusnega obratovanja oziroma po vzpostavitvi stabilnih obratovalnih razmer.

5.3.3 Upravljavec mora zagotoviti izvedbo občasnega ocenjevanja hrupa za napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja enkrat v obdobju treh let.

5.3.4 Upravljavec mora Agenciji Republike Slovenije za okolje predložiti poročilo o ocenjevanju hrupa zaradi emisije vira hrupa najkasneje v 30 dneh po opravljenem ocenjevanju hrupa.

6. Okoljevarstvene zahteve v zvezi s preprečevanjem emisij snovi v tla in podzemne vode za napravo A1

6.1. Upravljavcu se potrdi prejem dokumenta Ocena možnosti za onesnaženje tal in podzemne vode za napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja, št. 369/OM/21, januar 2021,

dopolnitev marec 2021, dopolnitev avgust 2021, dopolnitev november 2021, izdelal Ipsum, d.o.o., Ljubljanska cesta 72, 1230 Domžale.

6.2. Ukrepi za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode

6.2.1. Upravljavec mora zagotavljati preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode tako, da:

- zagotovi brezhibno in zanesljivo obratovanje naprave,
- izvaja tehnične ukrepe za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode,
- vodi vzdrževalni dnevnik o izvajanju tehničnih ukrepov iz druge alineje te točke izreka tega dovoljenja in
- zagotovi izvedbo rednih pregledov tehničnih ukrepov za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode vsakih pet let.

6.2.2. Upravljavec mora zagotavljati:

- da v primeru razlitja sredstev za razkuževanje in dizelskega goriva ni izpusta zadevnih nevarnih snovi v okolje,
- izvajanje programa rednih popravil in vzdrževanja,
- utrjene talne površine transportnih poti,
- utrjene, vodo nepropustne talne površine hlevov,
- tesnjenje tal v prostoru, v katerem se nahaja diesel agregat z lovilno posodo,
- določitev postopkov za ukrepanje ob izlivih ali nesrečah.

7. Drugi ukrepi v zvezi z obratovanjem naprave

7.1. Ukrepi za čim višjo stopnjo varstva okolja kot celote za napravo A1

7.1.1. Upravljavec mora pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja izvajati in upoštevati sistem ravnanja z okoljem, ki vključuje naslednje elemente:

1. zavezanost vodstva, vključno z najvišjim vodstvom;
2. opredelitev okoljske politike, ki vključuje stalno izboljševanje okoljskih značilnosti obrata, ki jo zagotavlja vodstvo;
3. načrtovanje in pripravo potrebnih postopkov in ciljev v povezavi s finančnim načrtovanjem in naložbami;
4. izvajanje postopkov, pri katerih je posebna pozornost namenjena:
 - (a) strukturi in odgovornosti;
 - (b) usposabljanju, ozaveščanju in usposobljenosti;
 - (c) komunikaciji;
 - (d) vključevanju zaposlenih;
 - (e) dokumentaciji;
 - (f) učinkovitemu obvladovanju procesov;
 - (g) programom vzdrževanja;
 - (h) pripravljenosti in ukrepanju v nujnih primerih;
 - (i) ohranjanju skladnosti z okoljsko zakonodajo;
5. preverjanje učinkovitosti in izvajanje popravilnih ukrepov, pri čemer je posebna pozornost namenjena:
 - (a) monitoringu in merjenju;
 - (b) popravilnim in preventivnim ukrepom;
 - (c) vodenju evidenc;
 - (d) neodvisnim (kjer je izvedljivo) notranjim ali zunanjim presojam, da se ugotovi, ali je sistem ravnanja z okoljem skladen z načrtovano ureditvijo ter ali se ustrezno izvaja in vzdržuje;

6. pregled sistema ravnanja z okoljem ter njegove stalne ustreznosti, primernosti in učinkovitosti, ki ga izvaja najvišje vodstvo;
 7. spremljanje razvoja čistejših tehnologij;
 8. upoštevanje okoljskih vplivov morebitne razgradnje naprave v fazi načrtovanja nove naprave in v njeni celotni obratovalni dobi;
 9. redno uporabo sektorskih primerjalnih analiz (npr. sektorski referenčni dokument EMAS),
 10. izvajanje načrta za obvladovanje vonjav vključno z načrtom izvajanja monitoringa vonjav.
- 7.1.2. Upravljavec mora za preprečevanje ali zmanjševanje okoljskega vpliva in izboljšanje splošnih značilnosti zagotavljati:
- ustrezno lokacijo naprave in razporeditev dejavnosti v prostoru,
 - izobraževanje in usposabljanje osebja,
 - pripravo načrta za izredne razmere za obravnavanje nepričakovanih emisij in dogodkov, kot je onesnaženje vodnih teles,
 - redne preglede, popravila in vzdrževanje konstrukcij in opreme,
 - začasno skladiščenje poginulih živali tako, da se preprečijo ali zmanjšajo emisije.
- 7.1.3. Upravljavec mora za zmanjšanje skupnega izločenega dušika in posledično emisij amoniaka ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali zagotavljati predpisane sestave prehrane in prehranske strategije, ki vključuje naslednjo kombinacijo:
- zmanjšanje vsebnosti surovih beljakovin z uporabo prehrane z uravnoteženo vsebnostjo dušika na podlagi energijskih potreb in prebavljivih aminokislin;
 - večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja;
 - dodajanje nadzorovanih količin esencialnih aminokislin v prehrano z majhno vsebnostjo surovih beljakovin;
 - uporaba odobrenih krmnih dodatkov, s katerimi se zmanjšuje skupni izločeni dušik.
- 7.1.4. Upravljavec mora za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali zagotavljati predpisane sestave prehrane in prehranske strategije, ki vključuje naslednjo kombinacijo:
- večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja;
 - uporabo odobrenih krmnih dodatkov, s katerimi se zmanjšuje skupni izločeni fosfor (npr. fitaza);
 - uporabo hitro prebavljivih anorganskih fosfatov za delno nadomestitev običajnih virov fosforja v krmi.
- 7.1.5. Upravljavec mora za učinkovito uporabo vode zagotavljati sledečo kombinacijo tehnik:
- evidentiranje porabe vode;
 - odkrivanje in odprava morebitnega puščanja vode;
 - uporaba visokotlačnih čistilnih aparatov za čiščenje bivalnih prostorov živali in opreme;
 - izbiro in uporabo ustrezne opreme (npr. nastavkov za sesanje, skodelic za napajanje, korit za vodo) za posamezne kategorije živali ob stalnem zagotavljanju vode (pitje po želji);
 - redno preverjanje in (po potrebi) prilagajanje nastavitev opreme za pitno vodo.
- 7.1.6. Upravljavec mora za učinkovito rabo energije v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja zagotavljati sledečo kombinacijo tehnik:
- visokoučinkoviti ogrevalni/hladilni in prezračevalni sistemi,

- optimizacija ogrevalnih/hladilnih in prezračevalnih sistemov ter upravljanja,
- izolacija sten, podov in/ali stropov bivalnih prostorov živali,
- uporaba energijsko učinkovite razsvetljave.

7.1.7. Upravljaivec mora za zmanjšanje emisij amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo piščancev brojlerjev zagotoviti oceno ali izračun zmanjšanja emisij amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki se uporabljajo v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja.

7.1.8. Upravljaivec mora enkrat na leto v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja zagotavljati spremljanje skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, z uporabo masne bilance dušika in fosforja na podlagi zaužite krme, vsebnosti surovih beljakovin v prehrani, skupnega fosforja in proizvodnosti živali, pri čemer mora zagotavljati, da skupni izločeni dušik in skupni izločeni fosfor za piščance brojlerje ne presegata mejnih vrednosti iz Preglednic 5 in 6.

Preglednica 5: Mejna vrednost za skupni izločeni dušik, povezan z BAT

Parameter	Kategorija živali	Skupni izločeni dušik, povezan z BAT (v kg izločenega dušika/mesto za žival/leto)
Skupni izločeni dušik, izražen kot N	Brojlerji	0,6

Preglednica 6: Mejna vrednost za skupni izločeni fosfor, povezan z BAT

Parameter	Kategorija živali	Skupni izločeni fosfor, povezan z BAT (v kg izločenega P ₂ O ₅ /mesto za žival/leto)
Skupni izločeni fosfor, izražen kot P ₂ O ₅	Brojlerji	0,25

7.1.9. Upravljaivec mora zagotoviti vodenje evidence naslednjih parametrov procesa:

- porabo vode;
- porabo električne energije;
- porabo goriva;
- število prejetih in oddanih živali, pri čemer se upoštevajo tudi pogini,
- porabo krme,
- proizvodnjo gnoja.

7.1.10. Upravljaivec mora oceno ali izračun zmanjšanja emisij amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki se uporabljajo v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja, iz točke 7.1.7 izreka tega dovoljenja, skupno izločeni dušik in skupno izločeni fosfor iz točke 7.1.8 izreka tega dovoljenja in evidenco spremljanja parametrov iz točke 7.1.9 izreka tega dovoljenja poslati Agenciji Republike Slovenije za okolje v pisni obliki enkrat letno, najkasneje do 31. marca.

7.2. Ukrepi za preprečevanje nesreč in njihovih posledic in obveznost obveščanja za napravo A1

- 7.2.1. Upravljavec mora ukreniti vse potrebno, da se preprečijo nesreče ter omejijo in zmanjšajo njihove posledice in zagotoviti izvajanje naslednjih ukrepov:
- preventivno vzdrževanje in nadzor nad delovanjem naprave,
 - izvajanje vseh ukrepov varstva pred požarom, ki so določeni s požarnim redom,
 - redno izobraževanje, usposabljanje in seznanjanje zaposlenih z vsebinami s področja obvladovanja nesreč,
 - ustrezno, vzdrževano gasilno opremo.

7.3. Drugi posebni pogoji

- 7.3.1. Upravljavec mora nemudoma izvesti ukrepe, s katerimi zagotovi skladnost delovanja naprave s tem okoljevarstvenim dovoljenjem, če je kršeno, in inšpektorja, pristojnega za varstvo okolja, obvestiti o tej kršitvi.
- 7.3.2. Upravljavec mora začasno prenehati z obratovanjem naprave ali njenega dela zaradi kršitve pogojev iz tega okoljevarstvenega dovoljenja, dokler grozi neposredna nevarnost za zdravje ljudi ali povzročitev znatnega škodljivega vpliva na okolje.
- 7.3.3. Upravljavec mora poročati Agenciji Republike Slovenije za okolje o izpustih in prenosih onesnaževal do 31. marca v tekočem letu za preteklo leto v skladu s predpisi o Evropskem registru izpustov in prenosov onesnaževal.

8. Ukrepi za preprečevanje in nadzor nad izrednimi razmerami pri obratovanju naprave A1 ter za zmanjševanje njihovih posledic

- 8.1. Upravljavec mora zagotoviti izvajanje naslednjih ukrepov:
- redno vzdrževanje objektov, strojev in naprav,
 - kontrola tesnosti zbiralnika odpadnih vod,
 - redno čiščenje in razkuževanje objektov in opreme,
 - dezinfekcijo, deratizacijo in dezinsekcijo z namenom preprečevanja ali širjenja bolezni,
 - oddajo poginulih živali veterinarsko-higienski službi,
 - nadzor nad procesom reje z uporabo naslednje opreme: hlevskega računalnika, alarmnega sistema za nadzor,
 - uporaba diesel elektro agregata v primeru izpada električne energije.

9. Obveznost obveščanja o spremembah

- 9.1. Upravljavec mora ministrstvo obvestiti o spremembah, ki se nanašajo na upravljavca najpozneje v 30 dneh od nastanka spremembe.
- 9.2. Upravljavec, ob stečaju pa stečajni upravitelj, mora ministrstvo pisno obvestiti o nameri dokončnega prenehanja obratovanja naprav iz točke 1 izreka tega dovoljenja, kar izkazuje s potrdilom o oddani pošiljki.

10. Stroški postopka

- 10.1. V postopku izdaje okoljevarstvenega dovoljenja stroški niso nastali.

O b r a z l o ž i t e v

1. Zahtevek za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja

Agencija Republike Slovenije za okolje (v nadaljevanju: Agencija) je dne 3. 12. 2020 s strani upravljalca Edvarda Prančbergerja, Zgornja Ščavnica 71, 2233 Sveta Ana v Slovenskih goricah, ki ga po pooblastilu zastopata Ipsum, d.o.o., Ljubljanska cesta 72, 1230 Domžale ter OTC.si, odvetnica Tanja Cirkvenčič, Ljubljanska cesta 110, 1230 Domžale (v nadaljevanju: upravljavec), prejela zahtevek za izdajo okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje naprave, ki lahko povzroča onesnaževanje okolja večjega obsega, in sicer za napravo, v kateri se izvaja reja piščancev brojlerjev s proizvodno zmogljivostjo 76.500 mest in naprave C1, v kateri se izvaja dejavnost reje prašičev pitancev s proizvodno zmogljivostjo 200 mest (Farma Prančberger). Naprava se nahaja na lokaciji z naslovom Zgornja Ščavnica 71, 2233 Sveta Ana v Slovenskih goricah, na zemljiščih v k.o. 509 Zgornja Ščavnica s parc. št. 689/1, 689/19, 696/1 v občini Sveta Ana v Slovenskih goricah.

Agencija je dne 1. 2. 2021, 8. 4. 2021, 4. 6. 2021, 11. 6. 2021, 1. 9. 2021, 9. 9. 2021, 5. 11. 2021, 16. 11. 2021, 30. 11. 2021, 16. 8. 2022 in 12. 12. 2022 prejela dopolnitev vloge.

2. Pravna podlaga za izdajo okoljevarstvenega dovoljenja

Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, v nadaljevanju: ZVO-2) v prvem odstavku 304. člena določa, da se postopki za izdajo in spremembo okoljevarstvenega dovoljenja za naprave in dejavnosti, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega iz 68. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06-ZVO-1-UPB1, 49/06-ZMetD, 66/06-Odl. US, 33/07-ZPNačrt, 57/08-ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09-ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 30/16, 61/17-GZ, 21/18-ZNOrg, 84/18-ZIURKOE in 158/20, v nadaljevanju ZVO-1), ki so bili začeti na podlagi ZVO-1, končajo po določbah ZVO-1. Glede na navedeno se je ta postopek vodil in se bo končal v skladu z ZVO-1.

Uredba o vrsti dejavnosti in naprav, ki povzročajo industrijske emisije (Uradni list RS, št. 68/22) v prvem odstavku 29. člena določa, da se postopki, začeti na podlagi Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega (Uradni list RS, št. 57/15) pred uveljavitvijo ZVO-2, končajo v skladu z Uredbo o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega (Uradni list RS, št. 57/15), zato se bo ta postopek končal v skladu s citirano uredbo.

Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/22) v prvem odstavku 72. člena določa, da se postopki, začeti na podlagi Uredbe o odpadkih (Uradni list RS, št. 37/15, 69/15 in 129/20) pred uveljavitvijo ZVO-2, končajo v skladu z Uredbo o odpadkih (Uradni list RS, št. 37/15, 69/15 in 129/20), zato se bo ta postopek končal v skladu s citirano uredbo.

Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (Uradni list RS, št. 48/22) v 32. členu določa, da se postopki za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja, ki so se začeli pred uveljavitvijo te uredbe (torej pred 19. 4. 2022), končajo v skladu z dosedanjimi predpisi, zato se bo postopek končal v skladu z Uredbo o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (Uradni list RS, št. 31/07, 70/08, 61/09, 50/13).

68. člen ZVO-1 določa, da mora upravljavec za obratovanje naprave, v kateri se bo izvajala dejavnost, ki lahko povzroči onesnaževanje okolja večjega obsega, in za vsako večjo spremembo v obratovanju te naprave pridobiti okoljevarstveno dovoljenje. Okoljevarstveno dovoljenje se lahko izda za eno ali več naprav ali njenih delov, ki so na istem kraju in imajo istega upravljavca, pri čemer mora okoljevarstveno dovoljenje vsebovati pogoje, ki jih mora izpolnjevati vsaka naprava ali njen del.

Prvi odstavek 72. člena ZVO-1 določa, da mora ministrstvo odločiti o izdaji okoljevarstvenega dovoljenja za napravo iz 68. člena ZVO-1, tj. napravo, v kateri se bo izvajala dejavnost, ki lahko povzroči onesnaževanje okolja večjega obsega, v šestih mesecih od dneva prejema popolne vloge, pri čemer na primeren način upošteva tudi mnenja in pripombe javnosti.

Vsebina okoljevarstvenega dovoljenja je določena v 74. členu ZVO-1 in 24. členu Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

Prvi odstavek 16. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega določa, da se okoljevarstveno dovoljenje za napravo izda, če naprava obratuje v skladu s splošnimi zahtevami za obratovanje naprave iz zakona, ki ureja varstvo okolja, s to uredbo, zaključki o BAT in drugimi predpisi, ki urejajo okoljevarstvene zahteve za obratovanje naprave. Nadalje je v 20. členu iste uredbe določeno, da ministrstvo v okoljevarstvenem dovoljenju poleg zahtev iz 18. in 19. člena te uredbe določi tudi druge pogoje iz zaključkov o BAT in predpisov, ki urejajo okoljevarstvene zahteve za obratovanje naprave, pri čemer upošteva pogoje iz zaključkov o BAT, tako da ne poslabšajo kakovosti okolja.

Osmi odstavek 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega določa, da ministrstvo v okoljevarstvenem dovoljenju potrdi prejem ocene možnosti onesnaženja tal in podzemne vode iz 9. člena te uredbe oziroma izhodiščnega poročila iz 13. člena te uredbe.

Deseti odstavek 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega določa, da se glede vprašanj o obsegu in vsebini okoljevarstvenega dovoljenja, ki niso urejena s to uredbo, uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo okoljevarstvene zahteve za obratovanje naprave.

Enajsti odstavek 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega določa, da se ne glede na določbe predpisov, ki urejajo zaščito živali, za naprave iz točke 6.6 priloge 1 te uredbe v okoljevarstvenem dovoljenju določijo zahteve iz prvega do desetega odstavka tega člena.

3. Ugotovljeno dejansko stanje in dokazi, na katero je oprto

3.1 Vloga in dopolnitve vloge

Ministrstvo je v postopku odločalo na podlagi vloge in dopolnitev te vloge (v nadaljevanju: vloga) s prilogami, in sicer:

- vloga v elektronski obliki na prenosnem nosilcu,
- obrazec z osnovnimi podatki o IED napravi,
- pooblastilo z dne 30. 11. 2020,
- potrdilo o plačilu upravne takse,
- Zemljiško knjižni izpiski parcel,

- P1 – Poljuden opis obratovanja naprave (P1-nov20)
- P2 – Skladnost obratovanja IED naprave z NRT (P2-nov20)
- P33 – Opis tehnologije proizvodnje (P33 – nov20)
- P34 – Opis skladiščenja (P34-nov20)
- P42 – Emisije v vode (P42 – nov20)
- P43 – Emisije hrupa (A43 – nov20)
- P44 – Načrt gospodarjenja (P44-nov20)
- P45 – Izredne razmere in nesreče (P45 – nov20),
- T31-1 Seznam stavb,
- T31-2 Seznam tehnoloških enot,
- T33-1 Nepremični motorji z notranjim izgorevanjem,
- T34-2 Regalna in druga skladišča,
- T34-3 Skladišče silosov,
- T34-4 Skladišče rezervoarjev z odpadki,
- T34-5 Druga skladišča odpadkov,
- T35-6 Seznam materialov brez predhodnega skladiščenja,
- T41-1 Odvodniki,
- T41-2 Povezava odvodnik / tehnologija /predpis,
- T41-3 Masni pretoki snovi v zrak,
- T42-3 Vodna bilanca,
- A33 - Shematski prikaz proizvodnega procesa, (A33 – Shema proizvodnega procesa-nov20)
- A33 - Shematski načrt postavitve posameznih tehnoloških enot (A33 – Shema tehnološke enote-nov20)
- A33 – Izjava o skladnosti - peč za sekance (A33 – Izjava skladnost_peč-nov20)
- A33 – Certifikat agregata (A33 – certifikat agregata-nov20)
- A34 Shema lokacij posameznega skladišča (A34-Shema lokacij skladišč-nov20)
- A41 - Shema lokacije naprave z vrisanimi odvodniki, (A41 – Shema_odvodnik_lokacija-nov20)
- A41 - Shema odvajanja odpadnih plinov skozi odvodnik (povezava tehnoloških enot z odvodnikom), (A41 – Shema_odvodnik_lokacija-nov20)
- A41 - Tehnična dokumentacija iz katere izhaja največji prostorninski pretok odpadnih plinov za posamezni odvodnik, mala kurilna naprava (Centrometal d.o.o. – tehnični podatki) (A41 – prostorninski pretok_odvodnik-nov20)
- A62 – Sklep za predhodni postopek, št. 35405-193/2019-7, z dne 7.5.2020 (A62 – ARSO sklep PP-nov20)
- A62 – Okoljevarstveno soglasje, št. 35402-43/2016-28, z dne 27.10.2017 (A62 – OVS Prančberger-nov20)
- R.1.1 Situacija naprave z bližnjo okolico, M 1:5.000
- R.1.2 Situacija naprave s prikazom namenske rabe prostora, M 1:5.000
- R.1.3 Situacija poplavnih in vodovarstvenih območij, M 1:5.000
- R.1.4 Situacija območij varstva narave, M 1:5.000
- R.1.5 Situacija območij registrirane kulturne dediščine, M 1:5.000
- R.2 Situacija s prikazom ZK in infrastrukture z vhodi-izhodi, M 1:500
- A41 - Predlog programa prvih meritev in obratovalnega monitoringa (emisij snovi v zrak), št. O.PO. 13/20, Sinet d.o.o., oktober 2020 (A41 – Predlog monitoringa zrak–nov20)
- A41 - Strokovna ocena vplivov emisije snovi v zrak za naprave, št. O.PO. 08/20, Sinet d.o.o., oktober 2020, (A41-SOVO zrak-nov20)
- A43 - Ocena obremenjenosti okolja s hrupom, št. EKO-20-338, SiEKO d.o.o., september 2020 (A43 – SOVO hrup-nov20).
- A43 - Poročilo o ocenjevanju hrupa v okolju in Poročilo o meritvah hrupa v okolju, št. (O.PO.H. 20/2020), (datum merjenja 16.9.2020), datum poročila 22.9.2020, Sinet d.o.o. (A43 – meritve hrup-nov20)

- A51,52,53 Poročilo o vplivih nameravanega posega na okolje "Hlevi za purane, kotlovnica in skladišči, Edvard Prančberger in Kmetijstvo Prančberger d.o.o., september 2016, Ipsum, d.o.o., (elektronska priloga)
- A51,52,53 Aneks k Poročilu o vplivih nameravanega posega na okolje "Hlevi za purane, kotlovnica in skladišči, Edvard Prančberger in Kmetijstvo Prančberger d.o.o., dopolnitev oktober 2017, Ipsum, d.o.o., (elektronska priloga)
- A51,52,53 Aneks 2 k Poročilu o vplivih nameravanega posega na okolje "Hlevi za purane, kotlovnica in skladišči, Edvard Prančberger in Kmetijstvo Prančberger d.o.o., september 2016, Ipsum, d.o.o., (elektronska priloga)

Dopolnitev vloge z dne 1. 2. 2021:

- dopolnjen obrazec vloge,
- Elaborat o določitvi vplivnega območja naprave, št. 369/EV/21, Ipsum d.o.o., januar 2021,
- Ocena možnosti onesnaženja tal in podzemne vode, št. 36/OM/21, Ipsum d.o.o., januar 2021.

Dopolnitev vloge z dne 8. 4. 2021:

- Pojasnila z dne 6. 4. 2021,
- dopolnjena grafika,
- dopolnitev poglavja 3.3 Tehnologija proizvodnje,
- dopolnjena priloga P34 Skladiščenje, raba surovin in energentov,
- podrobnejši opis kotlovnice v P41 in P33,
- dopolnjena opisna priloga P45: priloge A45 (Požarni red in Ocena požarne ogroženosti za hlev 1, hlev 2, hlev 3 in kotlovnice),
- deratizacija, opisana v P45 in P33: priloga A45 Evidenčna kartica postopkov deratizacije,
- dopolnjena priloga P2,
- dopolnjena Ocena možnosti onesnaževanja tal in podzemne vode, dopolnitev marec 2021,
- dopolnjen Elaborat o določitvi vplivnega območja naprave s poglavjem 5 in 6, dopolnitev april 2021,
- dopolnjen P41,
- izjava upravljavca pod A45 o začetku obratovanja diesel agregata,
- dopolnjen P42,
- dopolnjena priloga A43,
- priložena Pogodba s podjetjem Kmetijstvo Črnci, pod prilogo A44 – Pogodba o obremenitvi zemljišč.

Dopolnitev vloge z dne 4. 6. 2021:

- Sklep za predhodni postopek, št. 35405-193/2019-7 z dne 7.5.2020

Dopolnitev vloge z dne 11. 6. 2021:

- Gradbena dovoljenja za izpuste,
- Prikaz ureditve izpusta 1 in 2 na hlevu 1 (ureditvena situacija in prerez izpusta),
- Slika izpusta 1 in 2 na hlevu 1.

Dopolnitev vloge z dne 1. 9. 2021 (vloga v elektronski obliki) in 9. 9. 2021 (vloga v tiskani obliki):

- vloga v elektronski obliki na prenosnem nosilcu,
- obrazec z osnovnimi podatki o IED napravi,
- Zemljiško knjižni izpiski parcel,
- P1 – Poljuden opis obratovanja naprave (P1-nov20)
- P2 – Skladnost obratovanja IED naprave z NRT (P2-nov20_Pranč_BAT skladnost) s prilogami:
 - A2 – Potrdilo usposabljanje za rejce perutnine_Prančberger,
 - A2 – Seznam GERK-ov za razvoz gnoja_Prančberger,

- A2 Priloga k P2_Metodika izračuni BAT_24_25_27_Prančberger
- P33 – Opis tehnologije proizvodnje (P33 – nov20_Pranč_proizvodni proces)
- P34 – Opis skladiščenja (P34-nov20_Pranč_skladišča)
- P41 - Emisije v zrak (P41 – nov20_Pranč_emisije v zrak)
- P42 – Emisije v vode (P42 – nov20)
- P43 – Emisije hrupa (P43 – nov20_Pranč_emisije hrupa)
- P44 – Načrt gospodarjenja (P44-nov20_Pranč_načrt gospodarjenja z odpadki)
- P45 – Izredne razmere in nesreče (P45 – nov20_Pranč_izredne razmere in nesreče),
- T31-1 Seznam stavb (T31 – nov20_Pranč_objekti in TE),
- T31-2 Seznam tehnoloških enot (T31 – nov20_Pranč_objekti in TE),
- T33-1 Nepremični motorji z notranjim izgorevanjem (T33-nov20_Pranč_motor),
- T34-2 Skladišče sekancev Sk2,
- T34-3 Skladišče silosov SkS1,
- T34-4 Skladišče rezervoarjev z odpadki SkRO1,
- T34-5 Druga skladišča odpadkov SkO1,
- T34-5 Druga skladišča odpadkov SkO2,
- T35-6 Seznam materialov brez predhodnega skladiščenja (nastilj),
- T41-1 Odvodniki (T41 – nov20_Pranč_odvodniki),
- T41-2 Povezava odvodnik / tehnologija /predpis,
- T42-3 Vodna bilanca (T42 – nov20),
- A33 - Shematski prikaz proizvodnega procesa, (A33 – Shema proizvodnega procesa-nov20)
- A33 - Shematski načrt postavitve posameznih tehnoloških enot (A33 Shema tehnološke enote_Prančberger)
- A33 – Izjava o skladnosti - peč za sekance (A33 – Izjava skladnost_peč-nov20)
- A33 – Certifikat agregata (A33 – certifikat agregata-nov20)
- A34 Shema lokacij posameznega skladišča (A34 Shema skladišča_Prančberger)
- A41 - Strokovna ocena vplivov emisije snovi v zrak za naprave, št. O.PO. 08/20, Sinet d.o.o., oktober 2020, (A41-SOVO zrak-nov20),
- A41 - Shema lokacije naprave z vrisanimi odvodniki, (A41 – Shema_odvodnik_lokacija-nov20),
- A41 - Shema odvajanja odpadnih plinov skozi odvodnik (povezava tehnoloških enot z odvodnikom), (A41 – Shema_odvodnik_lokacija-nov20),
- A41 - Tehnična dokumentacija iz katere izhaja največji prostorninski pretok odpadnih plinov za posamezni odvodnik, mala kurilna naprava (Centrometal d.o.o. – tehnični podatki) (A41 – prostorninski pretok_odvodnik-nov20)
- A41 Predlog programa prvih meritev in obratovalnega monitoringa emisije snovi v zrak iz kmetije Edvard Prančberger na lokaciji Zgornja Ščavnica 71, 2233 Sveta Ana v Slovenskih goricah, št. CEVO- 389/2021, IVD Maribor, avgust 2021 (A41 Predlog programa monitoringa emisije v zrak_Prančberger)
- A41 Poročilo o tehnoloških meritvah po Pravilniku o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter o pogojih za njegovo izvajanje za podjetje Edvard Prančberger -nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji na lokaciji Zgornja Ščavnica 71: Hlev piščancev 1, skladišče gnoja, zbiralnik odpadne vode, hlev svinj, št. CEVO-389A/2021, IVD Maribor, avgust 2021 (A41 Poročilo meritve vonjav_Prančberger)
- A41 Strokovna ocena o obremenitvi okolja z vonjavami za kmetijo Prančberger Edvard na lokaciji Sveta Ana v Slovenskih goricah - obstoječe stanje in predvideno stanje v času obratovanja 3 hlevov, št. CEVO-389/2021, IVD Maribor, avgust 2021 (A41 SOVO emisije vonjav_Prančberger)
- A43 - Ocena obremenjenosti okolja s hrupom, št. EKO-20-338, SiEKO d.o.o., september 2020 (A43 – SOVO hrup-nov20)

- A43 - Poročilo o ocenjevanju hrupa v okolju in Poročilo o meritvah hrupa v okolju, št. (O.PO.H. 20/2020), (datum merjenja 16.9.2020), datum poročila 22.9.2020, Sinet d.o.o. (A43 – meritve hrup-nov20)
- A43 -Predlog progama prvih meritev in obratovalnega monitoringa, hrup v okolje, za objekt Hlevi za piščance, k.o. 509 Zgornja Ščavnica, s parc. št. 689/1, 689/19 in 696/1, št. O.PO. 07/21, z dne 6.4.2021, Sinet d.o.o. (A43 – Predlog monitoringa hrup_Prančberger)
- A45 - Požarni red
- A45 - Ocena požarne ogroženosti hlev 1, marec 2021
- A45 - Ocena požarne ogroženosti hlev 2, marec 2021
- A45 - Ocena požarne ogroženosti hlev 3, marec 2021
- A45 - Ocena požarne ogroženosti kotlovnica, marec 2021
- A45 – Evidenčna kartica postopkov deratizacije
- R.1.1 Situacija naprave z bližnjo okolico, M 1:5.000
- R.1.2 Situacija naprave s prikazom namenske rabe prostora, M 1:5.000
- R.1.3 Situacija poplavnih in vodovarstvenih območij, M 1:5.000
- R.1.4 Situacija območij varstva narave, M 1:5.000
- R.1.5 Situacija območij registrirane kulturne dediščine, M 1:5.000
- R.2 Situacija s prikazom ZK in infrastrukture z vhodi-izhodi, M 1:500
- R.2.1 Situacija obstoječega stanja na geodetskem načrt, M 1:500
- R.2.2 Situacija predvidenega in obstoječega stanja na geodetskem načrtu, M 1:500
- R.3 Prikaz prereza hleva z izpustom (ZKO) in fotografijami ZKO ter notranjosti hleva, M 1:50
- G.2 prikaz skupnega vplivnega območja, neposredna okolica, M 1:500
- A51,52,53 Elaborat o določitvi vplivnega območja, št. 369/EV/21, Ipsum, d.o.o., januar 2021, dopolnitev marec 2021, dopolnitev avgust 2021 (A51, A52, A53 Elaborat o določitvi vplivnega območja_Prančberger_avgust2021)
- A54 Ocena možnosti onesnaženja tal in podzemne vode, št. 369/OM/21, Ipsum, d.o.o., januar 2021, dopolnitev avgust 2021
- A62 – Sklep za predhodni postopek, št. 35405-193/2019-7, z dne 7.5.2020 (A62 – ARSO sklep PP-nov20)
- A62 – Okoljevarstveno soglasje, št. 35402-43/2016-28, z dne 27.10.2017 (A62 – OVS Prančberger-nov20).

Dopolnitev vloge z dne 5. 11. 2021 (v elektronski obliki) in 22. 11. 2021 (v tiskani obliki):

- Pripombe oktober
- P2 – Skladnost obratovanja IED naprave z NRT (P2-nov20_Pranč_BAT skladnost_1) s priložo:
 - A2 Priloga k P2_Metodika izračuni BAT_24_25_27_Prančberger_1
- A33 Shema tehnološke enote_Prančberger_3
- P33 – Opis tehnologije proizvodnje (P33 – nov20_Pranč_proizvodni proces_1)

Dopolnitev vloge z dne 16. 11. 2021 (v elektronski obliki) in 22. 11. 2021 (v tiskani obliki):

- P43 - nov20_Pranč_emisije hrupa.docx;
- A43 SOVO Hrup_Prančberger_november2021; Ocena obremenjenosti okolja s hrupom, št. EKO-20-338-A, SiEKO d.o.o., 10. 11. 2021;
- A51, A52, A53 Elaborat o določitvi vplivnega območja_Prančberger_november2021

Dopolnitev vloge z dne 30. 11. 2021:

- A54 Ocena možnosti onesnaženja tal in podzemne vode, št. 369/OM/21, Ipsum, d.o.o., januar 2021, dopolnitev avgust 2021, dopolnitev november 2021,
- P42 – Emisije v vode, november 2021

Dopolnitev vloge z dne 16. 8. 2022:

- Dopis – opredelitev do ukrepov, predlaganih na ustni obravnavi, IPSUM d.o.o.,
- Izračun najmanjšega priporočenega odmika po Uredbi o emisiji v zrak iz nepremičnih virov (priloga 10 Uredbe), IPSUM d.o.o.

Dopolnitev vloge z dne 12. 12. 2022:

- Načrt obvladovanja vonjav za Kmetijo Prančberger, št. CEVO-20585/2022, IVD Maribor, november 2022
- Dopolnjen dokument P41 - Emisije v zrak, kot del dokumentacije za OVD IED

3.2 Dejavnost in zmogljivost naprave

Ministrstvo je na podlagi vloge za izdajo okoljevarstvenega dovoljenja in njenih dopolnitev ugotovilo, da je naprava A1 iz točke 1 izreka tega dovoljenja naprava, v kateri se izvaja reja piščancev pitancev (brojlerjev) z zmogljivostjo 76.500 mest. Naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja se skladno s Prilogo 1 Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, razvršča med naprave za intenzivno rejo perutnine z oznako vrste dejavnosti 6.6.a.

Ministrstvo je na podlagi vloge ugotovilo, da je naprava C1 iz točke 1 izreka tega dovoljenja druga naprava, v kateri se izvaja dejavnost reje prašičev pitancev s proizvodno zmogljivostjo 200 mest, in se glede na Prilogo 1 Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, ne razvršča med naprave za intenzivno rejo prašičev pitancev z oznako vrste dejavnosti 6.6.b, saj ne presega praga 2.000 mest.

Za napravo A1 iz točke 1 izreka tega dovoljenja je določen prag zmogljivosti z več kot 40.000 mesti za perutnino, zato se naprava A1 iz točke 1 izreka tega dovoljenja šteje za napravo, ki lahko povzroča onesnaževanje okolja večjega obsega.

3.3 Značilnosti območja naprave

Območje naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja se nahaja na obstoječi Kmetiji Prančberger, v dolini reke Ščavnice, v Prlekiji, kjer je pokrajina ravninska, zanjo je značilna razpršena gradnja. Lokacija naprave je izven naselja in je od vodotoka (reke Ščavnice) oddaljena približno 300 m, od državne meje z Avstrijo pa nekaj več kot 5 km. Kmetija Prančberger leži v pestri kulturni krajini z ekstenzivnimi in ponekod močvirnimi travniki, senožetnimi sadovnjaki in gozdnatimi severnimi pobočji Slovenskih goric. Kmetija je del razpršenega naselja Zg. Ščavnica. Najbližje strnjeno naselje je Sv. Ana v Slovenskih goricah in je od območja naprave oddaljeno dobrih 3.000 m.

Lokacija naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja se nahaja v občini Sveta Ana v Slovenskih goricah, na naslovu Zgornja Ščavnica 71, 2233 Sveta Ana v Slovenskih goricah, na zemljiščih v k.o. 509 Zgornja Ščavnica s parc. št. 689/1, 689/19, 696/1.

Obstoječa kmetija Prančberger obsega stanovanjski objekt in tri gospodarska poslopja. Območje naprave obsega tri hleve za piščance (N1, N2, N3) ter objekt kotlovnice s skladiščem za sekance (N4). Trenutno že obratuje en hlev (N1) s kotlovnico in skladiščem (N4). Najbližji stanovanjski objekti se od naprave nahajajo vzhodno in zahodno od lokacije na oddaljenosti cca 165 m in 225 m (stanovanjski hiši Zgornja Ščavnica 76 in Zgornja Ščavnica 70). Stanovanjski objekti na severni strani so bolj oddaljeni (320 m in več) in delno zastrti z gozdom.

Iz Elaborata o določitvi vplivnega območja izhaja, da je vplivno območje naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja, kjer je mogoče pričakovati, da bo obratovanje naprave povzročilo obremenitev okolja, ki lahko vpliva na zdravje in premoženje ljudi, omejeno na zemljišča v k.o. 509 Zgornja

Ščavnica s parc. št. 689/1, 689/19, 696/1.

Območje naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja je na osnovi določil Uredbe o kakovosti zunanjega zraka (Uradni list RS, št. 9/11, 8/15, 66/18 in 44/22 – ZVO-2) razvrščeno v območje SIC (celinsko območje), za katerega velja, da ima celinsko podnebje, je pa razmeroma dobro prevetreno. Večino površine obsega gričevnat in ravninski svet, z izjemo Maribora pretežno kmetijsko območje brez velikih virov onesnaženja. Na ožjem območju obravnave ni stalnega merilnega mesta za onesnaženost zraka. Najbližja merilna postaja je v Murski Soboti, oddaljena 20 km, zato podatki za obravnavano območje niso relevantni.

Območje naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja se ne nahaja na območju Natura 2000, območjih naravnih vrednot, nahaja pa se na ekološko pomembnem območju Ščavniška dolina (ID 44200).

Območje naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja je od vodotoka - reka Ščavnica oddaljena približno 300 m. Na območju naprave ni vodotokov. Južno od obravnavanega območja, ob reki Ščavnici, se nahajajo poplavne površine, vendar se samo zemljišče ne nahaja na območju poplav. Območje naprave ne zapade v vodovarstveno območje virov pitne vode. Ekološko stanje reke Ščavnice na merilnem mestu Spodnji Ivanci je bilo v letu 2018 ocenjeno kot slabo. Ostali parametri so bili ocenjeni kot zmerno in dobro. Kemijsko stanje Ščavnice je bilo na merilnem mestu Spodnji Ivanci v letih od 2014 do 2019 ocenjeno kot dobro.

Območje naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja se v skladu s 4. členom Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Uradni list RS, št. 43/18, 59/19 in 44/22 – ZVO-2) razvršča v območje III. stopnje varstva pred hrupom, medtem ko so stavbe z varovanimi prostori, kjer se ocenjujejo kazalci hrupa, ki ga povzroča obratovanje naprave, uvrščene v območje III. stopnje varstva pred hrupom.

Meja vplivnega območja v času obratovanja predstavlja mejno območje farme Prančberger in leži na zemljišču v k.o. 509 Zgornja Ščavnica s parc. št. 689/1, 689/19, 696/1.

3.4. Opis tehnološkega postopka

V napravi A1 iz točke 1 izreka tega dovoljenja se izvaja dejavnost intenzivne reje perutnine (piščanci brojlerji) s proizvodno zmogljivostjo 76.500 mest. Naprava obsega tri hleve s sistemom reje BTS (Besonders Tierfreundliche Stallhaltungssysteme) – obstoječi hlev N1 s proizvodno zmogljivostjo 24.000 mest in novozgrajena hleva N2 in N3 s proizvodno zmogljivostjo N2 26.250 mest, N3 26.250 mest, kotlovnico s skladiščem (N4) in diesel agregat (N5). Vsak hlev ima svoj predprostor, kjer se nahaja komandna soba. Letna zmogljivost vseh treh hlevov znaša 6 turnusov letno (vsak vzrejni turnus traja cca 42 dni, nato sledi cca 14 - 21 dni biološkega počitka hleva). Obratovalni čas naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja znaša 24 ur na dan, 7 dni v tednu.

Hlevi so zasnovani kot enoladijske hale osnih tlorisnih dimenzij 82 m x 20 m (N1) in 90 m x 20 m (N2 in N3) in pritlične izvedbe. Hlevi so montažne gradnje, stene so iz stenskih izolacijskih kovinskih panelov, streha je iz izolacijskih strešnih kovinskih panelov. Pred vsakim hlevom je prostor za komandno sobo velikosti 3 m x 6 m. Hlev je načrtovan skladno s smernicami BTS reje za proizvodnjo piščancev pitancev v prostoru EU ("Coop Richtlinie BTS Poulet - Produktion im EU - Raum"), le-ta ima ob daljši stranici nadstrešnico za prosto rejo, ograjeno z vseh strani s kovinsko žično mrežo, tlorisne velikosti pri hlevu N1 4,2 m x 78 m, pri hlevih N2 in N3, ki sta enake dimenzije, pa je tlorisna velikost nadstrešnice 4,2 m x 85,7 m. Zunanji klimatski prostor (nadstrešnica) in objekt (kokošnjak) sta povezana z odprtini za prehod živali. Na objektu so odprtine za zagotavljanje naravne osvetljenosti v skladu s smernicami BTS reje. Kotlovnica s

skladiščem (N4), 20 m x 28 m, se nahaja vzhodno od hlevov in je namenjena za ogrevanje vseh treh objektov. Razdeljena je na prostor, kjer se skladišči kmetijsko mehanizacijo, kotlovnico s pečjo za lesne sekance in depo za lesne sekance, ki je zaprt s treh strani. Prostor v skladišču sekancev je velik za ca. 300 m³ lesnih sekancev. V objektu N4 se nahaja tudi skrinja za začasno skladišče kadavrov (SkO2).

Ob vsakem hlevu je predvidena tehnološka kanalizacija ter priključki na električno in vodovodno omrežje. Meteorna kanalizacija je urejena na območju vodotesno utrjenih površin (asfaltirane povozne površine), ki se nahajajo na območju pred objekti hlevov. Padavinska voda iz streh je speljana v direktno ponikanje ob hlevih. Ogrevanje se izvaja preko kotlovnice na sekance.

Ob vsakem hlevu sta dva silosa za krmo. Objekti nimajo fekalne kanalizacije, meteorna kanalizacija je speljana razpršeno po zelenici.

Ob izpadu električne energije se kot rezervno električno napajanje hlevov uporablja diesel agregat na dizelsko gorivo (N5), znamke CGM (tip 105F). Ta se zažene avtomatsko ob izpadu zunanjšega električnega napajanja. Diesel agregat je moči 132 kW in se nahaja ob zunanji steni hleva 1 (N1) na betonskem platoju, ki je vodonepropusten. Diesel agregat (N5) predstavlja vir emisij v zrak (odvodnik Z2). Gorivo se nahaja v diesel agregatu, drugega goriva se dodatno ne skladišči. Spodnji del kovinskega ohišja agregata je izdelan na način, da deluje kot lovilna posoda.

Program BTS reje je posebej živalim prijazen hlevski sistem in označuje posebno, živalim prijazno vzrejo. Švicarska uredba ima posebne zahteve, ki veljajo tako za rejo živali, logistiko in klavno linijo do zakola živali. Gostota vhlavitve (vzrejnega prostora) znaša maksimalno 30 kg/m² pohodne površine. Celotna površina mora biti enakomerna posuta z nastiljem. Za nastilj se morajo uporabljati le namenski materiali. Od 10. dneva starosti pa do 15 ur pred nakladanjem živali morajo biti živalim dana za razpolago ustrezna plezala, sedišča, ki ustrezajo tipu brojlerja. Hlevi morajo zagotavljati naravno svetlobo jakosti najmanj 15 lux/m². Faza umetnega osvetljevanja ne sme presegati 16 ur dnevno. V času počitka in sprostitve je dovoljena manjša osvetlitev. Temno obdobje 8 ur ne sme biti prekinjeno. Posebnost te reje je zunanje klimatsko območje (v nadaljevanju: ZKO) - zagrajen in pokrit izpust, kjer je območje hlevskega objekta na zunanji strani vzdolžno odprto in obdano z mrežo, minimalne talne površine 20% talne površine hleva. Tudi tukaj so tla nastiljana z nastiljem. Po 22. dnevu starosti morajo imeti živali čez dan ves čas omogočen dostop do ZKO po pogojih BTS reje.

Vsi trije hlevi imajo ob objektu še nadkrit zunanji del (ZKO), ki je ob robovih popolnoma zagrajen s kovinsko mrežo, da je onemogočen dostop iz zunanje strani. Vsak hlev ima neto površino nadstreška 328 m² (N1) in 360 m² (N2 in N3), kar ustreza smernicam BTS reje, saj le-ta zahteva, da mora biti minimalna površina ZKO 20% notranjšega hlevskega prostora. V vsakem hlevu je te površine 20,5% glede na notranji hlevski prostor. Kot druga večja zahteva BTS reje je, da morata biti na vsakih 100 m² talne površine notranjosti hleva zagotovljena najmanj 2 tekoča metra (t.m.) odprtine za izhod v ZKO. Hlev 1 (N1) ima 15 odprtih, glede na dimenzije 2,35 m širine in 0,60 m višine, to pomeni 35,25 m tekočih metrov odprtih, kar zadošča standardu BTS reje (pri uporabni notranji površini 1.600 m²). Hlev 2 in hlev 3 (N2 in N3), ki imata nekoliko večjo neto in uporabno površino, imata zato več odprtih, to je 16 odprtih, glede na dimenzije 2,35 m širine in 0,60 m višine, to pomeni 37,60 m tekočih metrov odprtih. Vse strani nadstreška so zaščitene pred vdorom živali z zaščitnimi mrežami.

Celotna talna površina je nastiljana z nastiljem (peletirana slama). Po 22. dnevu starosti imajo živali čez dan ves čas omogočen dostop do ZKO. Dostop se omeji, če so zunaj močni vetrovi, zelo nizke temperature, ob upoštevanju starosti živali. Minimalni čas odpiranja je 8 ur v zimskem obdobju in 9 ur v poletnem obdobju, razen ob omejitvah.

Naravna osvetlitev hleva je jakosti najmanj 15 lux/m². Faza umetnega osvetljevanja ne presega 16 ur dnevno. Izjema so piščanci v prvih treh dneh življenja, ko sme biti faza umetne osvetlitve

podaljšana do 24 ur. V času počitka in sprostitve je dovoljena manjša osvetlitev. Temno obdobje 8 ur ne sme biti prekinjeno. Izjema: prve tri dni po vhljevitvi ali ob bolj vročem vremenu v poletnih mesecih se lahko čas osvetlitve podaljša oziroma se faza zatemnitve lahko prekine za čas pitja. Razsvetljava v hlevu 1 (N1) je urejena z 10 W led svetilkami. V hlevu 2 in 3 (N2 in N3) bo nameščen sistem razsvetljave BRO OPTI, ki je krmiljen preko računalnika in omogoča nastavljanje intenzivnosti svetlobe od 0 do 100% tekom turnusa. Omogoča tudi možnost vključitve modre svetlobe, ki je najprimernejša v času izlova ptic. Sistem razsvetljave je sestavljen iz svetilk z led žarnicami »Delta Broiler« LED 9 W.

Gostota vhljevitve (vzrejnega prostora) znaša maksimalno 30 kg/m² pohodne površine. Po celotni talni površini je enakomerno razsut nastilj, in sicer peletirana slama. Od 10. dneva starosti piščancev pa do 15 ur pred nakladanjem živali za zakol (lovljenje) imajo živali na razpolago ustrezna plezala, sedišča, ki ustrezajo tipu brojlerja in so dovoljena za uporabo. Sedišča so prilagojena obnašanju in fizičnim sposobnostim živali.

Piščanci imajo zagotovljeno dovolj krmilnega prostora, do 60 živali na krmilnik, ter maksimalno 15 živali na nipl. Zdravljenje živali odredi veterinar.

Za krmljenje se uporabljajo krmilne mešanice, ki se skladiščijo v 6 silosih (Sil1-Sil6) (SkS1), ki se nahajajo ob hlevih. Krmo se za potrebe farme kupuje pri dobavitelju Perutnina Ptuj d.o.o. Mešanice krme pripravlja mešalnica v PC Krmila. Uporabljajo se štiri mešanice krmil Bro-Starter, Bro-Grover, Bro-Finišer 1 in Bro-Finišer 2. Vsak hlev (N1-N3) je oskrbovan s krmo iz dveh silosov. En silos ob posameznem hlevu (Sil 1, Sil 3 in Sil 5) se uporablja za krmne mešanice, ki vsebujejo kokcidiostatike oz. druge substance (krme Bro-Starter, Bro-Grover in Bro-Finišer 1), ki imajo za živali oz. njihove proizvode karenčno dobo. Drug silos ob posameznem hlevu (Sil 2, Sil 4 in Sil 6) je namenjen za skladiščenje krme brez kokcidiostatikov oz. drugih substanc (krma Bro-Finišer 2), ki imajo za živali oz. njihove proizvode karenčno dobo.

Za izračun sestave krmnih mešanic se uporablja računalniški program. Brojlerji za normalen razvoj potrebujejo zadosten delež aminokislin. Prehranski kalcij in fosfor sta nujno potrebna za normalen razvoj skeleta. Z dodajanjem encimov (fitaza) v krmo se izboljša izkoristek fosforja.

Transport krme do krmilnikov v hlevu poteka preko fleksibilnih cevni vijačnih transporterjev. V ceveh je vijačni polž – transporter, ki rotira in s tem se krma prenaša do posameznega krmilnika. Vmesni sistem tehtanja zagotavlja stalno kontrolo količine hrane za živali.

Krma, ki jo proizvajajo v Perutnini Ptuj PC Krmila je peletirana v obliki drobljenca ali peletov. Do hleva se transportira s kamionom in se jo tam s pnevmatskim transportom izprazni v ustrezen silos ob hlevu. Silosi (Sil1-Sil6) so vertikalni, kapacitete 30 m³. Imajo ustrezno zračenje (oddušnik). Transport krme do krmilnikov v hlevu poteka preko fleksibilnih cevni vijačnih transporterjev. V ceveh je vijačni polž – transporter, ki rotira in s tem se krma prenaša do posameznega krmilnika. Vmesni sistem tehtanja zagotavlja stalno kontrolo količine hrane za živali.

Letna poraba krme se ocenjuje na 2.203 ton (6 turnusov v 3 hlevih ter 367 t na turnus za vse tri hleve). Pitanje brojlerjev traja predvidoma 42 dni – t.i. turnus. Po vsaki zaključeni reji se odda vse brojlerje v zakol. Prvi odlov živali, to je ca. 6000 piščancev na hlev in cikel se izvede po 36. dnevu pitanja. Po 40. - 42. dnevu se enako zgodi še s preostalimi živalmi.

Hlev in opremo se očisti, opere, razkuži in po biološkem počitku ponovno pripravi za vhljevitve novih živali.

Za pitje se uporablja kapljični napajalni »nipl« sistem s kapalkami. Višina pitnikov se prilagaja glede na višino živali, ki se tekom vzreje primerno viša, tako da se živali lahko stoje napajajo. Poraba vode je vezana predvsem na porabo za pitje. Ocenjeno je, da je normalna poraba vode

piščancev pitancev 4,5 l do 11 l na žival na cikel. Voda se pridobiva iz javnega vodovodnega sistema. Maksimalna letna poraba vode za potrebe živali je ocenjena na 5.050 m³.

V vseh objektih se uporablja nipl sistem in dozatorji za avtomatsko doziranje zdravil in vitaminov v vodo.

Ventilacija: hlevi so prezračevani z avtomatsko krmiljenim sistemom prisilnega prezračevanja. Odvod zraka se izvaja skozi strešne ventilatorje (9 kos ventilatorjev v hlevu 1 – N1). Vsi ventilatorji so tipa IF-80 M, s pretokom zraka po 13.550 m³/h in električno močjo vsak po 911 W. To pomeni skupaj 121.950 m³/h. Dovod svežega zraka pa poteka preko odprtih z avtomatskim načinom odpiranja/zapiranja (lamelne lopute), ki so montirane vzdolž stene, v dveh vrstah, nad in pod okni hleva. Ko se odprejo odprtine za izpust živali v zunanji ograjen prostor (t.i. izpust), računalniški sistem zazna spremembo pritiska (tlaka) v hlevu, zato se avtomatsko zaprejo odprtine za zajemanje svežega zraka, ki so sicer nameščene pod in nad okni vzdolž hleva. V času zaprtih izpustov poteka zajem svežega zraka preko odprtih za zajem svežega zraka. Opis velja za vsakega od hlevov.

Krmiljenje odvodnih ventilatorjev ter odpiranje in zapiranje odprtih za dovod svežega zraka je izvedeno preko centralnega krmilnika, ki se nahaja v komandni sobi. Odvod zraka, je urejen preko devetih (9) odvodnikov, ki so urejeni preko slemena strehe oz. so odvodniki ca. 1 m nad slemenom. Zajem in odvod zraka je avtomatsko reguliran in se vklopja glede na stanje v hlevu (temperatura in relativna vlaga) in glede na zunanje stanje atmosfere (temperatura). Samo v poletnem času ob visokih zunanjih temperaturah v povezavi z visoko vlažnostjo, bi se vklopil celotni sistem devetih (9) odvodnih ventilatorjev. Tudi hlajenje oz. uravnavanje temperature v poletnih mesecih ob visokih temperaturah, se izvaja na zgoraj opisani način s prisilnim prezračevanjem.

Enak način izvedbe prezračevanja z avtomatsko krmiljenim sistemom prisilnega prezračevanja bo zagotovljen tudi v hlevu 2 in hlevu 3 (N2 in N3). Prav tako bo nameščenih 9 strešnih ventilatorjev, s skupnim pretokom zraka 121.950 m³/h. Dovod svežega zraka pa poteka preko odprtih z avtomatskim načinom odpiranja/zapiranja (lamelne lopute), ki so montirane vzdolž stene, v dveh vrstah, nad in pod okni hleva. Krmiljenje odvodnih ventilatorjev ter odpiranje in zapiranje odprtih za dovod svežega zraka je izvedeno preko centralnega krmilnika, ki se nahaja v komandni sobi.

Temperatura v hlevih se prilagaja glede na starost živali. Ob vhlevitvi 1 dan starih brojlerjev znaša 33°C. S starostjo živali se temperatura znižuje, povečuje se potreba po dovodu količine svežega zraka. Tako je temperatura po 27 dneh le še 21°C in ostane takšna do odvoza piščancev.

Ogrevanje je zagotovljeno z malo kurilno napravo tipa EKO – CKS Multi Plus 580, proizvajalca Centrometal, nazivne toplotne moči 580 kW, ki se nahaja v kotlovnici s skladiščem (N4). Ogrevalni medij je voda, ki se po dveh (2) vročevodnih cevovodih (dovodni in povratni cevovod) doteka in odteka na in iz sistem talnega gretja v vsakem od hlevov (N1, N2 in N3). Vročevodni sistem napaja tudi po štiri (4) toplotne grelnike (MAJP tip NW 50 AGRO, toplotne moči vsak po 56,2 kW) v vsakem od hlevov. V vsakem od hlevov so štirje tovrstni grelniki. V kotlovnici (N4 – vključno s skladiščem lesnih sekancev Sk1) je en kotel z nazivno močjo 580 kW (EKO – CKS Multi Plus 580, proizvajalca Centrometal). Kot energent se uporablja trdo gorivo, les v obliki lesnih sekancev. Za ogrevanje vseh treh hlevov se na letni ravni porabi ca. 300 t sekancev z nasipno gostoto 250 kg/m³ (ca. 1200 m³/leto). Za vsak hlev ca. 100 t/leto. Lesni sekanci se skladiščijo v skladišču sekancev (Sk1), ki je ločen prostor ob kotlovnici. Lesni sekanci se transportirajo do kotla oz. gorilnika kotla preko zaprtega cevnega polžnega transporterja, ki predstavlja tudi edino povezavo med ločenima prostoroma.

Kotel EKO – CKS Multi Plus 580 je opremljen s čistilno napravo prašnih delcev oz. prahu v dimnih plinih, t.j. s ciklonom dimnih plinov. Odvod iz kotla v dimnik (odvodnik Z1) je izveden preko navedene čistilne naprave (ciklona) dimnih plinov, za odstranjevanje prašnih delcev. Vgrajena je

kotlovska črpalka Wilo, tip Yonos MAXO 80/0.5-12, električne moči do 1.550 W. Izvedena sta še dva zalogovnika tople vode, volumna vsak po 5.000 l. V kotlovnici je še raztezna posoda, volumna 1.500 litrov. V sklopu kotla je še manjši batni kompresor za zrak (tlačna posoda 10 l), ki se uporablja za čiščenje prehoda dimnih plinov iz kotla v odvodnik dimnih plinov. Kompresor je sestavni del opreme kotla.

Vročevodni cevovodi vodijo v vsakega od hlevov, in sicer v komandno sobo, kjer se nahaja razdelilec za ogrevanje. V hlevu (N1) je izvedeno ločeno ogrevanje preko toplovodnih grelcev in dodatno talno gretje. Takšna ureditev bo tudi v dveh hlevih N2 in N3. V hlevu (N1) so vgrajeni 4 vročevodni grelci, toplotne moči vsak po 56,2 kW. Talno gretje pa je izvedeno v pasu 1 m pod pitniki kot zaščita betona pred polito vodo.

Gnoj, pomešan s steljo, ostane v hlevu, dokler so tam brojlerji. Ko se brojlerji oddajo v zakol in je objekt prazen, se prične s čiščenjem. Gnoj se skladišči do odvoza oz. raztrosa na kmetijske površine. Gnojenje na kmetijskih površinah, tudi na tistih, ki so na vodovarstvenem območju VVO III, se izvaja v skladu z gnojilnim načrtom. Upravljavec razpolaga skupno s 93,84 ha površin za raztros gnoja (53,84 ha lastnih površin in 40 ha po pogodbi s podjetjem Kmetijstvo Črnci d.o.o., Črnci 2b, 9253 Apače).

Kumulativa pridelanega gnoja z nepovezано drugo napravo (C1 – hlev za prašiče pitance) je 15.245 kg N. Ob površini 93,84 ha kmetijskih površin, s katerimi razpolaga upravljavec naprave, to pomeni vnos 162,45 kg N/ha.

Skladiščenje gnoja: gnoj se do odvoza skladišči v zaprtem skladišču gnoja (SkO1) in meji na objekt, ki je namenjen skladiščenju strojev. Skladišče gnoja je velikosti 25 m x 13 m, ca. 325 m². Tu se skladišči 500-600 m³ gnoja, kar zadostuje za polletno skladiščenje (ob reji 76.500 brojlerjev nastane 229,5 tone (459 m³) oz. v celotnem letu 459 t (918 m³) gnoja. Skladišče gnoja ima vodo nepropustna tla. Na betonski ploščadi, ki ni nadkrita, se nahaja točkovni požiralnik, skozi katerega se preko vodotesnih kanalov odvajajo padavinske vode. Le – te se odvajajo v bližnji vodotesni betonski zbiralnik odpadnih voda (Rez 1) - laguna (SkRO1).

Upravljavec za raztros gnoja uporablja trosilnik s trosilno napravo z vertikalnimi trosilnimi valji, za raztros odpadne vode pa cisterno za plitev vnos. V času od 1. 12. do 15. 2. se gnoja ne odvažata na kmetijska zemljišča.

Po zaključku reje se prične postopek odstranitve opreme oz. se le-to dvigne od tal, odstrani se gnoj in sledi mehansko čiščenje. Opremo in objekt se opere pod visokim pritiskom brez detergentov. Odpadne pralne vode se zbirajo v vodotesnem betonskem zbiralniku odpadnih voda (SkRO1), volumna 1.200 m³, in se jih skupaj z gnojem uporabi za gnojenje kmetijskih površin. Dezinfekcija se izvede z vodno raztopino dezinfekcijskega pripravka Virocid s pomočjo škropilnika. V vsakem izmed treh hlevov se nahaja dezobariera, ki se nahaja v komandni sobi, tik pred vhodom v hlev.

Na farmi se razkužila ne skladišči, nabavi se ga ob koncu turnusa po čiščenju hlevov. Po razkuževanju sledi biološki počitek hleva 14 do 21 dni. Po zaključku biološkega počitka je hlev ponovno pripravljen za pričetek nastiljanja in vhlavitev.

Poginule živali se dnevno odstranjuje iz hlevov in odlaga v zamrzovalno skrinjo, volumna 300 l (SkO2). V njej se nahajajo plastične posode, ki se čistijo in dezinficirajo. Zamrzovalna skrinja se nahaja v objektu kotlovnice s skladiščem (N4) v sprednjem (južnem delu) objekta, na nepropustnih tleh. Za redni odvoz (odvoz se naroči po potrebi, lahko tudi dnevno) skrbi javna veterinarsko-higienska služba. Običajen tehnološki pogin znaša do ca. 3 %, kar znaša 2,75 ton živali na cikel, na letni ravni za vse tri hleve pa 16,52 ton.

Naprava C1:

Hlev za prašiče pitance, velikosti 12 m x 24 m (bruto tlorisna površina: 288 m²), se nahaja južno od hlevov za piščance. Znotraj hlevskega dela objekta so boksi za rejo prašičev pitancev. V posameznem boksu je od 25 do 30 prašičev pitancev. Navedeni boksi so v talnem delu urejeni tako, da je pol boksa na rešetkah in pol na gladkih betonskih tleh. Nastilj se pri tovrstni reji ne uporablja. Gnojevka pada preko rešetk v boksih. Pod rešetkami so urejeni kanali, ki vodijo do podzemnega zbiralnika gnojevke. Gnojevka se odvaja po kanalih do podzemnega zbiralnika, gravitacijsko. V objektu poteka vzreja 200 kom prašičev pitancev, ki so težki od 25 do 110 kg. Na leto imajo na kmetiji 2,5 turnusa vzreje prašičev pitancev. V preostalem delu objekta, ki je ločen, je prostor za pripravo krmil. Prehrana živali je krmiljena avtomatsko. Krmila se dovajajo v krmilnike po ceveh, v katerih se nahaja vijačni polž - transporter, ki z rotiranjem prenaša krmila do krmilnikov. V vsakem od boksov je prašičem pitancem stalno na voljo voda. Po vsakem turnusu se hlev dodatno mehansko očisti in opere. Voda od pranja se steče v podzemni zbiralnik gnojevke. Po pranju se hlev razkuži z uporabo Virocida. Enkrat letno se hlev pobeli z apnom, ki ima dezinfekcijsko funkcijo.

Prezračevalni sistem obratuje preko dveh stropnih ventilatorskih odvodnikov (2 x odvodnik DN 42 cm) kapacitete 2 x 12.000 m³/h. Zajem zraka poteka preko oken, ki so v steni hleva. Okna imajo možnost navpičnega priprtja. Prezračevalni sistem je krmiljen preko krmilnega sistema, ki je v prostoru za pripravo krmil. Sistem lahko deluje avtomatsko glede na temperaturo in vlažnost v hlevu ter zunanjo temperaturo in vlažnost, ali ročno.

Zbiralnik za gnojevko se nahaja na južni strani objekta in je vkopan v zemljo. Gre za vodotesni betonski zbiralnik, zaprt z vseh strani, velikosti 12 m x 6 m x 3,5 m, volumna 252 m³, kar omogoča polletno skladiščenje gnojevke, in je dovolj velik za potrebno skladiščenje do raztrosa po kmetijskih zemljiščih. Gnojevka se odvaža dvakrat letno, spomladi in pozno jeseni.

3.5. Opis virov emisij snovi v okolje in ravnanja z odpadki

Emisije v zrak

Pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja nastajajo razpršene emisije snovi v zrak iz vzrejnih objektov – hlevov (N1 – N3) zaradi metabolizma živali in gnoja, pomešanega z nastiljem. Pri vzreji brojlerjev nastajajo emisije v zrak iz hlevov, in sicer so to v pretežni meri amoniak, prah in vonjave. Na lokaciji se nahaja tudi naprava C1 - hlev za prašiče z 200 mesti za prašiče pitance (N6), ki je vir emisij vonjav in se ga upošteva pri kumulativnih vplivih. Na lokaciji se gnoj skladišči v zaprtem skladišču gnoja (SkO1), ki se nahaja južno od hlevov. Po vsakem končanem ciklusu reje se po izpraznitvi hlevov gnoj takoj naloži na namenska vozila in odpelje ali na zemljišča upravljavca ali pogodbeniku ali se ga skladišči za čas, ko gnojenje ni dovoljeno. Prav tako se odpadne pralne vode zbirajo v zbiralniku odpadne vode preko interne kanalizacije ter se jih po zaključku reje odpelje na kmetijska zemljišča oz. skladišči za čas, ko gnojenje ni dovoljeno.

Na emisije snovi v zrak iz hlevov vplivajo načrt hleva (vrsta in način reje), hlevska oprema z ogrevanjem in ventilacijskim sistemom, količina in kvaliteta gnoja, vrsta nastilja in krme, napajalni sistem, število živali in tehnike za preprečevanje in zmanjševanje teh emisij.

Ventilatorji na strehah hlevov so nameščeni po slemenu. Na vsakem hlevu je nameščenih 9 strešnih ventilatorjev. Delujejo na sistem prisilnega prezračevanja, svež zrak pa doteka v hlev skozi lopute ob oknih. Regulacija je računalniška na osnovi hlevske temperature, vlage, pritiska. Ob hlevu 1 (N1) je postavljena kotlovnica (N4) za ogrevanje objektov s kurilno napravo na lesne sekance. V kotlovnici je en kotel z nazivno močjo 580 kW. Kotel je opremljen s ciklonom dimnih plinov. Odvod iz ciklona je izveden v dimnik (odvodnik Z1). Vgrajena je kotlovska črpalka, električne moči do 1.550 W. Na najvišjih mestnih cevni razvodov so izvedeni avtomatski

odzračniki. V sklopu kotla je še kompresor za zrak, ki poganja tehnološke komponente kotla. Nameščena sta še dva zalogovnika tople vode, volumna vsak po 5.000 l. V kotlovnici je še raztezna posoda, volumna 1.500 litrov. Ogrevalne cevi vodijo v hlev v komadno sobo, kjer se nahaja razdelilec za ogrevanje. V hlevu (N1) je izvedeno ločeno ogrevanje preko toplovodnih grelcev in dodatno talno gretje. Takšna ureditev bo tudi v dveh hlevih (N2 in N3). V hlevu (N1) so vgrajeni 4 toplovodni grelci. Talno gretje je izvedeno v pasu 1 m pod pitniki kot zaščita betona pred polito vodo. Za toplozračno ogrevanje je vgrajena toplotna črpalka. Za talno gretje je vgrajena obtočna črpalka.

Za nastilj se v hlevih uporablja peletirana slama, ki se ročno raztrese po hlevu. Peletirana slama je toplotno obdelana in stisnjena. V uporabi je manj prašno nastiljanje, ki poteka izključno ročno ob novi naselitvi hleva.

Za hranjenje živali se uporablja peletirana krma, kar zagotavlja najmanjše nastajanje prahu pri krmljenju živali. Silosi za skladiščenje krme (SkS1: Sil1-Sil6) so opremljeni z oddušniki, ki se zaključijo s filtrno vrečo za prestrazanje izstopnega prahu. Polnjenje silosov poteka v zaprtem sistemu z namenskim vozilom za dostavo krmil, tako da ne prihaja do prašenja. Polnitev krmilnikov v hlevih poteka v zaprtem sistemu preko centralnega sistema.

Ob izpadu električne energije v javnem omrežnem sistemu, se kot rezervno električno napajanje hlevov uporablja diesel elektro agregat na dizelsko gorivo (N5) z izpustom Z2. Ta se zažene avtomatsko ob izpadu zunanjega električnega napajanja. Diesel agregat je moči 132 kW električne moči in se nahaja ob zunanji steni hleva N1 na betonskem platoju, ki je vodonepropusten. Agregat se lahko skladišči zunaj, saj se nahaja v ohišju, ki je primerno za tako skladiščenje. Gorivo se nahaja v agregatu, drugega goriva se ne skladišči.

Emisije v vode

Na območju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja ne nastajajo industrijske odpadne vode ali onesnažene padavinske odpadne vode. Zbiranje odpadnih voda, ki nastajajo pri pranju hlevov po koncu turnusa reje živali, se izvaja v zbiralniku – laguni SkRO1 (Rez1). V hlevih je urejen zajem vod - interna kanalizacija, kjer se zbirajo v zbiralnik (Rez 1). Odpadne pralne vode se odpelje na njive kot gnojilo. Pranje skrinje za kadavre se izvaja ob pranju hlevov po vsakem turnusu. Zbiralnik odpadnih voda SkRO1 ima kapaciteto 1200 m³, gre za obstoječo betonsko laguno na kmetiji, ki se je uporabljala za skladiščenje gnojevke pri prašičereji. V zbiralnik odpadnih voda se steka tudi odpadna voda, ki nastane pri pranju zamrzovalne skrinje za kadavre in hleva prašičev. Letno nastane cca. 156 m³ odpadne vode od pranja hlevov, ki se skupaj z gnojem raztrosijo kot gnojilo na kmetijskih površinah.

Komunalna odpadna voda nastaja pri umivanju rok, sanitarij v hlevih ni. Obstoječi stanovanjski objekt, ki ni predmet okoljevarstvenega dovoljenja, je priključen na lastno malo komunalno čistilno napravo (MKČN) s kapaciteto čiščenja do 50 PE. Iztok očiščene odpadne komunalne vode iz obstoječe MKČN je speljan v bližnji jarek, ki je skozi vse leto vodnat. Po 100 metrih se voda iz jarka izlije v reko Ščavnico. V napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja se v vsakem od hlevov nahaja umivalnik za umivanje rok (hladna voda). Odtok iz umivalnikov je speljan na interno komunalno kanalizacijo, ki se steka na čiščenje na MKČN, ki se nahaja v bližini stanovanjske hiše.

Odvajanje padavinskih odpadnih vod s strešnih površin je speljano direktno na ponikanje. Odvajanje padavinskih odpadnih vod iz utrjenih (beton, asfalt) manipulativnih ter transportnih površin je urejeno preko lovilnika olj, skladnega s standardom SIST EN 858-2, v ponikalnico s prelivom v obcestni jarek.

V kotlovnici je urejeno dvocevno ogrevanje s toplovodnimi grelniki s temperaturnim režimom 70/50°C in talno ogrevanje na delu hleva s temperaturnim režimom 43/33 °C, v tem primeru 3. člen Uredbe o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz naprav za hlajenje ter naprav za

proizvodnjo pare in vroče vode (Uradni list RS, št. 28/00, 41/04 – ZVO-1 in 44/22 – ZVO-2) za upravljavca ni relevanten.

Emisije hrupa

Na območju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja se nahajata dva objekta za dejavnost reje: hlev za piščance (N1) in kotlovnica (N4). Predvidena je gradnja še dveh hlevov za piščance (N2 in N3). Glavni viri hrupa so predvsem strešni ventilatorji (9 kom), nameščeni enakomerno po površini strehe objekta hleva, ki po tehnični specifikaciji proizvajalca dosegajo 69 (58) dBA (zvočni tlak je izračunan pri 0 Pa na razdalji 2 m, podatek v oklepaju izračunan na razdalji 7 m). Poleg tega so viri hrupa še pnevmatski transport (2 silosa, nameščena pred J fasado hleva) ter kotlovnica, ki pa so v primerjavi z delovanjem ventilatorjev, manj slišni oz. časovno delujejo bistveno manj. Na hlevu za prašiče (N6) sta nameščena dva stropna ventilatorska odvoda. Gre za ventilatorja s podobnimi oz. manjšimi pretočnimi količinami zraka, kot je to pri odvodnih ventilatorjih za piščance. Ob JV delu fasade je nameščen agregat, ki se nahaja v kovinskem ohišju in deluje le v primeru izpada električne energije (manj kot 300 ur letno).

Ravnanje z odpadki

V postopek reje piščancev brojlerjev na območju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja odpadki ne vstopajo niti se na obravnavanem območju ne obdelujejo. Odpadki, ki nastajajo na območju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja, so odpadki zaradi pogina piščancev, odpadki od čiščenja hlevov ter mešani komunalni odpadki, ki jih povzročajo redno zaposleni delavci na območju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja.

Na območju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja nastaja gnoj z nastiljem in odpadne pralne vode (od čiščenja hlevov), ki se na lokaciji skladiščijo, ter se odpeljejo na kmetijska zemljišča ali pogodbeniku. Zaprto skladišče za gnoj (SkO1) se nahaja južno od hlevov in je velikosti 25 x 13 m, to je ca. 325 m². V njem se lahko skladišči 500-600 m³ gnoja. Ta velikost zadostuje za polletno skladiščenje gnoja, tj. 229,5 t (459 m³). V celotnem letu nastane 459 t (918 m³) gnoja, ki se ga takrat, ko je gnojenje dovoljeno, sproti odvaža na raztros po kmetijskih zemljiščih, sicer se ga skladišči. V drugi napravi C1 nastane 276 m³ gnojevke na leto, ki se jo 2 x letno odvaža na kmetijske površine v skladu z letnim gnojilnim načrtom. V času med 15.11. in 1.3. odvoz gnojevke ni dovoljen.

Upravljavca ima 53,84 ha lastnih kmetijskih zemljišč za gnojenje, ter po pogodbi s Kmetijstvom Črnci d.o.o. še 40 ha, na katere odlaga gnoj glede na gnojilni načrt, skupaj 93,84 ha.

Opadki, ki nastajajo pri reji piščancev brojlerjev zaradi pogina (stranski živalski proizvod), se začasno skladiščijo na lokaciji naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja v ločenih namenskih posodah, ki se razkužujejo. Skrinja, ki služi kot začasno skladišče za odpadna živalska tkiva – kadavre, se nahaja v objektu kotlovnice s skladiščem (N4) v sprednjem (južnem delu objekta), na nepropustnih tleh. Ocenjena letna količina oddanih poginulih živali je 16,52 t. Odpadna živalska tkiva prevzame pooblaščen javna veterinarsko-higienska služba.

Opadna embalaža se na kmetiji ne skladišči.

Razkužila in zdravila se na lokaciji ne skladiščijo. Sproti se nabavijo in porabijo.

Mešane komunalne odpadke (20 02 01), ki jih povzročajo zaposleni delavci v količini 10 m³ na leto, prevzema izvajalec občinske gospodarske javne službe zbiranja komunalnih odpadkov (podjetje Saubermacher Slovenija d.o.o.). Na območju kmetije nastajajo odpadki le zaradi obratovanja obstoječe kmetije in so vključeni v obstoječi sistem ravnanja z odpadki na območju občine Sveta Ana.

Upravljavec je k vlogi predložil Oceno možnosti onesnaženja tal in podzemne vode, št. 369/OM/21, januar 2021, dopolnitev marec 2021, dopolnitev avgust 2021, dopolnitev november 2021, izdelal Ipsum, d.o.o., Ljubljanska cesta 72, 1230 Domžale, na podlagi drugega odstavka 22. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega. Iz Ocene možnosti onesnaženja tal in podzemne vode, ki jo je ministrstvo v točki 6.1. izreka tega dovoljenja potrdil, izhaja, da se na območju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja nahajajo zadevno nevarne snovi iz priloge 3 Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, in se uporabljajo v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja, ter ne presegajo praga letne prisotnosti iz priloge 3 Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

Na območju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja se kot nevarne in zadevne nevarne snovi uporabljajo dezinfekcijsko sredstvo Virocid (H226, H302, H314, H317, H332, H334, H400), dizelsko gorivo (H226, H304, H315, H332, H351, H373, H411) in Desant modra vaba (H360D, H373).

Dizelsko gorivo se uporablja za delovne stroje in diesel agregat. Za pogon dieselskega agregata se ga skladišči v rezervoarju, velikosti 250 l, v njem je 216,7 kg dizelskega goriva. Za pogon traktorjev se dizelskega goriva ne skladišči. Diesel agregat se uporablja v primeru izpada električne energije. Letna poraba je ocenjena na 150 l.

Razkužilo Virocid je biocidni proizvod, ki se uporablja za razkuževanje hlevov. Po končanem vzrejnem ciklu je potrebno hleve mehansko očistiti, oprati in razkužiti za pripravo na nov cikel. Po zaključenem pranju hleva z visokotlačnimi čistilci, se hlev razkuži s pomočjo škropilnika. Razkužilo se na lokacijo dostavi tik pred razkuževanjem. Za en cikel v vseh treh hlevih je potrebno ca. 6,4 l koncentrata Virocida. Glede na to, da se piščance vzgaja v šestih ciklih, se na letni ravni porabi ca. 38,4 l dezinfekcijskega sredstva Virocid. Razkužila se na lokaciji ne skladišči.

Letna prisotnost snovi dieselskega goriva je 250 l/leto oz. 216,7 kg/leto. Glede na nevarno lastnost H411 se po prilogi 3 Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, uvršča v Skupino 2, za katero je določen prag letne prisotnosti 500 kg/leto, in je določena kot zadevna nevarna snov. Snov se kot gorivo uporablja za diesel agregat, ki deluje le ob izpadu električne energije.

Letna prisotnost snovi Virocid je 38,4 kg/leto. Glede na nevarno lastnost H400 se po prilogi 3 Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, uvršča v Skupino 2, za katero je določen prag letne prisotnosti 500 kg/leto in je določena kot zadevna nevarna snov.

Letna poraba snovi Desant modra vaba je 3 kg. Glede na nevarne lastnosti se v skladu s Prilogo 3 Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, se uvršča v Skupino 2, za katero je določen prag letne prisotnosti 500 kg/leto in je določena kot zadevna nevarna snov.

Letna prisotnost zadevnih nevarnih snovi na območju naprave iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja ne presega pragov iz priloge 3 Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega. Na podlagi ocene tveganja za onesnaženje tal in podzemne vode in dejstva, da območje naprave iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja ni na vodovarstvenem območju, je ocenjeno, da za dejavnost intenzivne reje perutnine v napravi ni treba izdelati izhodiščnega poročila.

Sredstvo za razkuževanje hlevov se uporablja samo v notranjosti hlevov na območju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja. Razkuževanje notranjih prostorov hlevov in njihove opreme

izvajajo za to usposobljeni upravljavec. Pri uporabi sredstev za razkuževanje ni izpustov nevarnih snovi v okolje. Z razprševanjem vodne raztopine razkužila se ta oprime notranjih površin v hlevih, ker voda ob dotiku s površinami v obdelavi izhlapi. Virocid na površinah v obdelavi deluje biocidno in se v nekaj dneh biološko oziroma kemijsko razgradi. Če pride do razlitja sredstva za razkuževanje v notranjosti posameznega hleva, na primer pri pripravi vodne raztopine za razkuževanje z razprševanjem, je to okoliščina ali dogodek, ki ne more povzročiti nenadzorovanega izpusta nevarnih snovi v okolje, ker so tla v hlevih za vodo neprepustna in se razlita sredstva lahko zajame brez nevarnosti izpusta v okolje. Dizelsko gorivo je v vgrajenem rezervoarju. Rezervoar in lovilnik razlitih tekočin sta v sklopu agregata. Lovilnik razlitih tekočin prepreči morebitno razlitje v okolje. Deratizacijsko sredstvo je v trdni obliki, uporablja se v majhnih količinah. Glede na to, da vabe nastavlja in odstranjuje pooblaščen organizacija, ter da je količina zelo majhna, je tudi verjetnost, da bi prišlo do neustrezne uporabe, skoraj nična.

Upravljavec se je v vlogi opredelil do vrste, količine in virov emisij pri obratovanju naprave v izrednih razmerah in ob nesreči. Predlagal je ukrepe za preprečevanje nastajanja odpadkov, za pripravo za ponovno uporabo, recikliranje ali predelavo odpadkov, nastalih v napravi A1. Upravljavec je navedel ukrepe za preprečevanje in nadzor nad izrednimi razmerami v obratovanju naprave A1 ter zmanjševanje njihovih posledic. Kot možne izredne razmere je predvidel izpad električne energije, puščanje vsebine rezervoarja za odpadne pralne vode, okvara računalniškega sistema, pogin živali zaradi bolezni. Za zmanjšanje posledic izrednih razmer upravljavec zagotavlja diesel agregat, ustrezno vzdrževanje delov naprave, alarmni sistem, ukrepe za preprečitev razširjanja bolezni med živalmi in na ljudi. Upravljavec je v vlogi predlagal tudi ukrepe za preprečevanje nesreč in zmanjševanje njihovih posledic. Kot možne nesreče je predvidel požar, iztekanje dieselskega goriva in razlitje razkužila. Za zmanjšanje posledic nesreč upravljavec zagotavlja hidrantno omrežje, gasilne aparate, stropni razpršilnik vode (šprinkler) v objektu N4. Kotlovnica ima vgrajen sistem gašenja z vodo, ki je bil vgrajen skupaj s kotli. Sistem vsebuje dva 30 litrska rezervoarja za vodo. V skladišču sekancev je vgrajen stropni šprinkler sistem, ki se vključi v primeru požara. Za objekte je bila izdelana tudi Ocena požarne ogroženosti ter Požarni red, ki opredeljuje ukrepe za preprečevanje požara in navodila za ukrepanje v primeru požara.

V primeru izpada zunanjega električnega napajanja se avtomatsko zažene diesel agregat (N5) na dizelski pogon z močjo 132 kW. Nadzor nad zagotavljanjem predpisanih veterinarsko-sanitarnih pogojev izvaja posebna veterinarska služba in se nanaša na ravnanja v zvezi z dezinfekcijo, deratizacijo, zdravstveno zaščito živali z namenom preprečevanja ali širjenja bolezni ter ravnanja v primeru pogina živali.

Nesreča, katere posledice bi lahko na območju naprave A1 iz točke 1 izreka tega dovoljenja imele škodljive vplive na okolje, je požar. Z namenom zmanjšanja tveganja za nastanek požara ter omilitve njegovih škodljivih posledic sta bili za območje naprave A1 iz točke 1 izreka tega dovoljenja izdelana Ocena požarne ogroženosti za vse tri hleve in kotlovnico, ki jih je marca 2021 izdelal pooblaščen servis gasilne opreme Roman Muršec s.p., Jurovska 7, 2230 Lenart in Požarni red, ki ga je marca 2021 izdelal pooblaščen servis gasilne opreme Roman Muršec s.p., Jurovska 7, 2230 Lenart.

3.6. Uporaba referenčnih dokumentov in zaključkov o BAT

Ministrstvo je izvedlo presojo skladnosti obravnavane naprave z najboljšimi razpoložljivimi tehnikami, ki izhajajo iz Izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2017/302 z dne 15. februarja 2017 o določitvi zaključkov o najboljših razpoložljivih tehnikah (BAT) v skladu z Direktivo 2010/75/EU

Evropskega parlamenta in Sveta za intenzivno rejo perutnine ali prašičev (Uradni list EU, L 43/231, v nadaljevanju Zaključki o BAT), in sicer:

- Splošnimi zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnina ali prašičev (BAT 1 – BAT 29) in
- Zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine (BAT 32).

V nadaljevanju obrazložitve so podane ugotovitve ministrstva glede skladnosti obratovanja naprave A1 iz točke 1 izreka tega dovoljenja glede uporabe najboljših razpoložljivih tehnik iz Zaključkov o BAT. Pri presoji skladnosti s splošnimi zaključki o BAT (npr. BAT 1, ...) ali z zaključki o BAT, pri katerih ni mogoče ločeno obravnavati posamezne naprave (npr. vonjave, hrup) je poleg naprave, ki lahko povzroča onesnaževanje večjega obsega, A1, v obravnavo vključena tudi nepovezana druga naprava C1.

Ministrstvo ugotavlja, da za obratovanje naprave A1 iz točke 1 izreka tega dovoljenja niso relevantne najboljše razpoložljive tehnike, opisane v BAT 9, BAT 16, BAT 17, BAT 18, BAT 19, BAT 21, in BAT 28, v splošnih zaključkih o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev, saj pri obratovanju naprave A1 iz točke 1 izreka tega dovoljenja ne nastaja gnojevka, gnoja se ne predeluje in v bližini naprav A1 in C1 iz točke 1 izreka tega dovoljenja ni občutljivih sprejemnikov hrupa.

a) Splošni zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev

BAT 1: Sistemi ravnanja z okoljem

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 1 za izboljšanje splošne okoljske učinkovitosti reje perutnine je uvedba in izvajanje sistema ravnanja z okoljem, kar vključuje vse naslednje elemente:

1. zavezanost vodstva, vključno z najvišjim vodstvom;
2. opredelitev okoljske politike, ki vključuje stalno izboljševanje okoljskih značilnosti obrata, ki jo zagotavlja vodstvo;
3. načrtovanje in pripravo potrebnih postopkov in ciljev v povezavi s finančnim načrtovanjem in naložbami;
4. izvajanje postopkov, pri katerih je posebna pozornost namenjena:
 - (j) strukturi in odgovornosti;
 - (k) usposabljanju, ozaveščanju in usposobljenosti;
 - (l) komunikaciji;
 - (m) vključevanju zaposlenih;
 - (n) dokumentaciji;
 - (o) učinkovitemu obvladovanju procesov;
 - (p) programom vzdrževanja;
 - (q) pripravljenosti in ukrepanju v nujnih primerih;
 - (r) ohranjanju skladnosti z okoljsko zakonodajo;
5. preverjanje učinkovitosti in izvajanje popravnih ukrepov, pri čemer je posebna pozornost namenjena:
 - (e) monitoringu in merjenju;
 - (f) popravnim in preventivnim ukrepom;
 - (g) vodenju evidenc;
 - (h) neodvisnim (kjer je izvedljivo) notranjim ali zunanjim presojam, da se ugotovi, ali je sistem ravnanja z okoljem skladen z načrtovano ureditvijo ter ali se ustrezno izvaja in vzdržuje;
6. pregled sistema ravnanja z okoljem ter njegove stalne ustreznosti, primernosti in učinkovitosti, ki ga izvaja najvišje vodstvo;
7. spremljanje razvoja čistejših tehnologij;
8. upoštevanje okoljskih vplivov morebitne razgradnje naprave v fazi načrtovanja nove naprave in v njeni celotni obratovalni dobi;
9. redno uporabo sektorskih primerjalnih analiz (npr. sektorski referenčni dokument EMAS).

Za sektor intenzivne reje perutnine ali prašičev je BAT tudi, da se v sistem ravnanja z okoljem vključi:

10. izvajanje načrta za obvladovanje hrupa;
11. izvajanje načrta za obvladovanje vonjav.

Upravljaivec izvaja sistem ravnanja z okoljem, in sicer navaja da kot dobavitelj Perutnine Ptuj d.o.o., ki ima vpeljan sistem ravnanja z okoljem skladno s standardom ISO 14001:2015 dela po navodilih in pod kontrolo Perutnine Ptuj d.o.o. ter mora izvajati vse zahteve standardov, ki jih je Perutnina Ptuj d.o.o. implementirala.

Upravljaivec navaja, da si prizadeva, da vse aktivnosti na kmetiji sledijo najnovejšim znanstvenim dosežkom iz pripadajočega strokovnega področja. Navaja, da si pri svojem delu prizadeva za implementacijo najboljših razpoložljivih tehnik za izboljšanje splošne okoljske učinkovitosti kmetij. Načrtovanje in pripravo potrebnih postopkov in ciljev v povezavi s finančnim načrtovanjem in naložbami izvaja upravljaavec sam, ki pri vseh naložbah pristopa načrtno, po korakih, kot jih narekuje kmetijska, prostorska, gradbena in okoljska zakonodaja.

Upravljaivec navaja, da pri izvajanju postopkov upošteva naslednja načela, pri katerih je pozornost namenjena: strukturi in odgovornosti; usposabljanju, ozaveščanju in usposobljenosti; komunikaciji; vključevanju zaposlenih; dokumentaciji; učinkovitemu obvladovanju procesov; programom vzdrževanja; pripravljenosti in ukrepanju v nujnih primerih; ohranjanju skladnosti z okoljsko zakonodajo, kar je razvidno iz obratovalnih dnevnikov in operativne dokumentacije posameznih naprav ter je navedeno tudi v sklopu posameznih BAT tehnologij.

Vsi procesi v hlevih so avtomatski in krmiljeni preko računalnika, ki ima vgrajen alarm, ki se ob vseh večjih odstopanjih od zahtevanih parametrov, izpadu električnega toka, itd. vklopi in obvesti o napaki. Upravljaavec se odzove na alarm in v najkrajšem možnem času odpravi napako.

Pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja se vodijo evidence o količini in kvaliteti vzrejenih živali, količini odpadne pralne vode, količini odpadkov, količini gnoja z nastiljem, količini kadavrov (pogin), porabi krmil, porabi vode, letni porabi elektrike in briketirane slame za ogrevanje hlevov. Evidence se dnevno vodijo na hlevskem listu. Izvaja se monitoring emisije prahu in amoniaka (ocenjeno in izračunano z emisijskim faktorjem), monitoring skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, z uporabo masne bilance dušika in fosforja, in monitoring emisije hrupa, ki ga izvaja pooblaščen oseba v skladu s predpisom, ki ureja obratovalni monitoring emisije hrupa.

Obremenitev občutljivih sprejemnikov s hrupom in vonjavami po navedbi upravljavca ni pričakovana.

Ministrstvo je presodilo, da upravljaivec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike BAT 1 Zaključkov o BAT, in sicer elemente od točke 1 do točke 9. Kot izhaja iz točke 7.1.1 izreka tega dovoljenja je ministrstvo določilo zahtevo glede vzpostavitve in vodenja sistema ravnanja z okoljem. Upravljavcu ni treba izvajati načrta za obvladovanje hrupa iz točke 10 BAT 1 Zaključka o BAT, saj v bližini naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja ni občutljivih sprejemnikov hrupa. Iz poročila o obratovalnem monitoringu hrupa v okolju izhaja, da se najbližji stavbi z varovanimi prostori nahajata ca. 165 m oz. 225 m od območja vira hrupa. Za izračun razdalje na merilnih mestih je upoštevana sredina lokacije hleva. Stavba z varovanimi prostori, kjer se ocenjujejo kazalci hrupa, ki ga povzroča obratovanje naprave, je uvrščena v območje III. stopnje varstva pred hrupom, Rezultati monitoringa so pokazali, da so na obeh merilnih mestih, vsi kazalci hrupa, nižji od mejnih vrednosti, ki ga povzroča naprava za III. območje varstva pred hrupom. Izdelana je bila tudi Ocena obremenjenosti okolja s hrupom, kjer je bilo z modelnim izračunom prikazano, da obratovanje naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja, pred fasadami najbolj izpostavljenih stavb z varovanimi prostori ne povzroča čezmerne obremenitve okolja s hrupom. Upravljaavec mora izvajati načrt za obvladovanje vonjav iz točke 11 BAT 1 Zaključka o BAT. Upravljaavec je v vlogi sicer navedel, da ne pričakuje obremenitve občutljivih sprejemnikov z vonjavami, vendar je ministrstvo v povezavi z 9. točko drugega odstavka 74. člena ZVO-1, kjer je navedeno, da okoljevarstveno dovoljenje vsebuje določitev drugih ukrepov za čim višjo stopnjo varstva okolja

kot celote, vključno z zmanjševanjem onesnaževanja na velike razdalje ali čezmejnega onesnaževanja okolja, v izreku odločbe določilo ukrep izvajanja načrta za obvladovanje vonjav iz točke 11 BAT 1 Zaključka o BAT.

BAT 2: Dobro gospodarjenje

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 2 za preprečevanje ali zmanjšanje okoljskega vpliva in izboljšanje splošnih značilnosti je uporaba vseh spodaj navedenih tehnik:

- a) Ustrezna lokacija naprave/kmetije in razporeditev dejavnosti v prostoru, da se:
 - zmanjša prevoz živali in materiala (vključno z gnojem),
 - zagotovi ustrezna oddaljenost od občutljivih sprejemnikov, ki jih je treba zaščititi,
 - upoštevajo prevladujoče podnebne razmere (npr. veter in padavine),
 - upošteva morebitna prihodnja možnost razvoja kmetije,
 - prepreči onesnaženje voda.
- b) Izobraževanje in usposabljanje osebja, zlasti v zvezi z:
 - ustreznimi predpisi, živinorejo, zdravjem in dobrobitjo živali, ravnanjem z gnojem, varnostjo pri delu,
 - prevozom in raztresanjem gnoja,
 - načrtovanjem dejavnosti,
 - načrtovanjem delovanja in ravnanjem v izrednih razmerah,
 - popravilom in vzdrževanjem opreme.
- c) Priprava načrta za izredne razmere za obravnavanje nepričakovanih emisij in dogodkov, kot je onesnaženje vodnih teles. To lahko vključuje:
 - načrt kmetije, na katerem so razvidni sistemi odvodnjavanja in vodni viri/viri odpadnih voda,
 - načrte ukrepanja za odziv na nekatere morebitne dogodke (npr. požar, puščanje ali sesedanje zbiralnika za gnojevko, nenadzorovano odtekanje s kupov gnoja, razlitje olja),
 - razpoložljivo opremo za ravnanje v primeru onesnaženja (npr. oprema za zamašitev odtokov v zemlji, zajezitev jarkov, plavajoče pregrade za primere razlitja olja).
- d) Redni pregledi, popravila in vzdrževanje konstrukcij in opreme, kot so:
 - zbiralniki za gnojevko glede morebitnih znakov poškodb, razpadanja in puščanja,
 - črpalke, mešala, ločevalniki, odvodne naprave za gnojevko,
 - sistemi za dovajanje vode in krme,
 - prezračevalni sistem in temperaturna tipala,
 - silosi in transportna oprema (npr. ventili, cevi),
 - sistemi za čiščenje zraka (npr. v okviru rednih pregledov).To lahko vključuje higieno na kmetiji in zatiranje škodljivcev.
- e) Skladiščenje mrtvih živali tako, da se preprečijo ali zmanjšajo emisije.

Upravljavca pri reji piščancev brojlerjev uporablja tehnike ustrezne lokacije naprave, izobraževanja in usposabljanja osebja, načrte ukrepanja za odziv na morebitne dogodke, kot je požar, rednega pregleda, popravil in vzdrževanja konstrukcij in opreme ter skladiščenja mrtvih živali, da se preprečijo ali zmanjšajo emisije.

Naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja se nahaja v občini Sveta Ana in je locirana na obstoječi kmetiji Prančberger. Lokacija se nahaja sredi kmetijskega območja v Slovenskih Goricah v severovzhodnem delu Slovenije. Kmetija se nahaja izven strnjenegega naselja. Leži med kmetijskimi površinami in deloma ob gozdu. Najbližji objekti so zahodno od kmetije na oddaljenosti cca 200 m, in sicer objekt Zgornja Ščavnica 70. Vzhodno od kmetije na oddaljenosti cca 318 m je objekt Zgornja Ščavnica 76. Vzhodno od kmetije na oddaljenosti več kot 700 m sta objekta Spodnja Ščavnica 1 in Spodnja Ščavnica 1A. Jugozahodno od kmetije na oddaljenosti cca 650 m je objekt Zgornja Ščavnica 80. Gre večinoma za kmetije. Severno od kmetije je naselje Nasova, oddaljeno cca 330 m in več, ki je od kmetije ločeno z gozdom in njivami. Naselje Zgornja Ščavnica spada v poselitev od 200 do 2000 prebivalcev (število prebivalcev v letu 2016 je bilo 525).

Reja piščancev brojlerjev se izvaja v treh hlevih s sistemom reje BTS (Besonders Tierfreundliche Stallhaltungssysteme) – obstoječi hlev N1 s proizvodno zmogljivostjo 24.000 mest in novozgrajena hleva N2 in N3 s proizvodno zmogljivostjo N2 26.250 mest, N3 26.250 mest. Letno se izvede 6 ciklusov vzreje. Upravljaivec izvaja ukrepe za zmanjšanje prevoza živali tako, da je prevoz živali omejen samo na čas zamenjave šestih letnih ciklusov piščancev brojlerjev. Prevoz piščancev je iz valilnice Markovci (oddaljen cca 40 km), prevoz krme se vrši s Ptuja, ki je od farme oddaljena cca 35-40 km. Gnoj z nastiljem in odpadne pralne vode se uporabi za gnojenje na lastnih kmetijskih površinah, ki so od farme oddaljene 5 km ali pa jih oddajo pogodbeniku Kmetijstvo Črnci d.o.o.. Ukrepi, ki se nanašajo na upoštevanje prevladujočih podnebnih razmer (npr. veter in padavine), so bili izvedeni ob načrtovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja s tem, da se je izbralo lokacijo, ki je glede prevladujočih podnebnih razmer primerna za izvajanje kmetijske dejavnosti. Najpogostejši vetrovi so iz smeri sever in severovzhod ter jug in jugozahod. V smeri vzhod in zahod so najbližje stavbe z varovanimi prostori.

Gradnja dveh novih hlevov (N2 in N3) predstavlja razvoj obstoječe kmetije Prančberger. Prostorsko sta nova hleva locirana na območju obstoječega kmetijskega gospodarstva, kjer se že nahaja hlev 1 (N1). S tem se ohranja možnost dodatnega razvoja in posodobitve vzrejnih objektov. Naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja se ne nahaja na vodovarstvenem območju virov pitne vode. Vzrejni objekti so vodonepropustni, odpadne pralne vode se na koncu vzrejnega ciklusa zbirajo v vodonepropustnem zbiralniku in se jih odvaža na lastna kmetijska zemljišča. Gnoj se na lokaciji skladišči v zaprtem skladišču gnoja (SkO1) Manipulativne in povozne površine so utrjene in opremljene z lovilnikom olj.

Diesel agregat (N5) je namenjen oskrbi kmetije z električno energijo v primeru izpada električne energije in ima lasten rezervoar za diesel gorivo z vgradno lovilno posodo.

Izobraževanje in usposabljanje se izvajata na področju ustreznih predpisov, živinoreje, zdravja in dobrobiti živali, ravnanja z gnojem, varnosti pri delu.

Upravljaivec v načrt za izredne razmere za obravnavanje nepričakovanih emisij in dogodkov, vključuje pregledno situacijo naprave, kjer je razviden potek komunalnih vodov, naprava ima izdelan Požarni red, kjer so navedeni vsi ukrepi, ki se izvajajo v primeru požara, in Oceno požarne ogroženosti. Prav tako so zaposleni seznanjeni, kako ravnati v primeru onesnaženja z razkužilom ali gorivom (absorpcijska sredstva). Stalna prisotnost upravljavca na kmetiji zagotavlja redno pregledovanje opreme in strojev ter hitro ukrepanje, v primeru izrednih razmer.

V primeru izlitja goriva (diesel), motornega olja ali hidravličnega olja iz katerega od delovnih strojev kmetije na vodotesno utrjeno (asfalt) površino se izlito olje absorbira z uporabo absorpcijskega sredstva, ki se ga nato pomete v ločeno posodo ter odda pooblaščenim organizacijam za ravnanje s tovrstnimi odpadki. Absorpcijsko sredstvo se skladišči v objektu kotlovnice. Na zalogi je 10 do 20 kg tipskega absorpcijskega sredstva, ki je uporaben za absorpcijo ca 100 m² razlitja.

Po čiščenju hlevov in pred vselitvijo novih živali se izvede razkuževanje hlevov z dezinfekcijskim sredstvom Virocid. V normalnih razmerah in z upoštevanjem uveljavljenih varnostnih ukrepov je morebiten vnos nevarnih snovi v tla in podzemne vode pri obratovanju farme nič. Poleg tega se Virocid ne skladišči, ampak se ga sproti pripelje na lokacijo naprave.

Redno se izvaja preglede, popravila in vzdrževanje vse opreme. Vzpostavljen je centralno nadzorni sistem za sisteme dovajanja hrane in vode, ki sproti javlja napake in okvare. Morebitno puščanje zbiralnika za odpadno pralno vodo se preprečuje s preventivnim pregledom zbiralnika ob odvozu gnojevke 2x letno. Glede na to, da gre za nadzemni zbiralnik oz. laguno, bi te poškodbe bile vidne tudi na zunanji strani betonskih sten. Redni pregledi se izvajajo vsakodnevno s strani upravljavca. Deratizacijo izvaja zunanji izvajalec.

Upravljaivec poginule živali redno večkrat dnevno odstranjuje, ki jih odlaga v za to namenjene hladilno skrinjo (SkO2). Za redni odvoz poginulih živali skrbi javna veterinarsko-higienska služba.

Skrinje za poginule živali se očisti in razkuži po vsakem vzrejnem ciklusu.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), c), d) in e) BAT 2 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 7.1.2 izreka tega dovoljenja določilo zahtevo glede preprečevanja ali zmanjšanja okoljskega vpliva in izboljšanja splošnih značilnosti iz BAT 2.

BAT 3 in BAT 4: Nadzorovana prehrana

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 3 za zmanjšanje skupnega izločenega dušika in posledično emisij amoniaka ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali je uporaba predpisane sestave prehrane in prehranske strategije, ki vključuje eno od spodaj navedenih tehnik ali njihovo kombinacijo:

- a) Zmanjšanje vsebnosti surovih beljakovin z uporabo prehrane z uravnoteženo vsebnostjo dušika na podlagi energijskih potreb in prebavljivih aminokislin.
- b) Večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja.
- c) Dodajanje nadzorovanih količin esencialnih aminokislin v prehrano z majhno vsebnostjo surovih beljakovin.
- d) Uporaba odobrenih krmnih dodatkov, s katerimi se zmanjšuje skupni izločeni dušik.

Upravljavec pri reji piščancev brojlerjev uporablja tehniko zmanjšanja vsebnosti surovih beljakovin z uporabo prehrane z uravnoteženo vsebnostjo dušika na podlagi energijskih potreb in prebavljivih aminokislin, večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja ter tehniko dodajanja nadzorovanih količin esencialnih aminokislin v prehrano z majhno vsebnostjo surovih beljakovin.

V času reje piščancev brojlerjev se uporabljajo štiri različna krmila: BRO-Starter (starost živali 1-8 dni), BRO-Grover (starost živali 9-17 dni), BRO-Finišer 1 (starost živali 18-28 dni) in BRO-Finišer 2 (starost živali 29-42 dni). Skupna poraba krme (za vse 4 faze = 1 cikel) je 4.859 g na 1 žival. Skupna poraba krme za vse 4 faze (1 cikel) na hleve N1, N2 in N3 znaša 371.713,5 kg.

Večfazno krmljenje je prilagojeno posamezni fazi oziroma starosti živali. V prvih fazah krmljenja je krma bogatejša s surovimi beljakovinami in manj energetsko bogata, s starostjo pa se to razmerje spreminja v korist energije (krmna mešanica BRO-Starter vsebuje 21 % surovih beljakovin, krmna mešanica BRO-Grover vsebuje 19 % surovih beljakovin, krmna mešanica BRO-Finišer 1 vsebuje 18 % surovih beljakovin, krmna mešanica BRO-Finišer 2 vsebuje 16 % surovih beljakovin). Tudi delež kalcija in fosforja se v krmi s starostjo živali znižujeta. Starejše živali bolje izkoriščajo prehranski kalcij in fosfor. Pri faznem krmljenju se znižujejo tudi vsebnosti nekaterih aminokislin: metionin (od 0,56 % deleža v krmi preko 0,56 %, 0,54 % do 0,53 %), lizin (od 1,24 % deleža v krmi preko 1,16 %, 1,1 % do 1,0 %). Pri uvedbi večfaznega krmljenja za piščance brojlerje se zmanjša skupno izločanje dušika za 15-35 %. Priprava receptur za takšno krmo temelji na zmanjšanju beljakovinskih surovin krme (soja) in na balansiranju obroka z dodajanjem sintetičnih aminokislin (lizin, metionin, treonin in triptofan). Drugi krmni dodatki, ki se jih dodaja v majhnih količinah so: encimi, stimulatorji rasti, mikroorganizmi.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), c) in d) BAT 3 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 7.1.3 izreka tega dovoljenja določilo zahtevo za zmanjšanje skupnega izločenega dušika in posledično emisij amoniaka ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali iz BAT 3.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 4 za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali je uporaba predpisane sestave prehrane in prehranske strategije, ki vključuje eno od spodaj navedenih tehnik ali njihovo kombinacijo:

- a) Večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja.
- b) Uporaba odobrenih krmnih dodatkov, s katerimi se zmanjšuje skupni izločeni fosfor (npr. fitaza).
- c) Uporaba hitro prebavljivih anorganskih fosfatov za delno nadomestitev običajnih virov fosforja v krmi.

Upravljaavec pri reji piščancev brojlerjev uporablja vse tri najboljše razpoložljive tehnike za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja. Večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja je enako kot je opisano v BAT 3.

Upravljaavec uporablja krmne dodatke, in sicer fitaze za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja, ter bolj prebavljive anorganske fosfate.

Ministrstvo je presodilo, da upravljaavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b) in c) BAT 4 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 7.1.4 izreka tega dovoljenja določilo zahtevo za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali iz BAT 4.

BAT 5: Učinkovita uporaba vode

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 5 za učinkovito uporabo vode je kombinacija spodaj navedenih tehnik:

- a) Evidentiranje porabe vode.
- b) Odkrivanje in odprava morebitnega puščanja vode.
- c) Uporaba visokotlačnih čistilnih aparatov za čiščenje bivalnih prostorov živali in opreme.
- d) Izbira in uporaba ustrezne opreme (npr. nastavkov za sesanje, skodelic za napajanje, korit za vodo) za posamezne kategorije živali ob stalnem zagotavljanju vode (pitje po želji).
- e) Redno preverjanje in (po potrebi) prilagajanje nastavitvev opreme za pitno vodo.
- f) Ponovna uporaba neonesnažene deževnice kot vode za čiščenje.

Upravljaavec za učinkovito rabo vode uporablja tehniko evidentiranja porabe vode, tehniko odkrivanja in odprave morebitnega puščanja vode, tehniko uporabe visokotlačnih čistilnih aparatov za čiščenje bivalnih prostorov živali in opreme, tehniko izbire in uporabe ustrezne opreme za posamezne kategorije živali ob stalnem zagotavljanju vode (pitje po želji), tehniko rednega preverjanja in (po potrebi) prilagajanje nastavitvev opreme za pitno vodo.

Porabo vode upravljaavec meri preko števcov, ki so nameščeni na vodomernem jašku. Poraba vode, ki jo piščanci pitanci porabijo za pitje, pa se vsak dan dodatno evidentira na hlevskem listu. Za pranje objektov upravljaavec rabi vodo iz vodovoda. Poraba vode se nadzira preko centralnega nadzornega računalnika. Po preselitvi živali se objekte najprej suho-mehansko očisti. Pranje objektov poteka po vsakem ciklusu reje. Pomembno je, da je suho čiščenje čim bolj temeljito. Tako očiščen objekt se nato opere z napravo za pranje pod tlakom. Pri tem se ne uporablja detergentov. Upravljaavec ima uveden alarmni sistem na centralnem nadzornem sistemu, ki opozori na morebitno prekomerno porabo vode (npr. počena cev). V vseh hlevih se nahaja kapljični napajalni sistem. Napajalniki so enakomerno razporejeni okrog krmilnikov. Uporablja se kapljični »nipl« napajalni sistem, ki je opremljen tudi z dozatorji za avtomatsko doziranje zdravil in vitaminov v vodo.

Ministrstvo je presodilo, da upravljaavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), c), d) in e) BAT 5 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točkah 3.1.3 in 7.1.5 izreka tega dovoljenja določilo zahteve za učinkovito uporabo vode iz BAT 5.

BAT 6 in BAT 7: Emisije odpadnih voda

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 6 za zmanjšanje nastajanja odpadnih voda je kombinacija spodaj navedenih tehnik:

- a) Onesnažena dvoriščna območja naj bodo čim manjša.
- b) Čim manjša poraba vode.
- c) Ločevanje neonesnažene deževnice od tokov odpadnih voda, ki jih je treba očistiti.

Upravljavec za učinkovito zmanjšanje nastajanja odpadnih voda uporablja vse tri tehnike. Vse transportne poti so utrjene. Manipulacijske poti so čim krajše oziroma takšne, da zagotavljajo optimalno organizacijo tehnološkega procesa. Količina odpadnih voda se zmanjša z uporabo tehnik, kot sta predčiščenje (npr. mehansko suho čiščenje) in visokotlačno čiščenje. Poraba vode je optimizirana, glede na celoten tehnološki postopek. Padavinske vode (neonesnažena deževnica) se neposredno ponika ob objektih, saj hlevi nimajo žlebov. Padavinske vode z utrjenih površin (dovodne poti, manipulacijske površine) se vodijo preko peskolovov in lovilnika olj, ki je skladni s standardom SIST EN 858-2, v ponikovalnico.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b) in c) BAT 6 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točkah 3.1.2., 3.1.3, in 3.1.5. izreka tega dovoljenja določilo zahteve za zmanjšanje nastajanja odpadnih voda iz BAT 6.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 7 za zmanjšanje emisij odpadnih voda v vodo je uporaba ene ali kombinacija spodaj navedenih tehnik:

- a) Odpadne pralne vode se odvajajo v namenski zbiralnik.
- b) Čiščenje odpadnih voda.
- c) Razprševanje odpadnih voda, npr. z uporabo namakalnih sistemov, kot so razpršilnik, prevozni namakalni stroj, cisterna in injektor s centralnim dovajanjem.

Upravljavec za učinkovito zmanjšanje nastajanja odpadnih voda uporablja kombinacijo tehnik, da se odpadne pralne vode odvajajo v namenski zbiralnik, čiščenje odpadnih voda in razprševanje odpadnih voda.

Odpadne pralne vode nastajajo pri pranju hlevov. Po zaključenem turnusu se hleve najprej suho-mehansko očisti, nato pa opere še z visokotlačnim čistilcem. Pri tem se detergenti ne uporabljajo. Odpadne pralne vode se po kanalizaciji odvajajo v vodotesni betonski zbiralnik (SkRO1), kjer se skladiščijo do raztrosa na kmetijske površine.

Vse odpadne padavinske vode iz utrjenih površin na območju kmetije se ponikajo preko peskolovov in se nato preko lovilnika olj vodijo v ponikanje.

Pred uporabo odpadnih voda, se le-te vodijo v zbiralnik odpadnih voda (SkRO1). Razprševanje odpadnih voda se vrši s cisterno, s katero se odpadna voda razprši po obdelovalnih kmetijskih površinah. Teh voda je na letni ravni 156 m³. Upravljaec naprave za raztros gnoja uporablja trosilnik s trosilno napravo z vertikalnimi trosilnimi valji. Za raztros odpadne vode se uporablja cisterno za plitev vnos.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b) in c) BAT 7 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točkah 3.1.3. in 4.4.13 izreka tega dovoljenja določilo zahteve za zmanjšanje emisij odpadnih voda v vodo iz BAT 7.

BAT 8: Učinkovita raba energije

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 8 za učinkovito rabo energije na kmetiji je kombinacija spodaj navedenih tehnik:

- a) Visokoučinkoviti ogrevalni/hladilni in prezračevalni sistemi.
- b) Optimizacija ogrevalnih/hladilnih in prezračevalnih sistemov ter upravljanja, zlasti tam, kjer se uporabljajo sistemi za čiščenje zraka.

- c) Izolacija sten, podov in/ali stropov bivalnih prostorov živali.
- d) Uporaba energijsko učinkovite razsvetljave.
- e) Uporaba izmenjevalnikov toplote. Uporabi se lahko eden od naslednjih sistemov:
 - 1. zrak-zrak;
 - 2. zrak-voda;
 - 3. zrak-zemlja.
- f) Uporaba toplotnih črpalk za rekuperacijo toplote.
- g) Rekuperacija toplote pri ogrevanih in hlajenih tleh z nastiljem (kombinirani sistem).
- h) Uporaba naravnega prezračevanja.

Upravljaivec za učinkovito rabo energije uporablja tehnike visokoučinkovitih ogrevalnih/hladilnih in prezračevalnih sistemov, optimizacije ogrevalnih/hladilnih in prezračevalnih sistemov, izolacije sten, podov in stropov bivalnih prostorov živali ter tehniko uporabe energijsko učinkovite razsvetljave.

Upravljaivec pri reji piščancev brojlerjev uporablja za prezračevanje notranjosti hlevov centralni prezračevalni sistem. V hlevih so odprtine v stranskih stenah hleva nadzorovane za delno in omejeno prosto prezračevanje notranjosti hlevov, vendar pa hlevi nimajo dodatnih odprtih v slemenu ali na zatrepih. Z avtomatskim vodenjem se zagotavljajo optimalni pogoji za rast brojlerjev.

V kotlovnici s skladiščem (N4) je mala kurilna naprava tip EKO – CKS Multi Plus 580, proizvajalca Centrometal, nazivne toplotne moči 580 kW. Kot energent se uporablja trdo gorivo, les v obliki lesnih sekancev. Za ogrevanje vseh treh hlevov se na letni ravni porabi ca. 300 t sekancev. Lesni sekanci se skladiščijo v skladišču sekancev (Sk1), ki je ločen prostor ob kotlovnici. Vročevodni cevovodi vodijo v vsakega od hlevov, in sicer v komadno sobo, kjer se nahaja razdelilec za ogrevanje. V hlevu (N1) je izvedeno ločeno ogrevanje preko toplovodnih grelcev in dodatno talno gretje. Takšna ureditev bo tudi v dveh predvidenih hlevih (N2 in N3). V hlevu (N1) so vgrajeni 4 vročevodni grelci MAJP tip NW 50 AGRO, toplotne moči vsak po 56,2 kW. Talno gretje pa je izvedeno v pasu 1 m pod pitniki kot zaščita betona pred polito vodo.

Za prezračevanje hleva je nameščenih 9 strešnih ventilatorjev tipa IF-80 M, s pretokom vsak po 13.550 m³/h in električno močjo 911 W. Dovod svežega zraka poteka preko odprtih z avtomatskim načinom odpiranja/zapiranja (lamelne lopute), ki so montirane vzdolž stene, v dveh vrstah nad in pod okni hleva.

V vseh hlevih (N1, N2, N3) je prezračevalni sistem računalniško voden.

Kotel EKO – CKS Multi Plus 580 male kurilne naprave je opremljen s čistilno napravo prašnih delcev oz. prahu v dimnih plinih, t.j. s ciklonom dimnih plinov. Odvod iz kotla v dimnik (odvodnik Z1) je izveden preko navedene čistilne naprave (ciklona) dimnih plinov za odstranjevanje prašnih delcev. V kotlovnici je predvideno mesto za še en kotel s priklopom na dimnik, ki se bo postavil po potrebi. Vgrajena je kotlovska črpalka Wilo, tip Yonos MAXO 80/0.5-12, električne moči do 1.550 W. Nameščena sta dva zalogovnika tople vode, volumna vsak po 5.000 l. V kotlovnici je še raztezna posoda, volumna 1.500 litrov. V sklopu kotla je tudi manjši batni kompresor za zrak (tlačna posoda 10 l), ki se uporablja za čiščenje prehoda dimnih plinov iz kotla v odvodnik dimnih plinov. Kompresor je sestavni del opreme kotla.

Za zagotavljanje toplotne izolacije in zmanjševanje porabe energije je nameščena ustrezna izolacija na hlevih. V hlevih je izolirana streha, stene in tla, vgrajeno je talno gretje. Za izolacijo strehe in sten so se uporabili strešni in fasadni izolacijski paneli.

Uporaba energijsko učinkovite razsvetljave. Piščanci potrebujejo za optimalno rast dovolj svetlobe (intenziteto in dolžino). Z regulacijsko uro se natančno vodi osvetlitev posameznega

hleva. Uporabljajo se varčne žarnice zaradi zmanjšane porabe energije. Razsvetljava v hlevu 1 (N1) je urejena z led svetilkami. V vsaki svetilki je ena (1) led 10 W cevasta žarnica standardne dolžine 1200 mm (ca. 1000 lm). Svetilke v hlevu so razporejene v dveh (2) vrstah po 13 svetilk. V hlevu 1 je 26 led svetilk. V hlevu 2 in 3 (N2 in N3) bo nameščen sistem razsvetljave BRO OPTI. Gre za sistem razsvetljave, ki je krmiljen preko računalnika in omogoča nastavljanje intenzivnosti svetlobe od 0 do 100% tekom turnusa. Med drugim omogoča tudi možnost vključitve modre svetlobe, ki je najprimernejša v času izlova ptic. Sistem razsvetljave je sestavljen iz svetilk z led žarnicami »Delta Broiler LED 9 W (940 lm)«. Luči oz. svetilke so obešene s stropa preko jeklene vrvice. Luči bodo v hlevu N2 in N3 razporejene v pet vrst, v vsaki vrsti bo 25 svetilk, skupaj 125 svetilk/hlev. Zunanje razsvetljave na območju naprave ni.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), c) in d) BAT 8 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 7.1.6 izreka tega dovoljenja določilo zahteve za učinkovito rabo energije iz BAT 8.

BAT 9 in BAT 10: Emisije hrupa

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 9 za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij hrupa je vzpostavitev in izvajanje načrta za obvladovanje hrupa v okviru sistema ravnanja z okoljem (glej BAT 1), ki vključuje naslednje elemente:

- (i) postopek, ki vsebuje ustrezne ukrepe in roke;
- (ii) načrt za izvajanje monitoringa hrupa;
- (iii) postopek za odziv na dogodke, ki so povzročili povečan hrup;
- (iv) program za zmanjšanje hrupa, namenjen na primer opredelitvi virov hrupa, monitoringu emisij hrupa, opredelitvi prispevkov iz virov hrupa in izvajanju ukrepov za odpravo in/ali zmanjšanje hrupa;
- (v) pregled predhodnih dogodkov, ki so povzročili povečan hrup, in postopkov za njihovo sanacijo ter razširjanje znanja o njih.

Iz dokumenta Poročilo o ocenjevanju hrupa v okolju, št. (O.PO.H. 20/2020), september 2020, Sinet d.o.o. izhaja, da so dominantni viri hrupa ventilatorji, porazdeljeni po strehi hleva. Najbližji stanovanjski stavbi sta od vira hrupa oddaljeni približno 165 m oz. 225 m. Za izračun razdalje na merilnih mestih je upoštevana sredina lokacije hleva. Obe stavbi, kjer so se izvajale meritve hrupa v okviru obratovalnega monitoringa, se nahajata v območju III. stopnje varstva pred hrupom. Rezultati monitoringa so pokazali, da so na obeh merilnih mestih, vsi kazalci hrupa, nižji od mejnih vrednosti za III. območje varstva pred hrupom.

Sklep glede izvedbe obratovalnega monitoringa je bil, da je v skladu s tretjo alinejo 4. člena Pravilnika o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje (Uradni list RS, št. 105/2008) ocenjeno, da zavezancu ni potrebno več zagotavljati obratovalnega monitoringa, saj so kazalci hrupa za več kot 6 dBA nižji od mejnih vrednosti.

V primeru znatne spremembe obratovanja ali rekonstrukcije obratujočega vira hrupa, mora zavezanec zagotoviti izvedbo prvega ocenjevanja hrupa v skladu s 7. členom omenjenega pravilnika.

Izdelana je bila tudi Ocena obremenjenosti okolja s hrupom, kjer je bilo z modelnim izračunom prikazano, da tudi delovanje vseh štirih hlevov, ne bo preseglo mejnih vrednostih obremenitev s hrupom, za III. območje, kamor spadata najbližja dva stanovanjska objekta. To pomeni, da ni dokazana obremenitev občutljivih sprejemnikov hrupa (najbližje stanovanjske stavbe).

Ministrstvo je presodilo, da upravljavcu ni treba izvajati tehnike, opisane v BAT 9 Zaključka o BAT, saj v bližini naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja ni dokazana obremenitev občutljivih

sprejemnikov hrupa. Stavbe z varovanimi prostori, kjer se ocenjujejo kazalci hrupa, ki ga povzroča obratovanje naprave, so uvrščene v območje III. stopnje varstva pred hrupom, in naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja ne obremenjuje okolja prekomerno s hrupom v dnevnem, večernem in nočnem obdobju dneva. Zaradi navedenega upravljavcu ni treba izvajati načrta za obvladovanje hrupa iz točke 10 BAT 1 Zaključka o BAT.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 10 za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij hrupa je uporaba ene od spodaj navedenih tehnik ali njihove kombinacije:

- a) Zagotovitev ustrezne razdalje med napravo/kmetijo in občutljivimi sprejemniki. V fazi načrtovanja naprave/kmetije so ustrezne razdalje med napravo/kmetijo in občutljivimi sprejemniki zagotovljene z uporabo najmanjših standardnih razdalj.
- b) Lokacija opreme. Hrup se lahko zmanjša s:
 - (i) povečanjem razdalje med virom hrupa in sprejemnikom (oprema naj se postavi čim dlje od občutljivih sprejemnikov, kolikor je to praktično izvedljivo);
 - (ii) čim krajšimi cevmi za dovod krme;
 - (iii) postavitvijo posod in silosov za krmo tako, da se čim bolj zmanjša premikanje vozil po kmetiji.
- c) Operativni ukrepi. Ti vključujejo ukrepe, kot so:
 - (i) zapiranje vrat in večjih odprtin stavbe, zlasti med hranjenjem, če je to mogoče;
 - (ii) opremo upravlja izkušeno osebje;
 - (iii) izogibanje hrupnim dejavnostim ponoči in med vikendi, če je to mogoče;
 - (iv) upoštevanje določb za nadzor nad hrupom med vzdrževalnimi dejavnostmi;
 - (v) uporaba transportnih trakov in polžnih transporterjev, polnih krme, če je to mogoče;
 - (vi) čim manjša zunanja območja za strganje, da je hrup strgalnikov čim manjši.
- d) Tiha oprema. To vključuje opremo, kot so:
 - (i) visoko učinkoviti ventilatorji, kadar naravno prezračevanje ni mogoče ali zadostno;
 - (ii) črpalke in kompresorji;
 - (iii) krmni sistem, s katerim se zmanjšuje stimulacija pred hranjenjem (npr. krmilniki z zbiralnim lijakom, pasivni krmilniki za hranjenje po želji, kompaktni krmilniki).
- e) Oprema za obvladovanje hrupa. To vključuje:
 - (i) opremo za zmanjševanje hrupa;
 - (ii) izolacijo vibracij;
 - (iii) zaprte hrupne opreme (npr. mlinov, pnevmatskih transportnih sistemov);
 - (iv) zvočno izolacijo stavb.
- f) Zmanjševanje hrupa. Širjenje hrupa se lahko zmanjša z vstavitvijo ovir med oddajnike in sprejemnike.

Upravljavec uporablja sledečo najboljšo razpoložljivo tehniko za preprečevanje oziroma zmanjšanje emisij hrupa:

- a) Naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja je locirana izven strnjenegega naselja, na območju kjer je značilna razpršena poselitev. Najbližja stanovanjska objekta sta oddaljena približno 165 m vzhodno in 225 m zahodno od glavnih virov hrupa.
- b) Ventilatorji, ki so glavni vir hrupa, so postavljeni na slemenih hlevov in tako tudi na najvišji možni višini. Silosi so postavljeni tik ob vsakem hlevu, zato je zagotovljena minimalna razdalja cevi za dovod krme. Silosi so nameščeni ob dovozni poti, zato ni odvečnega premikanja po kmetiji.
- c) Vrata hlevov so vedno zaprta. Osebje, ki upravlja z opremo je izkušeno, zato ne prihaja do nepotrebnih hrupnih delovanj. Ponoči in med vikend ni hrupnih dejavnosti, kot je transport tovornih vozil. Pri vzdrževalnih delih se upošteva določbe za nadzor nad hrupom. Izvajajo se med delovnikom in podnevi. Transportni trakovi se polnijo avtomatsko, zato so vedno polni krme. Strganje se ne izvaja.
- d) V hlevih je vgrajena nova tehnika, ki je učinkovita, krmiljena avtomatsko, ventilatorji se vklopijo zgolj po potrebi in ne delujejo ves čas. Kompresor se nahaja v zaprtem prostoru. Krmni sistem deluje na način pasivnih krmilnikov za hranjenje po želji.

- e) V hlevih so vgrajeni izolacijski paneli, ki so dober zvočni izolator. Transportni sistem za krmo se nahaja v notranjosti hlevov, ki so vedno zaprti.
- f) Proti najbližjemu stanovanjskemu objektu na zahodni strani, je med stanovanjskim objektom in hlevi postavljeno sosednje gospodarsko poslopje, kar predstavlja dodatno oviro za širjenje emisij hrupa. Med stanovanjsko stavbo na vzhodu in hlevi, pa je še objekt kotlovnice, ki predstavlja bariero direktno med hlevi – oddajniki in sprejemniki – stanovanjsko hišo. Deloma je stanovanjska hiša zakrita z gozdom. Vsi stanovanjski objekti so zastrti proti hlevom z gospodarskimi poslopji, pri čemer predstavljajo ti gospodarski objekti oviro za širjenje hrupa.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), c), d), e) in f) BAT 10 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 5.1.3 izreka tega dovoljenja določilo zahteve za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij hrupa iz BAT 10.

BAT 11: Emisije prahu

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 11 za zmanjšanje emisij prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali je uporaba ene od spodaj navedenih tehnik ali njihove kombinacije:

- a) Zmanjšanje nastanka prahu v stavbah za živali. V ta namen se lahko uporabi kombinacija naslednjih tehnik:
 1. uporaba bolj grobega materiala za nastilj (npr. dolgih slamnatih bilk ali lesnih oblancev namesto narezane slame);
 2. nanos svežega nastilja z uporabo tehnike za manj prašno nastiljanje (npr. ročno);
 3. uporaba sistema za hranjenje po želji;
 4. uporaba vlažne ali peletirane krme ali dodajanje oljnih surovin ali veziv v sisteme za suho krmo;
 5. opremljanje skladišč za suho krmo, ki se polnijo pnevmatsko, z ločevalniki za prah;
 6. zasnova in delovanje prezračevalnega sistema z majhno hitrostjo zraka v objektih.
- b) Zmanjšanje koncentracije prahu v objektih z uporabo ene od naslednjih tehnik:
 1. razprševanje vodne meglice;
 2. razprševanje olja;
 3. ionizacija.
- c) Čiščenje izstopnega zraka s sistemi za čiščenje zraka, kot so:
 1. vodni filter;
 2. suhi filter;
 3. mokri pralnik z vodo;
 4. mokri pralnik s kislino;
 5. biološki pralnik plinov (ali biološki precejalni filter);
 6. dvostopenjski ali tristopenjski sistem za čiščenje zraka;
 7. biofilter.

Upravljavec pri reji uporablja najboljšo razpoložljivo tehniko za zmanjšanje nastanka prahu iz posameznih bivalnih objektov (hlevov), in sicer za nastilj v hlevih se uporablja peletirana slama, ki se ročno raztrese po hlevu ob vsakokratni naselitvi hleva. Pri tem so vrata hleva zaprta. Ob vhlevitvi dan starih brojlerjev zaužijejo vodo, kasneje poiščejo tudi krmo. Vsi piščanci imajo vedno dovolj krmilnega prostora in v ustrezni višini saj nepravilna višina krmilnega sistema ima za posledico slabo prirast piščancev in slabo izkoriščenost krme. Nameščeni so avtomatski krmilniki, vsa krma pa je higienizirana s postopkom termične obdelave in v obliki peletov, kateri so dodane oljne sestavine. Silosi za krmo so locirani ob posameznem hlevu, ki imajo ustrezno zračenje, njihova oprema pa omogoča enakomeren transport krme iz silosa v hlev. Transport krme do krmilnikov v hlevu poteka preko fleksibilnih cevnih vijačnih transporterjev. V ceveh je vijačni polž – transporter, ki rotira in s tem se krma prenaša do posameznega krmilnika (najprej do

zalogovnikov v hlevu in od tod do krmilnikov). Polnjenje silosov poteka v zaprtem sistemu z namenskim vozilom. Za zagotavljanje in vzdrževanje minimalnih emisij prahu iz hlevov so uporabljene najsodobnejše hlevske tehnike za izvedbo napajalnega sistema, trajanje vzreje, število živali na m², izolacija objekta, klime v hlevu in kvalitete krme. Nameščeni ventilatorji v hlevu zrak izsesavajo, sveži zrak pa prihaja v hlev skozi odprtine za dovod zraka. Regulacija je računalniško vodena na osnovi hlevske temperature. Zračne lopute na vseh objektih se odpirajo avtomatsko glede na delovanje moči ventilatorjev ter s tem uravnavajo potrebo po svežem zraku. V hlevih je tako prisilno prezračevanje. V poletnih mesecih se uporablja še stenske močnejše ventilatorje, ki imajo večjo moč pretoka zraka in s tem omogočajo hitrejše znižanje hlevske temperature.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točki a) BAT 11 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 2.1.3. izreka tega dovoljenja določilo zahteve za zmanjšanje nastanka emisije prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali iz BAT 11.

BAT 12 in BAT 13: Emisije vonjav

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 12 za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij vonjav s kmetije je vzpostavitev, izvajanje in redno pregledovanje načrta za obvladovanje vonjav v okviru sistema ravnanja z okoljem (glej BAT 1), ki vključuje naslednje elemente:

- (i) postopek, ki vsebuje ustrezne ukrepe in roke;
- (ii) načrt za izvajanje monitoringa vonjav;
- (iii) postopek za odziv na ugotovljene neprijetne vonjave;
- (iv) program za preprečevanje in odpravo vonjav, namenjen na primer opredelitvi vira ali virov, monitoringu emisij vonjav (glej BAT 26), opredelitvi prispevkov iz virov vonjav in izvajanju ukrepov za odpravo in/ali zmanjšanje vonjav;
- (v) pregled predhodnih dogodkov, povezanih z vonjavami, in postopkov za njihovo sanacijo ter razširjanje znanja o njih.

Upravljavec je v vlogi navedel, da ne pričakuje obremenitve občutljivih sprejemnikov z vonjavami, ker je naprava iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja locirana izven strnjenege naselja. V smeri zahod od virov emisij vonjav na oddaljenosti približno 200 m je kmetija (Zgornja Ščavnica 70), vzhodno na razdalji 318 m je kmetija (Zgornja Ščavnica 76) in na oddaljenosti več kot 700 m ležita stanovanjska objekta (Spodnja Ščavnica 1 in Spodnja Ščavnica 1A) ter v jugozahodni smeri na oddaljenosti 650 m še en objekt (Zgornja Ščavnica 80). Severno od farme je naselje Nasova oddaljeno več kot 330 m, ki pa je od farme delno ločeno z gozdom in njivami. Vsa ventilacija na hlevih je nameščena na stropu in obrnjena stran od drugih objektov. Za farmo so bile izvedene meritve vonjav (Poročilo o tehnoloških meritvah iz hleva piščancev, skladišča gnoja, zbiralnika odpadne vode in hleva svinj, št. Poročila CEVO-389A/2021, z dne 10. 8. 2021, IVD Maribor) in izdelana strokovna ocena vpliva kakovosti zunanjega zraka zaradi obremenitve okolja z vonjavami (Strokovna ocena o obremenitvi okolja z vonjavami za kmetijo Prančberger Edvard – obstoječe in predvideno stanje v času obratovanja 3 hlevov, št. Poročila CEVO-389/2021, z dne 16. 8. 2021, IVD Maribor). Z modeliranjem so bili ocenjeni vplivi vonjav na bližnje stanovanjsko-kmetijske objekte, kjer so rezultati pokazali, da pogostost pojavljanja vonjav v koledarskem letu za najbližje objekte ne bo večja od 3-5 % za kumulativno novo stanje, kar je pod priporočljivo mejno vrednostjo nemške smernice (10-15 %). Glede na navedeno, se po navedbah upravljavca ne pričakuje poslabšanje kvalitete zraka z vidika emisije vonjav na širšem območju farme.

Upravljavec je dne 12. 12. 2022 priložil Načrt obvladovanja vonjav za Kmetijo Prančberger, št. CEVO-20585/2022, IVD Maribor, november 2022, iz katere izhaja, da bo upravljavec na lokaciji naprave postavil meteorološko postajo, skladišče gnoja (SkO1) se uredi tako, da bo zaprto, betonska laguna (SkRO1) bo služila samo za odpadne pralne vode iz hlevov piščancev; prav tako se predvidi monitoring vonjav v prvem letu obratovanja naprave.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavcu določi ukrep izvajanja tehnike, opisane v BAT 12 Zaključka o BAT, saj je vzpostavitev, izvajanje in redno pregledovanje načrta za obvladovanje vonjav v okviru sistema ravnanja z okoljem iz točke 11 BAT 1 Zaključka o BAT v povezavi z 9. točko drugega odstavka 74. člena ZVO-1. Zaradi navedenega mora upravljavec izvajati načrt za obvladovanje vonjav iz točke 11 BAT 1 Zaključka o BAT.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 13 za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij vonjav in/ali učinka vonjav s kmetije je uporaba kombinacije spodaj navedenih tehnik:

- a) Zagotovitev ustrezne razdalje med kmetijo/napravo in občutljivimi sprejemniki.
- b) Uporaba sistema nastanitve, pri katerem se izvaja eno od naslednjih načel ali njihova kombinacija:
 - živali in površine naj bodo suhe in čiste (npr. krma naj se ne raztresa, na območjih za ležanje na delno rešetkastih tleh naj ne bo iztrebkov);
 - zmanjšanje emisijske površine gnoja (npr. uporaba kovinskih ali plastičnih letvic, kanalov z zmanjšano izpostavljenostjo površino gnoja);
 - pogosto odstranjevanje gnoja v zunanje (pokrito) gnojišče;
 - znižanje temperature gnoja (npr. s hlajenjem gnojevke) in notranjega okolja;
 - zmanjšanje toka in hitrosti zraka nad površino gnoja;
 - v sistemih z nastiljem naj bo nastilj suh in pod aerobnimi pogoji.
- c) Optimiranje pogojev izpusta izstopnega zraka iz bivalnih prostorov za živali z uporabo ene od naslednjih tehnik ali njihovo kombinacijo:
 - povišanje odvoda (npr. odvod izstopnega zraka nad ravniyo strehe, dimniki, preusmeritev odvoda zraka skozi sleme namesto skozi nižje ležeče dele sten);
 - povečanje hitrosti prezračevanja skozi navpični odvod;
 - učinkovita postavitve zunanjih ovir za ustvarjanje turbulence v izhodnem toku zraka (npr. vegetacijskih ovir);
 - dodajanje preusmeritvenih pokrovov na izstopne odprtine, ki so na nižje ležečih delih sten, da se izstopni zrak preusmeri proti tlom;
 - razpršitev izstopnega zraka na strani bivalnega objekta, ki je obrnjena stran od občutljivih sprejemnikov;
 - usmeritev osi slemen v stavbi z naravnim prezračevanjem prečno na prevladujočo smer vetra.
- d) Uporaba sistemov za čiščenje zraka, kot so:
 1. biološki pralnik plinov (ali biološki precejalni filter);
 2. biofilter;
 3. dvofazni ali trifazni sistem za čiščenje zraka.
- e) Uporaba ene od naslednjih tehnik za skladiščenje gnoja ali njihove kombinacije:
 1. pokritje gnojevke ali hlevskega gnoja med skladiščenjem;
 2. postavitve gnojišča tako, da se upošteva glavna smer vetra, in/ali sprejetje ukrepov za zmanjšanje hitrosti vetra okoli gnojišča in nad njim (npr. drevesa, naravne ovire);
 3. čim manj mešanja gnojevke.
- f) Predelava gnoja z eno od naslednjih tehnik, da se čim bolj zmanjšajo emisije vonjav med (ali pred) raztresanjem:
 1. aerobna presnova (prezračevanje) gnojevke;
 2. kompostiranje hlevskega gnoja;
 3. anaerobna presnova.
- g) Uporaba ene od naslednjih tehnik za raztresanje gnoja ali njune kombinacije:
 1. razdelilnik za nanos gnojevke v pasovih, plitvo vbrizgavanje ali globoko vbrizgavanje gnojevke;
 2. čim prejšnje vmešanje gnojevke.

Upravljavec uporablja za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij vonjav in/ali učinka vonjav s farne kombinacijo tehnike ustrezne razdalje med napravo iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja in občutljivimi sprejemniki, ki je podrobneje obrazložena pri BAT 12 in tehniko uporabe sistema nastanitve, kjer so živali in površine suhe in čiste. Tla v hlevih so neprepustna in betonirana, na katera se ročno nanese nastilj iz peletirane slame. Uporablja se kapljični nipl sistem za pitje vode in krmilnike za krmo. Po zaključku vzreje (približno 42 dni) se hlev očisti pri čemer se gnoj sproti z nakladači naloži na kamion in odpelje. Ves gnoj se raztrosi po njivah, lahko pa se ga začasno skladišči v zaprtem skladišču gnoja (SkO1). Skladišče za gnoj je postavljeno na skrajnem južnem delu farne, za stavbo, ki predstavlja bariero za zmanjšanje hitrosti vetra, v smeri proti severu, ki je najpogostejša smer vetra. Ventilatorji zrak iz hleva izsesavajo, sveži zrak pa prihaja v hlev skozi odprtine za dovod zraka. Regulacija je vodeno avtomatsko in računalniško na osnovi hlevske temperature in zračne vlage. Zračne lopute na vseh objektih se tako avtomatsko odpirajo glede na delovanje moči ventilatorjev ter s tem uravnavajo potrebo po svežem zraku. V zgodnji vzreji je potrebna minimalna ventilacija, ker so živali majhne in je raba zraka temu primerna. Ventilacijski sistem mora biti takšen, da odstrani škodljive pline in prah in dovaja dovolj kvalitetnega zraka. Vsi hlevi imajo prisilno odsesovanje odpadnega zraka. Odvodi zraka se nahajajo na strehi hlevov, skozi sleme.

Upravljavec tehnike uporabe sistemov za čiščenje zraka ne uporablja, zaradi visokih stroškov nabave, izvedbe in vzdrževanja.

Upravljavec naprave za raztros piščančjega gnoja uporablja trosilnik s trosilno napravo z vertikalnimi trosilnimi valji. Gnoj se vmeša najkasneje v 4 urah.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), deloma c), e)1 e)2, in g) BAT 13 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 2.1.4. izreka tega dovoljenja določilo zahteve za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij vonjav in/ali učinka vonjav s kmetije iz BAT 13.

BAT 14 in BAT 15: Emisije iz skladišča za hlevski gnoj

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 14 za zmanjšanje emisij amoniaka v zrak iz skladišča za hlevski gnoj je uporaba ene od spodaj navedenih tehnik ali njihove kombinacije:

- a) Zmanjšanje razmerja med emisijsko površino in prostornino kupa hlevskega gnoja.
- b) Pokritje kupov hlevskega gnoja.
- c) Skladiščenje posušenega hlevskega gnoja v hlevu.

Upravljavec uporablja za zmanjšanje emisij amoniaka v zrak iz skladišča gnoja tehniko zmanjšanja razmerja med emisijsko površino in prostornino kupa gnoja. Gnoj se skladišči v zaprtem skladišču gnoja (SkO1). Dimenzije skladišča za gnoj so 13 x 25 m (325 m²), zato se gnoj lahko nalaga v višji kup. Gnoj tudi ni izpostavljen padavinski vodi (dežju), tla so iz vodoneprepustnega betona, ki so rahlo nagnjena. Na nekitem delu se nahaja točkovni požiralnik, skozi katerega se preko vodotesnih kanalov lahko odvajajo padavinske vode pomešane z gnojem in naprej v bližnji vodotesni zbiralnik odpadnih voda. Kapaciteta skladišča zadostuje za obdobje vsaj 3 turnusov v vseh treh hlevih in zadostuje za obdobje, ko so kmetijska zemljišča brez vegetacije oziroma za čas, ko raztresanje ni mogoče. Tako se gnoj skladišči v obdobju od oktobra do marca in gnoji spomladi in v obdobju od junija do septembra, ko se gnoji v jesenskem času. Prav tako razpoložljiva kapaciteta skladišča gnoja omogoča, da se čas raztresanja prilagodi potrebi po dušiku za posamezne poljščine.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki je določena v točki a) BAT 14 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točkah 2.1.5 in 4.4.1 izreka tega dovoljenja določilo zahteve za zmanjšanje emisije amoniaka v zrak iz skladišča za gnoj iz BAT 14.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 15 za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče,

zmanjšanje emisij v tla in vodo iz skladišča za hlevski gnoj je uporaba kombinacije spodaj navedenih tehnik, in sicer v naslednjem prednostnem vrstnem redu:

- a) Skladiščenje posušenega hlevskega gnoja v hlevu.
- b) Uporaba betonskega silosa za skladiščenje hlevskega gnoja.
- c) Skladiščenje hlevskega gnoja na polnih neprepustnih tleh, opremljenih z drenažnim sistemom in zbiralnikom za odteko tekočino.
- d) Izbira skladišča z zadostno zmogljivostjo za shranjevanje hlevskega gnoja v obdobjih, ko raztresanje ni mogoče.
- e) Shranjevanje hlevskega gnoja v kupih na polju, stran od površinskih in/ali podzemnih vodotokov, v katere bi lahko odtekala tekočina.

Upravlavec uporablja tehnike betonskega silosa za skladiščenje hlevskega gnoja, skladiščenje hlevskega gnoja na polnih neprepustnih tleh, opremljenih z drenažnim sistemom in zbiralnikom za odteko tekočino, in skladišča z zadostno zmogljivostjo za shranjevanje hlevskega gnoja v obdobjih, ko raztresanje ni mogoče.

Gnoj, ki nastaja v hlevih za rejo piščancev brojlerjev, se mehansko odstrani po vsakem turnusu in odpelje v skladišče gnoja. Skladišče gnoja ima vodo nepropustna tla. Gnoj ni izpostavljen padavinski vodi. Betonski plato, ki ni nadkrit, ima izveden točkovni požiralnik, skozi katerega se preko vodotesnih kanalov odvaja padavinske vode s tega območja. Le – te se odvajajo v bližnji vodotesni betonski zbiralnik odpadnih voda (SkRO1).

Skladišče za gnoj je pokrito in velikosti 25 x 13 m, to je ca. 325 m², kjer se lahko skladišči najmanj od 500-600 m³ gnoja. Upravlavec skladišči gnoj v obdobju od 1. 12. do 15. 2., ko se ga ne sme odvažati na kmetijska zemljišča.

Ministrstvo je presodilo, da upravlavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki je določena v točkah b), c) in d) BAT 15 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točkah 4.4.1 in 4.4.2 izreka tega dovoljenja določilo zahteve za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij v tla in vodo iz skladišča za gnoj iz BAT 15.

BAT 16, BAT 17 in BAT 18: Emisije iz skladišča za gnojevko

V napravi iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja gnojevka ne nastaja.

Ministrstvo je presodilo, da za upravljavca BAT 16, BAT 17 in BAT 18 niso relevantni.

BAT 19: Predelava gnoja na kmetiji

V napravi iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se ne izvaja predelava gnoja.

Ministrstvo je presodilo, da za upravljavca BAT 19 ni relevanten.

BAT 20, BAT 21, BAT 22: Rztresanje gnoja

BAT 20: Najboljša razpoložljiva tehnika za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij dušika, fosforja in mikrobnih patogenov v tla in vodo zaradi rztresanja gnoja, je uporaba vseh spodaj navedenih tehnik:

- a) Proučitev zemljišča, po katerem bo rztresen gnoj, da se ugotovijo tveganja za odtekanje, pri čemer se upoštevajo: — vrsta tal, stanje in naklon polja, — podnebne razmere, — odvodnjavanje in namakanje polja, — kolobarjenje, — vodni viri in vodovarstvena območja.
- b) Zadostna razdalja med polji, po katerih se rztrese gnoj (tako da ustrezen pas zemlje ostane brez nanosa gnoja), in: 1. območji, na katerih obstaja tveganje za odtekanje v vodo, kot so vodotoki, izviri, vrtine itd.; 2. sosednjimi zemljišči (vključno z mejicami).
- c) Rztresanju gnoja se je treba izogibati, kadar je tveganje za odtekanje lahko veliko. Gnoj se zlasti ne nanaša, kadar: 1. je polje poplavljeno, zmrznjeno ali pokrito s snegom; 2. je stanje tal (npr. nasičenost z vodo ali zbitost) v kombinaciji z naklonom polja in/ali drenažo polja takšno, da je tveganje za odtekanje ali odvodnjavanje veliko; 3. se odtekanje lahko predvideva zaradi pričakovanega deževja.

- d) Prilagoditev količine raztresanja gnoja ob upoštevanju vsebnosti dušika in fosforja v gnoju ter značilnosti tal (npr. vsebnost hranil), potreb sezonskih pridelkov in pogojev v zvezi z vremenom ali poljem, ki bi lahko povzročili odtekanje.
- e) Uskladitev raztresanja gnoja s hranilno potrebo pridelkov.
- f) Redno preverjanje polj, po katerih je bil raztresen gnoj, da se ugotovijo morebitni znaki odtekanja, in po potrebi ustrezen odziv.
- g) Zagotovitev ustreznega dostopa do skladišča za gnoj in učinkovitega nakladanja gnoja brez raztresanja.
- h) Preverjanje, ali stroji za raztresanje gnoja brezhibno delujejo in so ustrezno nastavljeni.

Upravljaavec dokazuje skladnost z doseganjem vseh zahtev. Upravljaavec je navedel, da se pri raztrosu upošteva: vrsto tal, stanje in naklon polja, podnebne razmere, odvodnjavanje in namakanje polja, kolobarjenje, vodne vire in vodovarstvena območja. Večina parcel upravljalca se nahaja v sosednji občini Apače, ki v večini leži na vodovarstvenem območju. Upravljaalec ima vse parcele na III. vodovarstvenem območju, zato se mora gnojenje izvajati v skladu z gnojilnim načrtom,

Upravljaavec zagotavlja zadostno razdaljo med polji, po katerih se raztrosi gnoj, tako da pas zemlje ostane brez nanosa gnoja, in območji, na katerih obstaja tveganje za odtekanje v vodo, kot so vodotoki, izviri, vrtine.

Upravljaavec razpolaga s 93,84 ha kmetijskih površin (v lasti ima 53,84 ha površin in 40 ha površin v najemu po pogodbi s podjetjem Kmetijstvo Črnci d.o.o.). Kmetijska zemljišča so z naklonom 1% - 3%. Pri gnojenju se upoštevajo podnebne/vremenske razmere. Gnojenje se izvaja v skladu z Uredbo o varstvu voda pred onesnaženjem z nitrati iz kmetijskih virov (upoštevanje prepovedi nanašanja gnoja, prilagoditev količine gnoja ter upoštevanje potreb sezonskih pridelkov). Gnoj se ne nanaša, kadar je polje poplavljenno, zamrznjeno ali pokrito s snegom; stanje tal (nasičenost z vodo ali zbitost) v kombinaciji z naklonom polja takšno, da je tveganje za odtekanje ali odvodnjavanje veliko, in se odtekanje lahko predvideva zaradi pričakovanega dežja. Pri raztrosu se prilagaja količina gnoja, upoštevaje značilnosti tal (vsebnost hranil) in pogojev v zvezi z vremenom ali poljem, ki bi lahko povzročalo odtekanje. Upravljaavec izvaja analize tal, da na podlagi analiz izdelava gnojilni načrt.

Upravljaavec redno preverja polja, po katerih je bil raztresen gnoj, da se ugotovijo morebitni znaki odtekanja. Upravljaavec gnoj naklada brez raztresanja po neutrenjenih tleh, kjer bi lahko prišlo do emisij snovi v tla. Betonska tla se tako lahko očistijo, da ne pride do raznašanja gnoja.

Redno poteka kontrola strojev za raztresanje gnoja, ki brezhibno delujejo in so ustrezno nastavljeni.

Ministrstvo je presodilo, da upravljaavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), c), d), e), f), g) in h) BAT 20 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točkah 3.1.7, 4.4.5, 4.4.6, 4.4.7, 4.4.8, 4.4.9, 4.4.10 in 4.4.11 izreka tega dovoljenja določilo zahteve za zmanjšanje emisij dušika, fosforja in mikrobnih patogenov v tla in vodo zaradi raztresanja gnoja.

BAT 21: Najboljša razpoložljiva tehnika za zmanjšanje emisij amoniaka v zrak zaradi razvoza gnojevke je uporaba ene od spodaj navedenih tehnik ali njihove kombinacije.

V napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja gnojevka ne nastaja.

Ministrstvo je presodilo, da za upravljavca BAT 21 ni relevanten.

BAT 22: Najboljša razpoložljiva tehnika za zmanjšanje emisij amoniaka v zrak zaradi raztresanja gnoja je, da se gnoj čim prej vmeša v zemljo.

Gnoj, raztresen po površini zemlje, se z zemljo premeša med oranjem ali z drugo obdelovalno opremo, kot so kultivatorji z diski ali zobmi oziroma brane, odvisno od vrste in stanja tal. Gnoj se v celoti zmeša z zemljo ali se pokrije z njo. Gnoj se raztrosi z ustreznim trosilcem (npr. rotacijskim trosilcem, trosilcem z izmetom zadaj, dvonamenskim trosilcem).

Upravljaavec je navedel, da se gnoj takoj po raztrosu na kmetijske površine vmeša v zemljo. Gnoj, raztresen po površini zemlje, se z zemljo premeša med oranjem ali z drugo obdelovalno opremo, kot so kultivatorji z diski ali zobmi oziroma brane, odvisno od vrste in stanja tal. Gnoj se v celoti zmeša z zemljo ali se pokrije z njo. Za raztros gnoja se uporablja trosilnik s trosilno napravo z vertikalnimi trosilnimi valji. Za raztros odpadne vode bo uporabil cisterno za plitev vnos v tla.

Ministrstvo je presodilo, da upravljaavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki je določena v BAT 22 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 4.4.12 izreka tega dovoljenja določilo zahtevo za zmanjšanje emisij amoniaka v zrak zaradi raztresanja gnoja.

BAT 23: Emisije iz celotnega proizvodnega procesa

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 23 za zmanjšanje emisije amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo perutnine je ocena ali izračun zmanjšanja emisije amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki se uporabljajo na farmi.

Upravljaavec izvaja BTS rejo piščancev brojlerjev. V času obratovanja nastajajo razpršene emisije snovi v zrak, in sicer zaradi metabolizma živali in s tem povezanega nastanka gnoja. Ventilacija v hlevih se prilagaja glede na potrebe živali v določeni starosti in v določenem letnem času. Nastiljanje hlevov poteka ročno, z uporabo peletirane slame, napajalni sistem ne poliva vode. Predpisana sestava prehrane in prehranska strategija zmanjšujeta izločanje hranil (N, P) z iztrebki. Gnoj se na lokaciji skladišči v zaprtem skladišču gnoja (SkO1). Odpadne pralne vode se zbirajo v vodotesnem betonskem zbiralniku odpadnih voda (SkRO1) in se jih skupaj z gnojem uporabi za gnojenje kmetijskih površin. Za izračun emisij amoniaka v zrak se uporablja tehnika ocene z uporabo masne bilance na podlagi izločanja in skupnega (ali skupnega amonijskega) dušika, prisotnega v vsaki fazi ravnanja z gnojem.

Emisije amoniaka iz hlevov bodo znašale 0,0711 kg NH₃/mesto za žival/leto, kar ustreza ravni emisij iz BAT 32. Emisije amoniaka skupaj (iz hlevov, gnojišč in gnojenja) bodo znašale 9.850 kg/leto oz. 1,124 kg/h oz. 0,1385 kg NH₃/mesto za žival/leto. Skupne razpršene emisije celotnega prahu bodo znašale 1.209 kg/leto oz. 138 g/h.

Ministrstvo je presodilo, da upravljaavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike za zmanjšanje emisije amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo perutnine iz BAT 23 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 7.1.7 izreka tega dovoljenja določilo zahtevo za zmanjšanje emisije amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo piščancev brojlerjev iz BAT 23.

BAT 24, BAT 25, BAT 26, BAT 27, BAT 28 in BAT 29: Monitoring emisij in parametrov procesa

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 24 je monitoring skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, z uporabo ene od naslednjih tehnik, pri čemer je pogostost vsaj takšna, kot je navedena spodaj:

- a) Izračun z uporabo masne bilance dušika in fosforja na podlagi zaužite krme, vsebnosti surovih beljakovin v prehrani, skupnega fosforja in proizvodnosti živali. Vsako leto enkrat.
- b) Ocena za skupno vsebnost dušika in fosforja na podlagi analize gnoja. Vsako leto enkrat.

Upravljaavec uporablja za monitoring skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, tehniko ocene za skupno vsebnost dušika in fosforja na podlagi masne bilance.

Za oceno skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, upravljaavec za namen priprave podatkov za izdelavo poročila o obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak zagotovi pridobivanje ustreznih podatkov in enkrat letno izvedbo izračuna skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, na podlagi naslednjih zbranih podatkov:

- zasedenost hlevov,
- poraba krme,
- trajanje posameznega proizvodnega ciklusa,
- vsebnost dušika in fosforja v krmi,
- začetne in končne mase živali posameznega proizvodnega ciklusa.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike za rejo piščancev brojlerjev, ki je določena v točki a) BAT 24 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 7.1.8 izreka tega dovoljenja določilo mejne vrednosti skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju iz BAT 24.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 25 je monitoring emisij amoniaka v zrak z uporabo ene od naslednjih tehnik, pri čemer je pogostost vsaj takšna, kot je navedena spodaj:

- a) Ocena z uporabo masne bilance na podlagi izločanja in skupnega (ali skupnega amonijskega) dušika, prisotnega v vsaki fazi ravnanja z gnojem. Vsako leto enkrat.
- b) Izračun na podlagi merjenja koncentracije amoniaka in stopnje prezračevanja z uporabo metod iz standardov ISO, nacionalnih ali mednarodnih standardov ali drugih metod, s katerimi se zagotavljajo podatki enakovredne znanstvene kakovosti. Vsakokrat, ko se pojavijo bistvene spremembe vsaj enega od naslednjih parametrov: vrste živali, ki se redijo na kmetiji in sistema nastanitve.
- c) Ocena z uporabo emisijskih faktorjev. Vsako leto enkrat.

Upravljavec uporablja pri monitoringu emisij amoniaka v zrak tehniko ocene z uporabo masne bilance na podlagi izločanja in skupnega (ali skupnega amonijskega) dušika, prisotnega v vsaki fazi ravnanja z gnojem. Iz hlevov, skladišča za gnoj in pri gnojenju se v ozračje izgubljajo različne dušikove spojine, pri tem gre predvsem za izgube amoniaka (NH_3), didušikovega oksida (N_2O), dušikovih oksidov (NO_x) in dušika v molekularni obliki (N_2). Metodika masne bilance upošteva, da je v vsaki naslednji fazi ravnanja z gnojem, kjer izhlapeva skupni amoniakov dušik, na voljo le tisti, ki ga zadržimo v predhodni fazi. Tako so emisije iz skladiščenja gnoja odvisne od izgub skupnega amonijakovega dušika iz hlevov, emisije pri gnojenju pa od izgub le-tega iz hlevov in skladišča gnoja. Emisije amoniaka se ocenijo na podlagi količine dušika, ki ga izloči žival (brojler) ter z uporabo toka skupnega dušika (ali amonijskega dušika) in koeficientom hlapenja (VC) v vsaki fazi ravnanja z gnojem (pri vzreji v bivalnih objektih, skladiščenju in raztresanju). Emisijski faktorji se nanašajo na referenčne načine reje (EF NH_3 hlevi 0,28), skladiščenje gnoja (EF NH_3 skladišče gnoja 0,17, Ef N_2O 0,03, EF NO_x 0,008 in EF N_2 0,3) in raztros gnoja (EF NH_3 gnojenje 0,66), pri čemer se v primeru tehnik z zmanjšanimi emisijami uporablja korekcijske faktorje za zmanjšanje emisij:

- KF za NH_3 za zmanjšanje emisij iz hlevov je 0,7,
- KF za zmanjšanje emisij iz skladišča gnoja je 0,5 in
- KF za zmanjšanje emisij pri gnojenju je 0,4.

Izračun ocene emisij amoniaka v zrak zaradi vzreje brojlerjev izražena v kg na mesto za brojlerja na leto, pri upoštevanju 69 % zasedenosti hleva tako znaša 0,0711 kg NH_3 /mesto za brojler/leto, kar ustreza ravni emisij iz BAT 31 oziroma 0,1385 kg NH_3 /mesto za brojlerja/leto, upoštevajoč hleve, gnojišče in gnojenje.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki je določena v točki a) BAT 25 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 2.3.1 izreka tega dovoljenja določilo zahtevo za monitoring emisij amoniaka v zrak iz BAT 25.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 26 je redni monitoring emisij vonjav v zrak.

V bližini naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja po navedbah upravljavca ni občutljivih sprejemnikov za vonjave (najbližji posamezen objekt je oddaljen približno 200 m), kot so:

stanovanjska območja ali območja z izvajanjem dejavnosti v vrtcih, šolah, bolnišnicah ipd. Farma leži v Slovenskih Goricah, kjer je značilna razpršena gradnja in kmetijsko območje, izven naselja, podrobnejša lokacija je obrazložena pri BAT 12. Na vseh hlevih je strešna ventilacija. Izvedene so bile meritve emisij vonjav (Poročilo o tehnoloških meritvah iz hleva piščancev, skladišča gnoja, zbiralnika odpadne vode in hleva svinj, št. Poročila CEVO-389A/2021, z dne 10. 8. 2021, IVD Maribor) na obstoječih virih, in sicer iz hleva za rejo piščancev pri polni zasedenosti in vhlavitvi 27. dan (izlov se vrši v 41-42 dnevih), iz hleva prašičev pri polni zasedenosti in s končno težo (120 kg), iz skladišča gnoja (zaseden z 80 m³ gnoja) in zbiralnika odpadne vode (zaseden 950 m³). Z modeliranjem (Strokovna ocena o obremenitvi okolja z vonjavami za kmetijo Prančberger Edvard – obstoječe in predvideno stanje v času obratovanja 3 hlevov, št. Poročila CEVO-389/2021, z dne 16. 8. 2021, IVD Maribor) je bil ocenjen vpliv vonjav na okolico farme, kjer so bile uporabljene meritve iz obstoječih virov vonjav s programom Austal View, s katerim se računa disperzija onesnaževal v zraku (Lagrangeov model disperzije delcev), ki omogoča izračun pogostosti pojavljanja vonjav v okolju. Pri tem so bili upoštevani meteorološki podatki o smeri in jakosti vetra iz najbližje meteorološke postaje Bad Radkersburg Avstrija ter razredu stabilnosti atmosfere iz najbližje državne meteorološke postaje na letališču Edvarda Rusjana v Mariboru. Prav tako se je upošteval teren in hrapavost tal. Uporabljeni emisijski podatki so povzeti iz predhodno navedenega poročila o tehnoloških meritvah. Rezultati so pokazali, da pogostost pojavljanja vonjav v koledarskem letu za najbližje objekte ne bo večja od 5 % za kumulativni vpliv, kar je pod priporočljivo mejno vrednostjo nemške smernice (15 % za kmetijsko in mešano okolje). Tako upravljavec ne pričakuje nesprejemljivega poslabšanja kvalitete zraka v širši okolici farme zaradi emisij vonjav. Kljub emisijam snovi v zrak iz hlevov in ob upoštevanju ukrepov za zmanjševanje in preprečevanje vplivov se ocenjuje, da se emisije vonja dovolj razredčijo in niso moteče.

Upravljavec je dne 12. 12. 2022 priložil Načrt obvladovanja vonjav za Kmetijo Prančberger, št. CEVO-20585/2022, IVD Maribor, in Dopolnjen dokument P41 – Emisije v zrak, kot del dokumentacije za OVD IED november 2022, iz katerih izhaja, da se bo izvajal natančno določen program vonjav za čas obratovanja v prvem letu, ki je podrobneje opisan v navedenem dokumentu Načrt obvladovanja vonjav za Kmetijo Prančberger, št. CEVO-20585/2022, IVD Maribor, november 2022. Določeno je tudi, da se po enem letu z modelskim izračunom ponovno ugotovi stanje vonjav v okolici na podlagi izvedenega olfaktometričnega monitoringa emisij vonjav in izvedenih meritev meteoroloških parametrov.

Ministrstvo je določilo, da mora upravljavec izvajati tehnike glede emisije vonjav, opisane v BAT 26 Zaključka o BAT, v povezavi z 11. točko BAT 1 in BAT 12 Zaključka o BAT.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 27 je monitoring emisij prahu iz posameznega bivalnega objekta za živali z uporabo ene od naslednjih tehnik, pri čemer je pogostost vsaj takšna, kot je navedena spodaj:

- a) Izračun z merjenjem koncentracije prahu in stopnje prezračevanja z uporabo metod iz standardov EN ali drugih metod (v skladu s standardi ISO, nacionalnimi ali mednarodnimi standardi), s katerimi se zagotavljajo podatki enakovredne znanstvene kakovosti. Enkrat na leto.
- b) Ocena z uporabo emisijskih faktorjev. Enkrat na leto.

Upravljavec uporablja pri monitoringu emisij prahu iz posameznega bivalnega objekta za živali tehniko ocene z uporabo emisijskih faktorjev za prah, kjer je predlagan emisijski faktor za brojlerje 0,017 (kg/mesto za živali v hlevu na leto). Izbran emisijski faktor je primeren in priporočen, saj se v primeru izvajanja ukrepov za zmanjšanje prašenja (npr. ročno nastiljanje, uporaba peletirane slame kot nastilj itd.) izbere emisijski faktor iz spodnjega razpona (0,017 – 0,022) priporočenih nizozemskih emisijskih faktorjev iz referenčnega BAT dokumenta. Tako upravljavec v okviru rednega obratovalnega monitoringa za emisije snovi v zrak oceni emisije prahu iz hlevov vsako leto enkrat. Pri uporabi emisijskega faktorja se upošteva vrsto in število perutnine oziroma

zasedenost hleva in tehnike, ki se uporabljajo za zmanjšanje emisije prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali, ki so podrobneje opisane pri BAT 11.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki je določena v točki b) BAT 27 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 2.3.2 izreka tega dovoljenja določilo zahtevo za monitoring emisij prahu iz posameznega bivalnega objekta za živali iz BAT 27.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 28 je monitoring emisij amoniaka, prahu in/ali vonjav iz posameznega bivalnega objekta za živali, opremljenega s sistemom za čiščenje zraka, z uporabo vseh naslednjih tehnik, pri čemer je pogostost vsaj takšna, kot je navedeno spodaj:

- a) Preverjanje učinkovitosti sistema za čiščenje zraka z merjenjem amoniaka, vonjav in/ali prahu v dejanskih razmerah na kmetiji ter v skladu s predpisanim meritvenim protokolom in z uporabo metod iz standardov EN ali drugih metod (v skladu s standardi ISO, nacionalnimi ali mednarodnimi standardi), s katerimi se zagotavljajo podatki enakovredne znanstvene kakovosti - enkrat.
- b) Nadzor učinkovitega delovanja sistema za čiščenje zraka (npr. s stalnim evidentiranjem parametrov obratovanja ali uporabo alarmnih sistemov) – dnevno.

Upravljavec nima sistema za čiščenje zraka, zato navedeni BAT 28 ni relevanten oziroma upravljavcu ni treba izvajati monitoringa, opisanega v BAT 28 Zaključkov o BAT.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 29 je monitoring naslednjih parametrov procesa vsaj enkrat na leto:

- a) Poraba vode.
- b) Poraba električne energije.
- c) Poraba goriva.
- d) Število prejetih in oddanih živali, pri čemer se upoštevajo tudi skotitve in pogini.
- e) Poraba krme.
- f) Proizvodnja gnoja.

Upravljavec izvaja evidenco vseh parametrov procesa, in sicer se vodi mesečna poraba parametrov (poraba vode, električne energije, poraba goriva, število kadavrov, poraba krme, količina gnoja):

- a) Poraba vode: vgrajeni so števci za porabo vode.
- b) Poraba električne energije: vgrajeni so števci za porabo električne energije.
- c) Poraba goriva: vodi se poraba preko računov o nabavi.
- d) Število prejetih in oddanih živali, pri čemer se upoštevajo tudi skotitve in pogini: vodi se evidenco o številu ob vhlevitvi prejetih in ob izhlevitvi oddanih brojlerjev ter o poginu. Podatki se vodijo za vsak turnus posebej.
- e) Poraba krme: vodi se evidenca na osnovi podatkov iz dobavnic krme za posamezen turnus.
- f) Proizvodnja gnoja: vodi se količina gnoja z ločeno evidenco (raztros na lastnih zemljiščih v skladu z gnojilnim načrtom).

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, določene v BAT 29 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 7.1.9 izreka tega dovoljenja določilo zahtevo za vodenje evidence porabe vode, porabe električne energije, porabe goriva, števila prejetih in oddanih živali, pri čemer se upoštevajo tudi skotitve in pogini, porabe krme in proizvodnje gnoja iz BAT 29.

b) Zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine

BAT 32: Emisije amoniaka iz bivalnih objektov za perutnino

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 32 za zmanjšanje emisij amoniaka v zrak iz posameznega bivalnega objekta za brojlerje je uporaba ene od spodaj navedenih tehnik ali njihove kombinacije:

- a) Prisilno prezračevanje in napajalni sistem brez iztekanja (v primeru polnih tal z globokim nastiljem).
- b) Sistem za umetno sušenje nastilja z uporabo notranjega zraka (v primeru polnih tal z globokim nastiljem).
- c) Naravno prezračevanje v kombinaciji z napajalnim sistemom brez iztekanja (v primeru polnih tal z globokim nastiljem).
- d) Nastilj na traku za gnoj in umetno sušenje z zrakom (v primeru nivojskih sistemov tal).
- e) Ogrevana in hlajena tla z nastiljem (pri kombiniranih sistemih).
- f) Uporaba sistemov za čiščenje zraka, kot so:
 1. mokri pralnik s kislino,
 2. dvostopenjski ali tristopenjski sistem za čiščenje zraka,
 3. biološki pralnik plinov (ali biološki precejalni filter).

Upravlavec uporablja tehniko za zmanjševanje emisij amoniaka v zrak iz posameznega bivalnega objekta za piščance brojlerje tako, da poteka reja piščancev brojlerjev (BTS reja) v prisilno prezračevanih hlevih na globokem nastilju in napajalnim sistemom brez iztekanja. Naravno prezračevanje v kombinaciji z napajalnim sistemom brez iztekanja se izvaja po programu BTS reje, ki omogoča zunanji prostor pod nadstreškom z občasnim izpustom živali na prosto, sicer se uporablja prisilno prezračevanje. Tehnika e) se izvaja, saj je v hlevih talno gretje.

Ministrstvo je presodilo, da upravlavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki je določena v točkah a), delno c) in e) BAT 32 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 2.1.6 izreka tega dovoljenja določilo tehniko za zmanjšanje emisije amoniaka v zrak iz posameznega bivalnega objekta za brojlerje in v točki 2.2.1 izreka tega dovoljenja v Preglednici 1 iste točke izreka tega dovoljenja določil mejno vrednost emisije za dušik, izražen kot NH₃ iz Preglednice 3.2 BAT 32 Zaključkov o BAT.

4. Sodelovanje javnosti

Ministrstvo mora v skladu z 71. členom ZVO-1 v postopku za izdajo okoljevarstvenega dovoljenja po določbah 69. člena tega zakona in njegove spremembe po določbah 1. in 2. točke tretjega odstavka 77. člena ZVO-1 javnosti zagotoviti vpogled v vlogo za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja, pripadajoče zaključke o BAT in v osnutek odločitve o okoljevarstvenem dovoljenju ter omogočiti izražanje mnenj in dajanje pripomb.

Ministrstvo je, skladno z določili 71. člena ZVO-1, javnosti zagotovilo vpogled v vlogo in predloženo dokumentacijo za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja, pripadajoče zaključke o BAT in osnutek odločitve o spremembi okoljevarstvenega dovoljenja. Ministrstvo je z javnim naznanilom št. 35407-6/2020-25 z dne 8. 12. 2021 na spletni strani ARSO, Upravne enote Lenart in Občine Sveta Ana, obvestilo javnost o vseh zahtevah iz drugega odstavka 71. člena ZVO-1. Javnost je bila obveščena, da je vpogled v vlogo za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja, pripadajoče zaključke o BAT in osnutek odločitve o okoljevarstvenem dovoljenju zagotovljen v prostorih Upravne enote Lenart. Javnosti je bilo omogočeno dajanje mnenj in pripomb 30 dni od dneva začetka javne razgrnitve, to je od 13. 12. 2021 do 11. 1. 2022.

V tem času je ministrstvo prejelo mnenja in pripombe (prejeta na podlagi 71. člena ZVO-1) naslednjih oseb, ki so vaščani naselja Nasova: Denis Steyer, Dragica Horvat, Janez Horvat, Marija Steyer, Viljem Pfeiler, Suzana Gruber, Franc Senekovič, Jožef Vurcer, Stanislav Hödl.

Ministrstvo je z dopisom št. 35407-6/2020-32 z dne 18. 1. 2022, v skladu z 9. členom ZUP, pozvalo upravljavca, da se opredeli do pripomb, pridobljenih tekom javne razgrnitve. Upravljavec je odgovore na pripombe podal dne 3. 2. 2022.

Ministrstvo je v času javne razgrnitve prejelo tudi devet zahtev za vstop v predmetni upravni postopek.

Ministrstvo je status stranskega udeleženca priznalo naslednjim osebam, ki so med drugim vaščani naselja Nasova:

- stranskemu udeležencu, Denisu Steyerju (sklep št. 35407-6/2020-ARSO-62 z dne 27. 5. 2022)
- stranski udeleženki, Dragici Horvat (sklep št. 35407-6/2020-ARSO-69 z dne 27. 5. 2022),
- stranskemu udeležencu, Janezu Horvatu (sklep št. 35407-6/2020-ARSO-69 z dne 27. 5. 2022),
- stranski udeleženki, Mariji Steyer (sklep št. 35407-6/2020-ARSO-67 z dne 27. 5. 2022),
- stranskemu udeležencu, Viljemu Pfeilerju (sklep št. 35407-6/2020-ARSO-68 z dne 27. 5. 2022),
- stranski udeleženki, Suzani Gruber (sklep št. 35407-6/2020-ARSO-66 z dne 27. 5. 2022),
- stranskemu udeležencu, Francu Senekoviču (sklep št. 35407-6/2020-ARSO-65 z dne 27. 5. 2022),
- stranskemu udeležencu, Jožefu Vurcerju (sklep št. 35407-6/2020-ARSO-64 z dne 27. 5. 2022),
- stranskemu udeležencu, Stanislavu Hödlu (sklep št. 35407-6/2020-ARSO-63 z dne 27. 5. 2022)

Mnenja in pripombe, posredovane v času javne razgrnitve, ministrstvo navaja v nadaljevanju te obrazložitve, prav tako v nadaljevanju navaja, kako je ta mnenja in predloge upoštevalo pri odločitvi, v skladu s tretjim odstavkom 72. člena ZVO-1. Posamezne pripombe oseb, katerim je bil priznan status stranskega udeleženca, zaradi enakih interesov glede zmanjšanja emisij vonjav, ministrstvo navaja kot pripombe »vaščanov naselja Nasova«.

A. Pripombe, prispele v času javne razgrnitve

PRIPOMBE vaščanov naselja Nasova

Vlagatelji so v podanih zahtevkih za vstop v postopek navedli, da svoj pravni interes utemeljujejo na podlagi dejstva, da živijo v bližini kmetije Prančberger, in navajajo, da je že trenutna situacija takšna, da prihaja do velike koncentracije smradu, ter da nameravani poseg povzroča obremenitve okolja, ki lahko vplivajo na zdravje ljudi. Pri tem se vlagatelji sklicujejo na dejstvo, da vaščani naselja Nasova že dalj časa opozarjajo na emisije vonjav na tem območju.

Vaščani naselja Nasova navajajo/sprašujejo, zakaj se sedaj pridobiva okoljevarstveno soglasje za 76.500 piščancev glede na to, da v sklepu št. 35405-193/2019-7 piše, da ga ne potrebuje, in ali je do sedaj upravljavec naprave upravljal en delujoči hlev brez dovoljenja.

Upravljavec je v zvezi s tem pojasnil, da je tri hleve (N1, N2 in N3), za katera tudi pridobiva okoljevarstveno dovoljenje, zgradil na podlagi gradbenega dovoljenja št. 351-286/2016/16 z dne 28. 11. 2017, Upravna enota Lenart (v nadaljevanju: gradbeno dovoljenje). V sklopu pridobivanja gradbenega dovoljenja je bila izvedena tudi presoja vplivov na okolje in pridobljeno okoljevarstveno soglasje št. 35402-43/2016-28 z dne 27. 10. 2017, ARSO (v nadaljevanju: OVS). Gradbeno dovoljenje in OVS se je pridobilo za poseg: »Izgradnja hlevov za purane, kotlovnica in skladišči«. Tako gradbeno dovoljenje kot OVS je bilo izdano za gradnjo petih (5) hlevov. Upravljavec nadalje pojasnjuje, da se je zaradi sprememb razmer na trgu odločil, da bodo novi hlevi namenjeni za rejo piščancev. Upravljavec pojasnjuje, da se bo izvajala reja piščancev v treh

(3) hlevih (po izdanem gradbenem dovoljenju je predvidenih sicer 5 hlevov). Zaradi spremembe vrste perutnine, iz puranov v piščance, je bila podana vloga za predhodni postopek po 51.a členu ZVO-1 za tri (3) hleve, kapacitete 76.500 mest za piščance. Predhodni postopek se je zaključil s sklepom ARSO št. 35405-193/2019-7 z dne 7. 5. 2020, v zvezi s katerim je tudi podana pripomba vaščanov naselja Nasova, in iz katerega izhaja, da presoje vplivov na okolje ni treba še enkrat izvesti. Šele po tem izdanem sklepu se je upravljavec odločil za gradnjo dveh (2) dodatnih hlevov, 1 hlev pa je bil v tem času že zgrajen. Upravljavec pa je podal hkrati tudi vlogo za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja, saj bo po napolnitvi treh (3) hlevov do kapacitete 76.500 mest, naprava postala t.i. IED naprava, torej naprava, ki lahko povzroča onesnaževanja okolja večjega obsega.

Ministrstvo torej ugotavlja, da je upravljavec glede na spremembo posega po pridobljenem okoljevarstvenem soglasju ponovno v predhodnem postopku zaprosil za preveritev vseh vplivov, ki pa se je zaključil s sklepom ARSO, št. 35405-193/2019-7 z dne 7. 5. 2020, iz katerega izhaja, da presoje vplivov na okolje ni treba ponovno izvesti. Ministrstvo meni, da je upravljavec ustrezno pojasnil potek pridobivanja dovoljenj in soglasij ter sprejem odločitev, ki so vplivale na dejstvo, da se okoljevarstveno dovoljenje pridobiva za obratovanje zgolj treh (3) hlevov za rejo piščancev in ne petih (5). Ministrstvo dodatno še pojasnjuje, da se pridobiva okoljevarstveno dovoljenje za napravo za intenzivno rejo perutnine, kjer je določen prag zmogljivosti več kot 40.000 mest za perutnino glede na Prilogo 1 Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

Vaščani naselja Nasova navajajo, da je izdano uporabno dovoljenje št. 351-449/2019/13 za en hlev, v katerem je navedena vzreja puranov, ali je to uporabno dovoljenje nično. Nadalje navajajo, zakaj je upravljavec tako dolgo deloval brez uporabnega dovoljenja.

Izdaja uporabnega dovoljenja ni v pristojnosti ministrstva, zato ministrstvo v zvezi z navedeno pripombo lahko pojasni zgolj vidik, ki ga opredeljuje ZVO-1, in sicer, da se izpolnjenost pogojev iz okoljevarstvenega dovoljenja pred začetkom obratovanja naprave v primeru iz prvega odstavka 69. člena tega zakona ugotavlja v postopku za izdajo uporabnega dovoljenja po predpisih o graditvi objektov, v katerega mora biti vključeno tudi ministrstvo (76. člen ZVO-1). Pri tem iz drugega odstavka 69. člena ZVO-1 izhaja, da se v primeru, če obratovanje naprave zahteva gradnjo po predpisih o graditvi objektov, gradnja lahko začne šele po pridobitvi pravnomočnega okoljevarstvenega dovoljenja ali pravnomočne odločbe o njegovi spremembi.

Vaščani naselja Nasova navajajo, zakaj (v okoljevarstvenem soglasju) piše, da se mora prašičereja opustiti, sedaj pa se pridobiva okoljevarstveno dovoljenje za piščance in še za 200 prašičev. S tem menijo, da se izvaja kumulativa onesnaževanja zraka, kar pa je bilo v osnovi okoljevarstvenega soglasja striktno zabeleženo, da se opusti. Nadalje navajajo, da se najprej prepove določena panoga, v nadaljevanju pa spet odobri ter na podlagi česa se to odobrava.

Ministrstvo pojasnjuje, da je prejel vlogo za napravo za intenzivno rejo perutnine z oznako A1 in za drugo napravo C1, v kateri se izvaja dejavnost reje prašičev pitancev s proizvodno zmogljivostjo 200 mest, ki se glede na Prilogo 1 Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, ne razvršča med naprave za intenzivno rejo prašičev pitancev z oznako vrste dejavnosti 6.6.b, saj ne presega praga 2.000 mest. Upravljavec je dodatno pojasnil, da je bilo tudi že v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja navedeno, da se bo do polne ureditve in napolnitve hlevov dokončno opustila prašičereja, pri čemer se bo najstarejši hlev, ki je bil namenjen izključno prašičereji, odstranilo (porušilo). Pri tem upravljavec navede, da v rabi ostaja novejši hlev za prašičerejo kapacitete do 200 prašičev pitancev.

Vaščani naselja Nasova sprašujejo, na katere objekte se navezuje pridobivanje okoljevarstvenega dovoljenja. Navajajo še, da nikjer v osnutku dovoljenja, ki je bilo dostavljeno na UE Lenart, ni navedeno nobeno gradbeno dovoljenje oz. na katere objekte se le-to navezuje, ali so to obstoječi objekti ali se bodo gradili novi.

Ministrstvo pojasnjuje, da se okoljevarstveno dovoljenje izdaja za obratovanje naprave A1, v kateri se izvaja dejavnost intenzivne reje perutnine (piščancev brojlerjev) s proizvodno zmogljivostjo 76.500 mest in naprave C1, v kateri se izvaja dejavnost reje prašičev pitancev s proizvodno zmogljivostjo 200 mest.

Napravo A1 in druge z njo neposredno tehnično povezane dejavnosti sestavljajo naslednje nepremične tehnološke enote: hlev 1 (N1) s silosom Sil1 in Sil2, hlev 2 (N2) s silosom Sil3 in Sil4, hlev 3 (N3) s silosom Sil5 in Sil6, kotlovnica (N4), diesel elektro agregat (N5), zaprto skladišče gnoja (SkO1), laguna (SkRO1), skrinja za kadavre (SkO2), meteorološka postaja.

Napravo C1 sestavljajo naslednje tehnološke enote: hlev za prašiče pitance (N6) in podzemni zbiralnik gnojevke.

Vaščani naselja Nasova navajajo, da so bila za obstoječe hleve izdana gradbena dovoljenja za vzrejo puranov in sprašujejo, ali je bila izdana sprememba gradbenih dovoljenj.

Ministrstvo pojasnjuje, da za izdajo gradbenih dovoljenj ni pristojen, zato s tem podatkom ne razpolaga. Upravljavec pa je v zvezi z veljavnim gradbenim dovoljenjem pojasnil, da sprememba vrste reje živali ne pomeni spremembe namembnosti objekta po veljavnem Gradbenem zakonu, saj se za spremembo namembnosti ne šteje, če se namembnost spreminja v okviru podrazreda v skladu s predpisom, ki ureja uvedbo in uporabo notne klasifikacije objektov.

Vaščani naselja Nasova navajajo, da je izpihovanje iz hlevov (ventilatorji) pozicionirano tako, da se ves izpihan zrak oz. vonjave širijo do naselja.

Ministrstvo pojasnjuje, da so na napravi vgrajeni strešni ventilatorji (9 kom), ki so nameščeni enakomerno po površini strehe objekta hleva. Na hlevu za prašiče (N6) sta nameščena dva stropna ventilatorska odvoda. Gre za ventilatorja s podobnimi oz. manjšimi pretočnimi količinami zraka, kot je to pri odvodnih ventilatorjih za piščance.

Upravljavec se pri odgovoru na navedeno pripombo sklicuje na k vlogi priloženo Strokovno oceno o obremenitvi okolja z vonjavami za kmetijo Prančberger Edvard na lokaciji Sveta Ana v Slovenskih goricah – obstoječe stanje in predvideno stanje v času obratovanja 3 hlevov, št. CEVO – 389/2021, IVD Maribor, avgust 2021 (v nadaljevanju: ocena). Upravljavec pojasnjuje, da so bile v sklopu priprave navedene strokovne ocene izvedene tudi meritve emisij vonjav, ki so osnova za prikaz imisijskega razširjanja vonjav v okolje. Ocena je bila narejena na podlagi modela iz VDI in po nemških smernicah z imisijsko mejno vrednostjo vonjav, ki opredeljujejo relativno pogostost vonjav. Rezultati so pokazali, da bodo emisije vonjav zaznavne do 5% časa v koledarskem letu. Mejna vrednost po tej isti smernici je za stanovanjsko okolje do 10%. Upravljavec navaja, da je iz ocene razvidno, da je naselje Nasova locirano v severni smeri dominantne smeri vetra, ki je v smeri S-J. Stranski udeleženci, ki so podali pripombe, imajo svoje objekte na območju, ki ima v skladu z Odlokom o občinskem prostorskem načrtu občine Apače (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 20/13, 30/19), podrobno namensko rabo prostora z oznako SK (površine podeželskega naselja), kjer gre za preplet kmetijskih gospodarskih objektov in stanovanjskih objektov. Upravljavec zatrjuje, da na podlagi predložene ocene z izvedeno primerjavo z BREF dokumenti (BREF IRPP-2017, referenčni dokument za intenzivno reje perutnine ali prašičev) ter zaključki o BAT, viri emisij vonjav kmetije Prančberger ustrezajo tem vrednostim. Pri tem se je izvedla tudi primerjava z mejnimi vrednostmi in smernicami iz drugih evropskih držav.

Ministrstvo v zvezi s tem pojasnjuje, da je bila v času vodenja tega postopka sicer sprejeta Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (Uradni list RS, št. 48/22), ki se med drugim nanaša tudi na določitev števila enot vonja zaradi emisije snovi, ki povzroča vonj (koncentracija vonja), vendar pa ta uredba v 32. členu določa, da se postopki za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja, ki so se začeli pred uveljavitvijo te uredbe (torej pred 19. 4. 2022), končajo v skladu z dosedanjimi predpisi. Glede na navedeno Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (Uradni list RS, št. 48/22) v tem postopku ministrstvo ni moglo upoštevati.

Vaščani naselja Nasova navajajo, da pri obratovanju enega hleva do naselja prihajajo neznosne

vonjave, kljub temu da je študija vse to predvidela. Navajajo še, da v osnovi študija sploh ni predvidela vonjav v tej smeri, kot se trenutno širijo. Skrbi jih, kakšne vonjave bodo, ko bodo obratovali vsi hlevi vključno s prašičerejo. Vaščani naselja Nasova navajajo, zakaj jim jemljejo svobodo do vdihovanja svežega zraka in kdo jim lahko zagotovi, da ne bodo imeli posledic oz. obolenja dihal, ker je vdihavanje teh vonjav – plinov lahko škodljivo.

Upravljaivec navaja, da so vse študije v zvezi z emisijami vonjav predvidele širjenje vonjav tudi na območje naselja Nasova, kot je razvidno iz predhodne obrazložitve, vendar pa zatrjuje, da so znotraj primerljivih mejnih vrednosti, ki jih za to določajo druge evropske države. Upravljaivec nadalje pojasnjuje, da so bile izrazitejšje vonjave posebej s strani prašičereje zaznane tudi z meritvami (na laguni, ki je bila še polna gnojevke prašičev). Pri tem navede, da je že zmanjšal število prašičev za več kot polovico in da bo po pridobitvi okoljevarstvenega dovoljenja lahko obratoval samo še z enim hlevom za največ 200 prašičev pitancev, kar pa pomeni bistveno zmanjšan vpliv emisij vonjav s strani prašičereje. Pri tem upravljaivec navede, da se gnojevka od prašičereje ne bo več skladiščila v odprti laguni, temveč v zaprtem podzemnem zbiralniku gnojevke.

Ministrstvo pojasnjuje, da je v izreku tega dovoljenja določilo ukrepe glede preprečevanja emisij vonjav, ki jih bo moral upravljaivec naprave upoštevati, in sicer na podlagi 9. točke drugega odstavka 74. člena ZVO-1, kjer je navedeno, da okoljevarstveno dovoljenje vsebuje določitev drugih ukrepov za čim višjo stopnjo varstva okolja kot celote, vključno z zmanjševanjem onesnaževanja na velike razdalje ali čezmejnega onesnaževanja okolja; ministrstvo je določilo ukrep izvajanja načrta za obvladovanje vonjav iz točke 11 BAT 1 Zaključka o BAT, str. 31.

Vaščani naselja Nasova (Dragica in Janez Horvat) so od ministrstva zahtevali pojasnilo, za katere objekte se vodi postopek izdaje okoljevarstvenega dovoljenja, in ali morda investitor želi dodatno zgraditi še nove objekte – hleve.

Ministrstvo pojasnjuje, da se okoljevarstveno dovoljenje izdaja za obratovanje naprave A1, v kateri se izvaja dejavnost intenzivne reje perutnine (piščancev brojlerjev) s proizvodno zmogljivostjo 76.500 mest in naprave C1, v kateri se izvaja dejavnost reje prašičev pitancev s proizvodno zmogljivostjo 200 mest. Napravo A1 in druge z njo neposredno tehnično povezane dejavnosti sestavljajo naslednje nepremične tehnološke enote: hlev 1 (N1) s silosom Sil1 in Sil2, hlev 2 (N2) s silosom Sil3 in Sil4, hlev 3 (N3) s silosom Sil5 in Sil6, kotlovnica (N4), diesel elektro agregat (N5), zaprto skladišče gnoja (SkO1), laguna (SkRO1), skrinja za kadavre (SkO2), meteorološka postaja.

Napravo C1 sestavljajo naslednje tehnološke enote: hlev za prašiče pitance (N6) in podzemni zbiralnik gnojevke.

B. Izvedba ustne obravnave

Ministrstvo je z vabilom št. 35407-6/2020-ARSO-70 z dne 16. 6. 2022 razpisalo ustno obravnavo v prostorih ministrstva z narokom dne 12. 7. 2022 zaradi zagotovitve možnosti upravljavcu in stranskim udeležencem, da se lahko izjavijo o zahtevkih in navedbah stranke z nasprotnim interesom. Na ustni obravnavi so bile s strani stranskih udeležencev pripombe, podane že v času javne razgrnitve, ponovno izpostavljene.

S strani stranskih udeležencev so bila na ustni obravnavi izpostavljena naslednja področja oz. vsebine:

Vaščani naselja Nasova so navedli, da gre že sedaj za visoko obremenitev okolja z vonjavami, pa deluje samo en hlev, skrbi jih, ko bosta delovala še dva dodatna hleva. Nadalje navajajo, da

je upravljavec za vplivno območje določil hišo, ki ni bila naseljena, naslednja hiša 50 metrov stran pa ni več vplivno območje, kot da tam ne smrdi.

Predstavnik upravljavca je glede na navedbe vaščanov naselja Nasova pojasnil, da je upravljavec pridobil strokovne ocene, modele, kakšna bo razpršena obremenitev vonjav v času polne obremenitve. Na podlagi teh ocen trdi, da ugotovljeni vplivi z upoštevanjem predvidenih ukrepov ne bodo prekomerni in ne bodo dosegali standarda prepovedanih emisij, saj se gibljejo znotraj dovoljenih meja glede na uveljavljene mednarodne standarde. Navedeno velja zlasti upoštevaje naravo in namen nepremičnine in konkretnega območja, saj gre za kmetijske površine in površine podeželskega naselja, ki so v skladu z veljavnimi prostorskimi akti namenjene površinam kmetijske dejavnosti in bivanju. Upravljavec opozarja, da kljub temu, da Uredba o emisijah snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja v okviru najnovejših dopolnitev ni neposredno uporabljiva za konkretno zadevo, kljub temu pa ni mogoče spregledati dejstva, da so mejne vrednosti emisije vonjav sedaj predpisane z minimalnimi odmiki in da tudi upoštevaje ta merila glede na opravljene meritve in strokovne ocene te vrednosti niso presežene. Uredba namreč sedaj predpisuje merila v zvezi z obravnavano tematiko in tako že v okviru podzakonskega akta upošteva posebnosti posameznega območja glede na namen in naravo nepremičnine, vir emisije vonja in dopustno mejo glede na naravo določenega območja. S tem sistematično upošteva kriterije, ki so pomembni pri presoji standarda običajne mere emisij vonjav. Upravljavec še dodaja, da v postopku izdaje okoljevarstvenega dovoljenja ni edino relevantno merilo krajevno običajna mera, ki je sicer uzakonjeno v stvarnopravnem zakoniku. Upravljavec je v investiciji predvidel ukrepe v skladu z najnovejšo tehnologijo, s čimer se bodo tudi emisije vonja, ki bodo pri obratovanju naprave nastale, omilile do mere, ko ne bodo več moteče oz. bodo ostale v okviru dovoljenih meja.

Upravljavec sicer tudi glede presoje emisije vonja v skladu s civilnopravnimi merili poudarja, da sodna praksa na civilnopravnem področju pri presoji navedenega vprašanja zavzema stališče, da je kmetijska dejavnost v vaškem oziroma podeželskem okolju krajevno običajna, kar po mnenju upravljavca pomeni, da je imisije v takem okolje treba trpeti, četudi so morda lahko moteče (opr. št. VSL sodba 2045/2017) ter da je določbo 75. člena SPZ treba razumeti tako, da govori o povprečnem prebivalcu zemljišča glede na naravo in namen zemljišča, izhajati pa je treba iz izhodišča, da je v določenih primerih treba trpeti tudi bistvene indirektno emisije (VSL, sklep I Cp 573/2014). Upoštevaje dejstvo, da so v konkretnem primeru vse pričakovane emisije vonja znotraj mejnih vrednosti glede na mednarodno uveljavljene strokovne standarde ter namene in naravo nepremičnine, o preseganju krajevno običajne meje emisij v konkretnem primeru po mnenju upravljavca ni mogoče govoriti.

Upravljavec na pomislek, da se bodo vonjave za tri-krat povečale, odgovarja, da to ne drži, saj so že predvideni ukrepi, ki bodo vplivali tudi na vonjave, ki bodo pri obratovanju nastajale, saj delujejo z najsodobnejšo hlevsko tehniko, obenem pa se bo delno opustila tudi prašičereja oziroma se je že, iz katere so prihajale vonjave.

Vaščani naselja Nasova so navedli, da do sedaj ni bilo problemov v zvezi z vonjavami iz prašičereje. Vonj ni tako agresiven kot pri perutnini.

Predstavnik upravljavca je zgornjo izjavo potrdil in pojasnil, da se pri perutnini po nemških standardih vrednoti z 1.5, pri prašičereji pa z 1. Na podeželju je bilo ovrednoteno na podlagi izdelane ocene znotraj 10%, nemški standard dopušča do 15%.

Vaščani naselja Nasova so v nadaljevanju predlagali zajetje vseh emisij vonjav in prašnih delcev, kar naj se sežge. Navajajo, da ne bodo trpeli in živeli v takšnem okolju, ob prisotnosti prašnih delcev in smradu. Zahtevajo, da se uredi in zajame izpuste ter da se naredijo ponovne študije na licu mesta, ne pa v Nemčiji. Opozorili so na to, da so bili meteorološki podatki vzeti iz Avstrije, za

smer vetra, ki piha iz juga proti severu – proti naselju. Opozorili so tudi na sestavo krme, saj je tudi od tega odvisno, koliko vonjav bo nastalo.

Predstavniki upravljavca je izjavil, da se tudi preko krme vpliva na zmanjševanje emisij vonja in je tudi že predvideno, da bo krma ustrezne kvalitete. Nadalje je pojasnil glede navedbe, da je treba emisije trpeti, in sicer da gre za citat iz pravnih stališč sodne prakse, ne pa dejanske navedbe stranke, saj stranka ne trdi, da bi morale stranke z interesom karkoli trpeti in tudi ni oseba, ki bo o tem odločala. Nadalje je predstavnik upravljavca pojasnil, da so bila vzorčenja izvedena na dejanskem hlevu na farmi. Vzorci so bili odvzeti na izpuhkih iz hleva in so bili potem olfaktometrično obdelani v Nemčiji v roku 24 ur. Vzorčenje je izvajalo podjetje IVD Maribor, edini, ki so kvalificirani za take meritve v Republiki Sloveniji.

Vaščani naselja Nasova predlagajo, da se vzorci vzamejo na lokaciji njihovih naslovov, kjer ni naravnih pregrad, in sicer ko so hlevi napolnjeni ter da se ti podatki zbirajo daljše časovno obdobje, npr. celotno obdobje – ko piščanci pridejo v hlev in ko ga zapustijo, da se potem ugotovi rezultat vonjav v času polnega obratovanja.

Predstavniki upravljavca je izjavil, da ni ovir, da se takšne meritve opravijo, vendar naj jih vaščani sami izvedejo oziroma pridobijo. Nadalje je izjavil, da pri reji v hlevih to ni običajno, se pa na podoben način lahko opravijo 4x meritve emisij, tudi spremljanje meteoroloških podatkov bi bilo smiselno. Konkretnih predlogov za ukrepe niso pripravili, razen tistih, ki so opredeljeni v upravnem spisu, saj so pričakovali konkretne predloge strank z interesom, ki pa jih le-ti niso predložili. Predstavnik upravljavca je izjavil, da bodo razmislili o krmi. Nadalje je izjavil, da filtracija pri reji perutnine ni običajna; proizvajalci za rekuperatorje ne garantirajo, da vonjav ne bo; možne so še izboljšave, kar se gnoja tiče, da se zapre prostor. V meritve so bili zajeti vsi viri emisij v času opravljanja meritev – iz hleva za piščance, iz hleva za prašiče ter lagune, ki je odprtega tipa.

Vaščani naselja Nasova predlagajo, da se preuči možnost zmanjšanja števila piščancev; zajem in filtracija zraka – lovljenje emisij in sežig; način hranjenja piščancev z vidike sestave krme.

C. Predlagani ukrepi po izvedeni ustni obravnavi

Ministrstvo je v času po izvedeni ustni obravnavi, ki je bila na sedežu ministrstva izvedena dne 12. 7. 2022, v postopku izdaje odločbe o izdaji okoljevarstvenega dovoljenja za napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja stranki in stranskim udeležencem dne 12. 7. 2022 posredovalo kopijo zapisnika ustne obravnave, ki je bil že na ustni obravnavi podpisan s strani vseh sodelujočih na ustni obravnavi.

Na podlagi izvedene ustne obravnave je upravljavec pripravil dopolnitve, in sicer je z dopisom, prejetim dne 16. 8. 2022, podal navedbe v zvezi s ponovno preveritvijo predvidenih ukrepov za zmanjšanje vonjav, ki že izhajajo iz dokumentacije, preučitvijo predlogov stranskih udeležencev ter predlagal dodatne ukrepe. Upravljavec je priložil dopis - opredelitev do ukrepov, predlaganih na ustni obravnavi, Ipsum, d.o.o. in Izračun najmanjšega priporočenega odmika po Uredbi o emisiji v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (priloga 10 Uredbe), Ipsum, d.o.o.

Ministrstvo je vse stranske udeležence dne 12. 9. 2022 seznanilo z vsebino prejete dopolnitve s strani upravljavca. Ministrstvo je na predložene dokumente upravljavca, ki jih je dne 12. 9. 2022 stranskim udeležencem posredovalo v seznanitev, prejelo odgovore s strani sedmih stranskih udeležencev, kjer navajajo, da v kolikor se bo upravljavec držal smernic, podanih s strani organov za zajezitev emisij in v kolikor ne bo zaznati povečanja emisij vonjav, se načeloma strinjajo z navedenimi ukrepi, pod pogojem, da pri povečanju emisij vonjav nemudoma obvestijo pristojno

ministrstvo.

Upravljavec je z dopisom, ki ga je ministrstvo prejelo dne 16. 8. 2022, priložil poročilo družbe IPSUM d.o.o., v katerem ponovno povzema vse že predvidene ukrepe, se do njih opredeljuje v smislu njihove učinkovitosti, se opredeljuje do ukrepov, predlaganih s strani stranskih udeležencev ter predlaga dodatne ukrepe. Upravljavec navaja, da vsi ukrepi predstavljajo najboljšo razpoložljivo tehniko (BAT) in sami po sebi zadostujejo glede na izkazano stanje. Upravljavec je kljub temu predlagal dodatne ukrepe, ki bi še dodatno omejili emisije vonja.

Upravljavec poudarja, da v celoti vztraja pri vseh svojih navedbah in dokazih ter trdi, da obravnavana naprava ne bo povzročala prekomernega vonja, zato izvedba dodatnih ukrepov (poleg tistih, ki so že bili predlagani) ni strokovno utemeljena. Upravljavec dodatne ukrepe predlaga zgolj zaradi želje ugoditi krajanom sosednje vasi, saj si nezadovoljstva v okolici ne želi in je v ta namen pripravljen izvesti določene razumne in ekonomsko upravičene dodatne ukrepe.

Upravljavec vztraja, da imisije vonja ob pričetku uporabe investicije s predvidenim številom živali ne bodo prekomerne. Upravljavec to utemeljuje z opravljenimi meritvami in izračuni, iz katerih izhaja, da imisije vonja ne presegajo nobenega od strokovno uveljavljenih standardov. Naprava prav tako ne bo povzročala emisij, s katerimi bi bile presežene mejne koncentracije vonja, kot jih opredeljuje Uredba o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja. Prav tako je bilo z ustreznimi strokovnimi meritvami po navedbah upravljavca ugotovljeno, da je vir najbolj intenzivnega vonja sedaj prašičereja, ne pa reja piščancev brojlerjev. Ob navedbah krajanov sosednje vasi, da jih vonj, ki nastaja zaradi prašičereje, ne moti, je po navedbah upravljavca izkazano, da tudi reja piščancev brojlerjev v predvidenem obsegu ne bo povzročala prekomernih imisij oz. čezmerne koncentracije vonja.

Upravljavec zgoraj navedeno trdi na podlagi izvedenih meritev in izračunov, ki jih je izdelala strokovno priznana in uveljavljena inštitucija.

Upravljavec navede, da je bila ustna obravnava, ki je bila izvedena 12. 7. 2022, sklicana prav zaradi razjasnitve stvari ter zagotovitve možnosti stranki in stranskim udeležencem, da se izjavijo o dejstvih in okoliščinah stranke z nasprotnim interesom, ki so pomembne za odločanje. Glede na to, da je upravljavec svoje navedbe v postopku podkrepil s številnimi strokovnimi dokazi, je utemeljeno pričakoval, da se bodo stranski udeleženci o vseh njegovih navedbah konkretno in argumentirano izjavili, podali jasne nasprotne navedbe ter jih ustrezno dokazno podprli najkasneje na ustni obravnavi.

Stranski udeleženci po navedbah upravljavca zgolj pavšalno ponavljajo, da jim smrdi, jasnejših navedb in dokazov v zvezi s tem pa ne podajo. Za svoje navedbe tudi niso predložili kakršnihkoli dokazov. Stranski udeleženci izračunom, meritvam in trditvam upravljavca niso argumentirano oporekali, izrecno so potrdili, da se strinjajo z merili nemških standardov, ki jih je uporabil upravljavec. Stranski udeleženci po navedbah upravljavca navajajo, da naj bi vonjave nastajale zaradi piščancev, pri čemer pa že zgolj navedeno ostaja nedokazano in obenem nasprotuje dokazom, ki jih je predložil upravljavec. Stranski udeleženci po navedbah upravljavca navajajo, da bi bilo potrebno meritve opraviti na lokaciji njihovega bivanja, čemur upravljavec ne nasprotuje. Ob tem upravljavec ponovno izpostavlja, da je ob pričetku uporabe naprave predvidena izvedba prvih meritev in nato obratovalnega monitoringa v skladu s predpisi ter programom, ki ga je izdelala neodvisna strokovna inštitucija (Poročilo CEVO- 397/2021, IVD Maribor, 23.8.2021), tako da se bodo meritve vsekakor izvajale in bo potrebno v času monitoringa vseskozi izkazovati, da vrednost koncentracije vonja ne presega mejnih vrednosti.

Upravljavec je že na ustni obravnavi opozarjal, da se do tako pavšalnih navedb, kot so jih podali stranski udeleženci, ni mogoče konkretizirano opredeliti. Pričakovanja stranskih udeležencev, da bi moral upravljavec kot investitor opravljati nove in nove meritve, zgolj zaradi njihovega sodelovanja v postopku in navedb, da smrdi, medtem ko so sami v smislu podajanja trditev in

dokazov popolnoma pasivni, so po mnenju upravljavca popolnoma neupravičena. Upravljaivec še dodaja, da se v predmetnem postopku varuje javna korist, ne pa domnevnih koristi posameznikov, ki imajo možnost v ta namen sprožiti druge postopke. Stranski udeležencem je priznana lastnost stranke, s tem pa je nanje prešla tudi odgovornost, da v zvezi s svojimi stališči podajo jasne navedbe in jih podprejo z ustreznimi dokazi.

Upravljaivec je v nadaljevanju v dopisu, prejetem dne 16. 8. 2022, predlagal določene dodatne ukrepe, ki predstavljajo najboljšo razpoložljivo hlevsko tehniko za rejo piščancev brojlerjev, s čimer je mogoče izpust vonjav v okolje zmanjšati na najmanjšo možno mero.

Upravljaivec navaja, da so v obrazcu vloge za izdajo okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje naprave za intenzivno rejo perutnine, »P2 - Skladnost obratovanja IED naprave z najboljšimi razpoložljivimi tehnikami (NRT)«, opredelitve do vseh zaključkov o BAT oz. NRT, ki izhajajo iz petega poglavja referenčnega dokumenta za intenzivno rejo perutnine ali prašičev; z emisijami vonjav v zrak so neposredno ali posredno povezani: BAT 1 - Sistem ravnanja z okoljem (točka 11); izvajanje načrta za obvladovanje vonjav, BAT 3 - Nadzorovana prehrana (zmanjšanje skupnega izločenega dušika), BAT 12 - Emisije vonjav, BAT 13 - Preprečevanje in zmanjševanje vonjav, BAT 23 - Zmanjšanje emisij amonijaka iz celotnega proizvodnega procesa, BAT 25 - Monitoring emisij amonijaka v zrak, BAT 26 - Monitoring emisij snovi v zrak - vonjave. Glede na BAT 2 - Dobro gospodarjenje, točka a. Ustrezna lokacija naprave/kmetije in razporeditev dejavnosti v prostoru, da se: zagotovi ustrezna oddaljenost od občutljivih sprejemnikov, ki jih je treba zaščititi; in BAT 13 - Preprečevanje in zmanjševanje vonjav, točka a. zagotovitev ustrezne razdalje med kmetijo/napravo in občutljivimi sprejemniki, in zadnjo spremembo Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (Uradni list RS, št. 31/07, 70/08, 61/09, 50/13, 44/22 - ZVO-2 in 48/22), je upravljavec določil najmanjši odmik. Izračun po navedbah upravljavca kaže, da je priporočena najmanjša oddaljenost centroida obravnavanih hlevov vsaj 281 m. Težiščna točka (centroid) obravnavanega hleva je od najbližjega stanovanjskega območja (PNRP OPN - SK (površine podeželskega naselja) - naselje Nasova) oddaljena ca. 370 m, kar pomeni, da bi bila obravnavana ureditev skladna z navedeno Uredbo.

Iz vseh predhodnih strokovnih podlag, meritev in študij (Strokovna ocena o obremenitvi okolja z vonjavami za kmetijo Prančberger Edvard na lokaciji Sveta Ana v Slovenskih goricah - obstoječe stanje in predvideno stanje v času obratovanja 3 hlevov, št. CEVO - 389/2021, IVD Maribor, avgust 2021; Poročila o tehnoloških meritvah emisij v zrak - meritve vonjav, izvajalca IVD Maribor, št. CEVO-389A/2021, 10.8.2021; Poročila o tehnoloških meritvah po Pravilniku o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak - meritve vonjav, za Edvard Prančberger, izvajalec IVD Maribor, št. poročila CEVO-389A/2021, 10.8.2021 in izračuna najmanjšega odmika, priloga 2), upravljavec naprave vztraja v pravilnost opredelitve do zaključkov BAT oz. NRT v že podanem obrazcu »P2 - Skladnost obratovanja IED naprave z najboljšimi razpoložljivimi tehnikami (NRT)«, ki je sestavni del vloge.

Kljub temu je upravljavec naprave navedel, da je pripravljen v času enoletnega poskusnega obratovanja zagotoviti dodaten monitoring emisij vonjav na izpustih iz hleva. Hkrati z meritvami emisij snovi in vonjav v zrak bi zagotavljal tudi meritve meteoroloških pogojev (temperatura, padavine, smer in hitrost vetra) na lokaciji naprave, v obdobju enega leta. Po preteku enega leta bi ponovno z ustreznim disperzijskim modelom, kot ga določa tudi sprememba Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja, upravljavec preveril širjenje vonjav v prostoru.

Po potrebi bi se potem določili dodatni ukrepi, potencialno tudi filtriranje emitiranih plinov (dodatna implementacija BAT 12 in 13).

V nadaljevanju se je upravljavec v dopisu, prejetem dne 16. 8. 2022, opredelil še do konkretnih ukrepov, ki so jih v postopku podali vaščani naselja Nasova, in sicer:

- predlagani ukrep: »preuči naj se možnost zmanjšanja števila piščancev«
Upravljavec podaja pojasnilo, da na kmetiji poteka vzreja piščancev brojlerjev, po načinu reje BTS, ki pomeni nadstandard pri načinu reje. Kratica BTS izvira iz nemščine (BTS = Besonders Tierfreundliche Stallhaltung) v prevodu "živalim posebej prijazna hlevska reja". Način reje izvira iz Švice. Ta način reje se loči od minimalne zahteve švicarske, EU in slovenske zakonodaje o dobrem počutju živali, saj predstavlja nadstandard oziroma presega minimalne zahteve, ki pri nas izhajajo iz Pravilnika o zaščiti rejnih živali (Uradni list RS, št. 51/10 in 70/10). Pri navedenem načinu gospodarjenja v hlevu je gostota ca. 15 živali na kvadratni meter, pri največji dopustni gostoti z navedenim pravilnikom pa bi bila ca. 18 živali na kvadratni meter. Navedeno se nanaša na površine brez izpustov. Z upoštevanjem izpustov pa se ta gostota še bistveno zmanjša na 12,5 živali/m², kar je bistveno manj od največjih dopustnih gostot. Iz navedenega izhaja, da upravljavec naprave že zagotavlja znižano gostoto rejnih ptic na površino hleva.
- predlagani ukrep: »zajem in filtracija zraka - lovljenje emisij in sežig«
Upravljavec naprave pojasnjuje, da je kljub vsem izdelanim izračunom in izmerjenim emisijam na lokaciji naprave pripravljen v času enoletnega poskusnega obratovanja zagotoviti dodaten monitoring emisij vonjav na izpustih iz hleva. Hkrati z meritvami emisij snovi in vonjav v zrak bi zagotavljal tudi meritve meteoroloških pogojev (temperatura, padavine, smer in hitrost vetra) na lokaciji naprave, v obdobju enega leta. Po preteku enega leta bi ponovno z ustreznim disperzijskim modelom, kot ga določa tudi Uredba o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja preverili širjenje vonjav v prostoru. Po potrebi bi se potem lahko določili dodatni ukrepi, potencialno tudi filtriranje emitiranih plinov (dodatna implementacija BAT 12 in 13). Kar se tiče sežiganja na kmetiji, je v referenčnem dokumentu le-ta opredeljen za sežig mrtvih živali in drugih ostankov (gnoj), kar bi le dodatno povečalo emisije snovi v zrak.
- predlagani ukrep: »način hranjenja piščancev z vidika sestave krme«
Upravljavec naprave pojasnjuje, da so opredelitve v zvezi s tem vprašanjem natančneje podane v obrazcu »P2 - Skladnost obratovanja IED naprave z najboljšimi razpoložljivimi tehnikami (NRT)«, pod opredelitvijo zaključka BAT 3 - Nadzorovana prehrana (zmanjšanje skupnega izločenega dušika). V hlevih na območju naprave je predvidena poraba krmil po štirih fazah (proizvodnih obdobjih) s strani Perutnine Ptuj d.o.o. (BRO-Starter, BRO- Grover, BRO-Finišer 1 in BRO- Finišer 2). Te krme so prilagojene razvojni fazi živali. Vse tehnike, ki so omenjene v tabeli 4.10.1 (tehniko za zmanjšanje izločenega dušika) v zaključkih o BAT, upravljavec in dobavitelj prehrane, upošteva in izvaja.
- Upravljavec se je v nadaljevanju opredelil še do minimalnega odmika, saj v letu 2022 spremenjena Uredba o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (Uradni list RS, št. 31/07, 70/08, 61/09, 50/13, 44/22 -ZVO- 2 in 48/22) na novo definira emisije vonjav v zrak, tudi za objekte za rejo živali. Skladno s prilogo 10 navedene Uredbe se minimalni odmik hlevov za rejo piščancev določi na podlagi kapacitete hlevov in diagrama najmanjšega odmika iz priloge 10 navedene Uredbe. Kapaciteta hleva se opredeli z živo maso živali v tako imenovanih glavah velike živine (GVŽ). Živa masa živali v glavah velike živine se določi z uporabo predpisov s področja kmetijstva. Skladno s Prilogo 1 (Koeficienti za izračun GVŽ za posamezne vrste in kategorije rejnih živali) Uredbe o izvedbi ukrepov kmetijske politike za leto 2012 (Uradni list RS, št. 100/11 in 27/12) je koeficient GVŽ za pitovne piščance 0,002. Iz navedenega sledi, da je skupna kapaciteta vseh treh hlevov 153 GVŽ (76.500 x 0,002 = 153 GVŽ). Glede na tehnologijo hlevov, ki obratujejo na način, da se gospodarji s suhim nastiljem, npr.: peletirana slama, ima talno gretje, gnoj se skladišči pod streho in je v suhem stanju, ima prezračevalni

sistem, izpust preko slemena hlevov z avtomatskim prisilnim prezračevalnim sistemom, izhaja, da je priporočena najmanjša oddaljenost centroida obravnavanih hlevov vsaj 281 m, kar je v skladu z navedeno Uredbo. Upravljavec je navedene odmike tudi grafično prikazal.

Ministrstvo je po preučitvi odgovora upravljavca z dne 16. 8. 2022 upravljavca pozvalo z dopisom št. 35407-6/2020-ARSO-86 z dne 17. 11. 2022, v katerem je ministrstvo ugotovilo, da se je upravljavec pomanjkljivo opredelil do Zaključkov o BAT z vidika možnih ukrepov, ki bi zmanjšali vplive emisij vonjav iz naprave.

Ministrstvo je v pozivu z dne 17. 11. 2022 podalo mnenje, da je upravljavec v opredelitvi do skladnosti z Zaključki o BAT, ki jih je organ prejel 16. 8. 2022, sklepno navedel, da ne pričakuje obremenitve občutljivih sprejemnikov z vonjavami, vendar je zaradi pritožb vaščanov bližnjega naselja in na podlagi sklepov ustne obravnave pripravljen izvesti dodatne ukrepe za zmanjšanje vonjav, in sicer upravljalec naprave je pripravljen v času enoletnega poskusnega obratovanja zagotoviti dodaten monitoring emisij vonjav na izpustih iz hlevov. Hkrati z meritvami emisij snovi in vonjav v zrak bi zagotavljal tudi meritve meteoroloških pogojev (temperatura, padavine, smer in hitrost vetra) na lokaciji naprave. Po preteku enega leta bi ponovno z ustreznim disperzijskim modelom, kot ga določa tudi Uredba o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (Uradni list RS, št. 31/07, 70/08, 61/09, 50/13, 44/22-ZVO-2 in 48/22) preveril širjenje vonjav v prostoru. Po potrebi bi potem lahko določil dodatne ukrepe, potencialno tudi filtriranje emitiranih plinov (dodatna implementacija BAT 12 in BAT 13 Zaključka o BAT).

Ministrstvo je upravljavca dne 17. 11. 2022 pozvalo, da predloži načrt za obvladovanje vonjav v okviru sistema ravnanja z okoljem iz točke 11 BAT 1 Zaključka o BAT v povezavi z 9. točko drugega odstavka 74. člena ZVO-1, kjer je navedeno, da okoljevarstveno dovoljenje vsebuje določitev drugih ukrepov za čim višjo stopnjo varstva okolja kot celote, vključno z zmanjševanjem onesnaževanja na velike razdalje ali čezmejnega onesnaževanja okolja; za to izvajanje pa je treba priložiti načrt za obvladovanje vonjav iz točke 11 BAT 1 Zaključka o BAT v povezavi z BAT 12 in BAT 26. Ministrstvo je upravljavca v nadaljevanju še pozvalo, da se opredeli do točk e)1 in e)2 BAT 13 Zaključka o BAT v zvezi z zmanjšanjem emisij vonjav, kjer je navedena uporaba tehnike za skladiščenje gnoja ali njihove kombinacije glede na to, da je laguna za odpadno vodo od čiščenja hlevov (SkRO1) odkrita, skladišče za gnoj pa delno zaprto.

Ministrstvo je dne 12. 12. 2022 s strani upravljavca prejelo izjavo o dejstvih in okoliščinah, iz katere izhaja, da k vlogi prilaga sledeče dokumente:

- Načrt obvladovanja vonjav za Kmetijo Prančberger, št. CEVO-20585/2022, IVD Maribor, november 2022,
- Dopolnjen dokument P41 – Emisije v zrak, kot del dokumentacije za OVD IED (zadnje dopolnitve označene z oranžno barvo, stran 9, 10, 19 in 24).

Upravljavec je na kratko povzel vsebine iz zgoraj navedenih dokumentov, ki se nanašajo na urejanje v času poskusnega obratovanja, in sicer:

- skladišče gnoja se uredi oz. preuredi na način, da bo skladiščenje v zaprtem prostoru, kjer se ga začasno skladišči do odvoza na njive,
- v laguni se zbira le odpadne pralne vode,
- na lokaciji naprave se postavi vremensko postajo za spremljanje meteoroloških parametrov (temperatura zunanjega zraka, relativna vlažnost zraka, zračni tlak, količina padavin, smer in hitrost vetra), saj bo tako možna podrobnejša analiza vremenskih pogojev v času zaznavnosti vonjav in s tem opredelitev vira vonjav. Nameščena bo meteorološka postaja Davis Vantage Pro2 ali Davis Vantage Pro2+. Nameščena bo nad silos Sil1 na višino 10 do 12 m (koordinate D96 - E: 567.895,4; N: 169.534,5). Koordinate

- oz. lokacija meteorološke postaje se lahko, na predlog dobavitelja meteorološke postaje, pred postavitvijo tudi ustrezno spremeni,
- natančno določen program vonjav za čas obratovanja v prvem letu, ki je podrobneje opisan v zgoraj navedenem dokumentu Načrt obvladovanja vonjav za Kmetijo Prančberger, št. CEVO-20585/2022, IVD Maribor, november 2022. Določeno je tudi, da se po enem letu z modelskim izračunom ponovno ugotovi stanje vonjav v okolici na podlagi izvedenega olfaktometričnega monitoringa emisij vonjav in izvedenih meritev meteoroloških parametrov.

Ministrstvo je izjavo o vseh dejstvih in okoliščinah upravljavca s predlaganimi ukrepi, prejeto dne 12. 12. 2022, posredoval stranskim udeležencem, in nanjo po preteku roka ni bilo posredovanih pripomb.

Ministrstvo je na podlagi vsega navedenega torej upoštevalo tudi dopolnitev upravljavca, prejeto dne 12. 12. 2022, in glede na navedeno v izrek okoljevarstvenega dovoljenja dodalo nove ukrepe za zmanjšanje emisij vonjav (glede na osnutek izreka okoljevarstvenega dovoljenja, ki je bil v javni razgrnitvi), in sicer je na podlagi navedb upravljavca v dopolnitvi vloge z dne 12. 12. 2022 in na podlagi zahtev iz BAT 1, BAT 12, BAT 13 in BAT 26 Zaključka o BAT:

- v točki 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja popravilo naziv tehnološke enote: zaprto skladišče gnoja (SkO1) in dodalo tehnološko enoto meteorološko postajo, s katero se bo kontinuirano merilo meteorološke parametre, kot je navedeno v točki 2.1.4 izreka tega dovoljenja;

- v točki 7.1. izreka tega dovoljenja Ukrepi za čim višjo stopnjo varstva okolja, in sicer v točki 7.1.1 izreka tega dovoljenja je določilo zahteve glede izvajanja in upoštevanja sistema ravnanja z okoljem (načrt vonjav v okviru sistema ravnanja z okoljem, ki vključuje med drugim tudi načrt za izvajanje monitoringa vonjav) na podlagi devete alineje petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, v povezavi z BAT 1, BAT 12, BAT 13 in BAT 26 Zaključka o BAT ter v povezavi z 9. točko drugega odstavka 74. člena ZVO-1, kjer je navedeno, da okoljevarstveno dovoljenje vsebuje določitev drugih ukrepov za čim višjo stopnjo varstva okolja kot celote, vključno z zmanjševanjem onesnaževanja na velike razdalje ali čezmejnega onesnaževanja okolja.

Ministrstvo je mnenja, da bodo ti ukrepi pripomogli k zmanjšanju emisij vonjav, saj je upravljavec predvidel vse možne ukrepe za zmanjšanje emisij vonjav, svoje navedbe v postopku je podkrepil s strokovnimi dokazi ter pri oblikovanju ukrepov celo upošteval zahteve iz spremenjene Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (Uradni list RS, št. 31/07, 70/08, 61/09, 50/13, 44/22 – ZVO-2 in 48/22), čeprav zahtevane obveznosti iz citirane uredbe zanj še ne veljajo. Meritve in izračuni, ki so bili opravljeni, izkazujejo, da imisije vonja ne presegajo nobenega od strokovno uveljavljenih standardov, s katerimi bi bile presežene mejne koncentracije vonja, kot jih opredeljuje spremenjena Uredba o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja. Ministrstvo je predloge ukrepov, ki jih je z zadnjo dopolnitvijo prejel od upravljavca, sprejel kot ustrezne in jih vključil v okoljevarstveno dovoljenje, kot je obrazloženo v prejšnjem odstavku, saj predstavljajo najboljšo do sedaj razpoložljivo hlevsko tehniko za rejo piščancev brojlerjev, s čimer je mogoče izpust vonjav v okolje zmanjšati na najmanjšo možno mero.

5. Pravna podlaga za določitev mejnih vrednosti emisij, ukrepov za varstvo okolja in drugih obratovalnih pogojev, obveznosti v zvezi z izvajanjem obratovalnega monitoringa in poročanja ter razlogi za odločitev

K točki 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

Ministrstvo je ugotovilo, da bo naprava obratovala v skladu s splošnimi zahtevami za obratovanje

naprave iz ZVO-1, Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, zaključkov o BAT in drugimi predpisi, ki urejajo okoljevarstvene zahteve za obratovanje naprave, zato je upravljavcu izdalo okoljevarstveno dovoljenje za obratovanje naprave A1, v kateri se izvaja dejavnost intenzivne reje perutnine (piščancev brojlerjev) s proizvodno zmogljivostjo 76.500 mest, in naprave C1, v kateri se izvaja dejavnost reje prašičev pitancev s proizvodno zmogljivostjo 200 mest.

Na lokaciji naprave iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja bo nameščena meteorološka postaja. Meteorološki parametri, in sicer temperatura, vlaga v zraku, padavine ter smer in hitrost vetra, se bodo merili za potrebe izračunov monitoringa vonjav na podlagi točke 11 BAT 1 Zaključka o BAT.

Ministrstvo je v skladu s prvim odstavkom 74. člena ZVO-1 upravljavcu določilo okoljevarstvene zahteve zaradi zagotavljanja visoke stopnje varstva okolja kot celote kot izhaja iz nadaljevanja obrazložitve.

K točki 2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

Ministrstvo je na podlagi 17. člena ZVO-1 in na podlagi Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (Uradni list RS, št. 31/07, 70/08, 61/09, 50/13 in 44/22 – ZVO-2) in Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter o pogojih za njegovo izvajanje (Uradni list RS, št. 105/08 in 44/22 – ZVO-2), v točki 2 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi z emisijami snovi v zrak.

Ministrstvo je v točki 2.1.1 izreka tega dovoljenja določilo ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje emisije snovi v zrak na podlagi tretjega odstavka 33. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja.

Ministrstvo je v točki 2.1.2 izreka tega dovoljenja določilo ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje emisije celotnega prahu v zrak na podlagi 34. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja.

Ministrstvo je v točki 2.1.3 izreka tega dovoljenja določilo zahteve za zmanjševanje nastanka emisije prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali na podlagi točke a) BAT 11 Zaključka o BAT.

Ministrstvo je v točki 2.1.4 izreka tega dovoljenja določilo ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje emisije vonjav iz naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja na podlagi točk a), b), deloma c), e)1, e)2 in g)2 BAT 13 Zaključka o BAT ter opredelitve upravljavca v vlogi.

Ministrstvo je v točki 2.1.5 izreka tega dovoljenja določilo ukrep za zmanjševanje emisije amoniaka v zrak iz skladišča za hlevski gnoj na podlagi točke a) BAT 14 Zaključka o BAT.

Ministrstvo je v točki 2.1.6 izreka tega dovoljenja določilo tehniko reje za posamezno kategorijo živali oziroma tehniko za zmanjševanje emisije amoniaka iz posameznih bivalnih objektov za vzrejo brojlerjev, s katero upravljavec dosega raven emisij amoniaka za rejo brojlerjev iz Preglednice 1 iz točke 2.2.1 izreka tega dovoljenja na podlagi točk a), delno c) in e) ter Preglednice 3.2 BAT 32 Zaključka o BAT.

Ministrstvo je v točkah 2.1.7 in 2.1.8 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi z gorivom in obratovalnim časom na podlagi upravljavčeve izjave glede obratovalnih ur (obratuje povprečno 10 ur na leto) ter 7. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja in

tretjega odstavka 25. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz srednjih kurilnih naprav, plinskih turbin in nepremičnih motorjev (Uradni list RS, št. 17/18, 59/18 in 44/22 – ZVO-2).

Ministrstvo je v točki 2.2.1 izreka tega dovoljenja določilo mejno vrednost emisijskega faktorja za določitev emisije dušika, izraženega kot NH₃, v zrak glede na vrsto reje na podlagi Preglednice 3.2, BAT 32 Zaključka o BAT.

Ministrstvo je v točkah 2.3.1 in 2.3.2 izreka tega dovoljenja določilo zahtevo v zvezi z načinom izvajanja monitoringa emisij snovi v zrak na podlagi točke a) BAT 25 za amoniak in na podlagi točke b) BAT 27 za celotni prah Zaključka o BAT ter v povezavi z 31. členom Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja. Tehnika za monitoring amoniaka je določena z oceno emisij z uporabo masne bilance na podlagi izločanja in skupnega dušika, prisotnega v vsaki fazi ravnanja z gnojem, kjer je upravljavec pridobil emisijske in korekcijske faktorje na podlagi podatkov, določenih v Air Pollutant Emission Inventory Guidebook 2016 (EEA 2016,) in Guidance document on preventing and abating ammonia emissions from agricultural sources (ECE/EB.AIR/120, 2014). Tehnika za monitoring prahu je določena z oceno na podlagi emisijskih faktorjev, ki jih je upravljavec pridobil na podlagi podatkov, določenih v skladu z referenčnim dokumentom Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Intensive Rearing of Poultry or Pigs, 2017.

V točki 2.3.3 izreka tega dovoljenja je ministrstvo določilo, da upravljavcu ni treba izvajati obratovalnega monitoringa emisije snovi v zrak iz diesel elektro agregata za pogon zasilnega napajanja na podlagi tretjega odstavka 25. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz srednjih kurilnih naprav, plinskih turbin in nepremičnih motorjev.

Ministrstvo je v točkah 2.4.1 in 2.4.2 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi s poročanjem na podlagi 21. člena Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter pogojih za njegovo izvajanje.

K točki 3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

Ministrstvo je v točki 3.1.1 izreka tega dovoljenja določilo obveznost, da v napravi industrijske odpadne vode ne smejo nastajati, na podlagi navedb upravljavca v vlogi, kjer navaja, da v napravi industrijske odpadne vode ne bodo nastajale.

Ministrstvo je v točki 3.1.2 izreka tega dovoljenja določilo obveznost, da se komunalne odpadne vode od umivanja rok v hlevih odvajajo na bližnjo malo komunalno čistilno napravo, na podlagi navedb upravljavca v vlogi ter v skladu z Zaključki o BAT 6b).

Ministrstvo je v točki 3.1.3 izreka tega dovoljenja določilo obveznost ločenega zbiranja pralne vode od padavinske vode ter način ravnanja z njimi, na podlagi navedb upravljavca v vlogi ter v skladu z Zaključki o BAT 5c), BAT 6 a), BAT 6 b), BAT 6 c) in BAT 7 a).

Ministrstvo je v točki 3.1.4 izreka tega dovoljenja določilo obveznost odvajanja padavinske odpadne vode z manipulativnih površin na podlagi navedb upravljavca v vlogi, Zaključka o BAT 6a) in BAT 6 c) ter v povezavi s štiriindvajseto točko 4. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, in 44/22 – ZVO-2).

Ministrstvo je v točki 3.1.5 izreka tega dovoljenja določilo obveznost suhega čiščenja območja asfaltiranih ter transportne poti na podlagi navedb upravljavca v vlogi, v povezavi z Zaključki o BAT 6 a) in BAT 6 b).

Ministrstvo je v točki 3.1.6 izreka tega dovoljenja določilo obveznost odlaganja gnoja na kmetijske površine na podlagi Uredbe o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Apaškega polja (Uradni list RS, št. 59/07, 32/11, 22/13, 79/15 in 44/22 – ZVO-2), v povezavi z Zaključkom o BAT 20.

K točki 4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

Ministrstvo je v točki 4 izreka tega dovoljenja določilo okoljevarstvene zahteve glede ravnanja z odpadki in gnojem ter pralnimi vodami na podlagi Uredbe o odpadkih (Uradni list RS, št. 37/15, 69/15, 129/20 in 44/22 – ZVO-2), Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Uradni list RS, št. 113/09, 5/13, 22/15, 12/17 in 44/22 – ZVO-2) in IRPP Zaključka o BAT.

Na podlagi petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega se v okoljevarstvenem dovoljenju poleg ostalih vsebin določijo tudi ukrepi za preprečevanje onesnaževanja oziroma zmanjševanje emisij iz naprave, ukrepi za spremljanje lastnih odpadkov, nastalih v napravi in ravnanje z njimi v skladu s predpisi, ki urejajo odpadke in ukrepi za preprečevanje, pripravo za ponovno uporabo, recikliranje in predelavo odpadkov, nastalih v napravi.

Ministrstvo je v točki 4.1.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za začasno skladiščenje odpadkov na podlagi 10., 19. in 20. člena Uredbe o odpadkih.

Ministrstvo je v točki 4.1.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve glede skladiščenja nevarnih odpadkov na podlagi 19. in 20. člena Uredbe o odpadkih.

Ministrstvo je v točki 4.1.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve glede nadaljnega ravnanja z nastalimi odpadki na podlagi 24. člena Uredbe o odpadkih.

Ministrstvo je v točki 4.2.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za spremljanje nastajanja lastnih odpadkov in ravnanje z njimi na podlagi 28. člena Uredbe o odpadkih in četrte alineje petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

Ministrstvo je v točki 4.3.1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za preprečevanje, pripravo za ponovno uporabo, recikliranje in predelavo odpadkov na podlagi osme alineje petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

Ministrstvo je v točkah 4.4.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve v zvezi s skladiščenjem gnoja na podlagi točke a) BAT 14 in točk b), c) in d) BAT 15 ter 12. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Ministrstvo je v točkah 4.4.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve v zvezi z zmogljivostjo skladišča za gnoj na podlagi točke d) BAT 15 ter 12. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Ministrstvo je v točkah 4.4.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve v zvezi s skladiščenjem pralnih vod na podlagi 12. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Ministrstvo je v točki 4.4.4 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi z ravnanjem z gnojem in s pralnimi vodami na podlagi 6. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Ministrstvo je v točki 4.4.5 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi s proučitvijo kmetijskega zemljišča, ki se bo gnojilo, na podlagi točke a) BAT 20 Zaključka o BAT.

Ministrstvo je v točki 4.4.6 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi z zagotovitvijo zadostne razdalje pri gnojenju na podlagi točke b) BAT 20 Zaključka o BAT.

Ministrstvo je v točki 4.4.7 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi z nevnašanjem gnoja na kmetijska zemljišča na podlagi točke c) BAT 20 Zaključka o BAT in 7. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Ministrstvo je v točki 4.4.8 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi s prilagoditvijo količine gnoja za na kmetijska zemljišča na podlagi točke d) BAT 20 Zaključka o BAT in 13. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Ministrstvo je v točki 4.4.9 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi z zagotovitvijo raztrosa gnoja skladno s hranilno potrebo pridelkov na podlagi točke e) BAT 20 Zaključka o BAT in 13. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Ministrstvo je v točki 4.4.10 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi s preverjanjem kmetijskih zemljišč, na katera je bil raztrošen gnoj, na podlagi točke f) BAT 20 Zaključka o BAT in 14. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Ministrstvo je v točki 4.4.11 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi s preverjanjem strojev za raztresanje gnoja na podlagi točke h) BAT 20 Zaključka o BAT in 14. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Ministrstvo je v točki 4.4.12 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi z raztrosom in vmešanjem gnoja v tla na podlagi BAT 22 Zaključka o BAT in 14. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Ministrstvo je v točki 4.4.13 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi z ravnanjem s pralnimi vodami na podlagi 6. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov in na podlagi točke c) BAT 7 Zaključka o BAT.

Ministrstvo je v točki 4.5.1 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi s skladiščenjem gnojevke in pralnih vod na podlagi 6. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Ministrstvo je v točki 4.5.2 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi v zvezi z zmogljivostjo skladišča za gnojevko in pralne vode na podlagi 12. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Ministrstvo je v točki 4.5.3 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi z ravnanjem z gnojevko in s pralnimi vodami na podlagi 6. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Ministrstvo je v točki 4.5.4 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi z uporabo gnojevke in pralnih vod na podlagi 13. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Ministrstvo je v točki 4.5.5 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi z ravnanjem s pralnimi vodami na podlagi 6. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

K točki 5 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

Ministrstvo je okoljevarstvene zahteve glede emisij hrupa določilo v točki 5 izreka tega dovoljenja na podlagi 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, in predpisov, navedenih v nadaljevanju te obrazložitve.

Ministrstvo je v točki 5.1.1 izreka tega dovoljenja upravljavcu določilo zahteve za obratovanje naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja na podlagi 7., 8., 9. in prvega odstavka 12. člena Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju in na podlagi Ocene obremenjenosti okolja s hrupom.

V točki 5.1.2 izreka tega dovoljenja je ministrstvo upravljavcu določilo ukrepe varstva pred hrupom na podlagi 12. člena Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju.

Ministrstvo je v točki 5.1.3 izreka tega dovoljenja določilo zahteve za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij hrupa iz BAT 10 Zaključkov o BAT.

Mejne vrednosti kazalcev hrupa L_{dan} , $L_{večer}$, $L_{noč}$ in L_{dvn} za napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja je ministrstvo določilo v točki 5.2.1 izreka tega dovoljenja na podlagi 5. člena Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, in sicer Preglednice 4 Priloge 1 te Uredbe.

Mejne vrednosti konične ravni hrupa L_1 za napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja je ministrstvo določilo v točki 5.2.2 izreka tega dovoljenja na podlagi 5. člena Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, in sicer Preglednice 5 Priloge 1 te Uredbe.

Ministrstvo je v točki 5.3.1 izreka tega dovoljenja upravljavcu določilo zahteve v zvezi z zagotavljanjem in obsegom izvajanja prvega ocenjevanja in obratovalnega monitoringa hrupa na podlagi prvega odstavka 14. člena Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju ter 6. in 8. člena Pravilnika o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje (Uradni list RS, št. 105/08 in 44/22 – ZVO-2).

Ministrstvo je v točki 5.3.2 izreka tega dovoljenja upravljavcu določilo zahtevo za čas izvajanja prvega ocenjevanja hrupa na podlagi 7. člena Pravilnika o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje.

Zahtevo za pogostost izvajanja obratovalnega monitoringa hrupa je ministrstvo upravljavcu določilo v točki 5.3.3 izreka tega dovoljenja na podlagi 9. člena Pravilnika o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje.

Ministrstvo je v točki 5.3.4 izreka tega dovoljenja upravljavcu določilo zahtevo za posredovanje poročila o ocenjevanju hrupa Agenciji Republike Slovenije za okolje na podlagi 13. člena Pravilnika o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje.

K točki 6 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

Ministrstvo je na podlagi šestega odstavka 74. člena ZVO-1 v povezavi z osmim odstavkom 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, v točki 6.1 izreka tega dovoljenja potrdilo prejeto Oceno možnosti onesnaženja tal in

podzemne vode, št. 369/OM/21, januar 2021, dopolnitev marec 2021, dopolnitev avgust 2021, dopolnitev november 2021, izdelal Ipsum, d.o.o., Ljubljanska cesta 72, 1230 Domžale, v skladu s 13. členom Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega. Upravljavec je k vlogi predložil Oceno možnosti onesnaženja tal in podzemne vode na podlagi drugega odstavka 22. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

Ministrstvo je v točki 6.2 izreka tega dovoljenja določilo zahteve za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode v skladu z drugo in tretjo alinejo petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

V točki 6.2.1 izreka tega dovoljenja je ministrstvo na podlagi druge alineje petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, določilo zahteve za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode iz prvega odstavka 7. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, in sicer, da mora upravljavec zagotavljati preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode tako, da zagotovi brezhibno in zanesljivo obratovanje naprave, izvaja tehnične ukrepe za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode, vodi vzdrževalni dnevnik o izvajanju tehničnih ukrepov iz druge alineje te točke izreka tega dovoljenja in zagotovi izvedbo rednih pregledov tehničnih ukrepov za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode vsakih pet let in le-to izvede po pravilih stroke kot to določa tretji odstavek 7. člena navedene uredbe.

Ministrstvo je v točki 6.2.2 izreka tega dovoljenja v skladu s tretjo alinejo petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, določilo bistvene tehnične ukrepe za zagotavljanje varstva tal in podzemne vode iz ugotovitev in opisov možnosti onesnaženja tal in podzemne vode, podanih v Oceni možnosti onesnaženja tal in podzemne vode iz točke 6.1 izreka tega dovoljenja. Iz Ocene možnosti onesnaženja tal in podzemne vode iz točke 6.1 izreka tega dovoljenja izhaja, da bi do nenadzorovanega izpusta nevarnih snovi v okolje lahko prišlo zaradi nestrokovnega ravnanja s čistili in z razkužili, nepravilnega skladiščenja dizelskega goriva, okvare delovnih strojev, zato je sprejel naslednje ukrepe za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode: da v primeru razlitja sredstev za čiščenje in razkuževanje ter dizelskega goriva ni izpusta zadevnih nevarnih snovi v okolje; utrjene talne površine transportnih poti; tesnjenje tal v prostoru, v katerem se nahajajo diesel agregat ter lovilna posoda; določitev postopkov za ukrepanje ob nesrečah; izvajanje programa rednih popravil in vzdrževanja.

K točki 7 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

Ministrstvo je skladno z 9. točko drugega odstavka 74. člena ZVO-1, v povezavi z deveto alinejo petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, v točki 7.1 izreka tega dovoljenja določilo ukrepe za čim višjo stopnjo varstva okolja kot celote, ki temeljijo na uporabi najboljših razpoložljivih tehnik iz Zaključka o BAT.

Ministrstvo je v točki 7.1.1 izreka tega dovoljenja določilo zahteve glede izvajanja in upoštevanja sistema ravnanja z okoljem na podlagi devete alineje petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, v povezavi z BAT 1, Zaključka o BAT ter v povezavi z 9. točko drugega odstavka 74. člena ZVO-1.

Ministrstvo je v točki 7.1.2 izreka tega dovoljenja določilo zahteve glede dobrega gospodarjenja na podlagi najboljše razpoložljive tehnike za preprečevanje ali zmanjševanje okoljskega vpliva in izboljšanje splošnih značilnosti iz točk a), b), c), d) in e) BAT 2 Zaključka o BAT.

Ministrstvo je v točkah 7.1.3 in 7.1.4 izreka tega dovoljenja določilo zahteve glede nadzorovane prehrane na podlagi najboljših razpoložljivih tehnik za zmanjšanje skupnega izločenega dušika in fosforja iz točk a), b), c) in d) BAT 3 in točk a), b) in c) BAT 4 Zaključka o BAT.

Ministrstvo je v točkah 7.1.5 in 7.1.6 izreka tega dovoljenja določilo zahteve glede učinkovite uporabe vode in energije na podlagi najboljših razpoložljivih tehnik iz točk a), b), c), d) in e) BAT 5 in točk a), b), c) in d) BAT 8 Zaključka o BAT.

Ministrstvo je v točki 7.1.7 izreka tega dovoljenja določilo zahteve glede emisije iz celotnega proizvodnega procesa na podlagi najboljše razpoložljive tehnike za zmanjšanje emisij amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo perutnine iz BAT 23 Zaključka o BAT.

Ministrstvo je v točki 7.1.8 izreka tega dovoljenja določilo zahteve glede spremljanja skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, na podlagi najboljše razpoložljive tehnike za monitoring skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, v skladu s točko a) BAT 24 Zaključka o BAT v povezavi s prvim in drugim odstavkom 101. člena ZVO-1.

Ministrstvo je v točki 7.1.9 izreka tega dovoljenja določilo zahteve glede vodenja evidence parametrov procesa na podlagi najboljše razpoložljive tehnike iz točk a), b), c), d), e) in f) BAT 29 Zaključka o BAT v povezavi s prvim in drugim odstavkom 101. člena ZVO-1.

Ministrstvo je v točki 7.1.10 izreka tega dovoljenja določilo zahteve glede poročanja zahtev iz točk 7.1.7., 7.1.8. in 7.1.9. izreka tega dovoljenja na podlagi BAT 23, 24 in 29 Zaključka o BAT.

V točki 7.2.1 izreka tega dovoljenja je ministrstvo določilo ukrepe za preprečevanje nesreč ter omejitev in zmanjšanje njihovih posledic na podlagi sedme alineje petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, in na podlagi predloga ukrepov za preprečevanje nesreč in zmanjševanja njihovih posledic, ki ga je upravljavec predložil v predmetnem postopku.

Ministrstvo je v točkah 7.3.1 in 7.3.2 izreka tega dovoljenja določilo zahteve glede izvajanja ukrepov, s katerimi se zagotovi skladnost naprave z okoljevarstvenim dovoljenjem, če je kršeno in zahteve glede zaustavitve naprave ali njenega dela, če zaradi kršitve pogojev grozi neposredna nevarnost za zdravje ljudi ali povzročitev znatnega škodljivega vpliva na okolje na podlagi 5. in 6. točke drugega odstavka 74. člena ZVO-1.

Ministrstvo je v točki 7.3.3 izreka tega dovoljenja na podlagi tretje alineje šestega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, določilo zahteve v zvezi s poročanjem v Evropski register izpustov in prenosov onesnaževal v skladu z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 166/2006 z dne 18. januarja 2006 o Evropskem registru izpustov in prenosov onesnaževal ter spremembi direktiv Sveta 91/689/EGS in 96/61/ES (UL L št. 33 z dne 4. 2. 2006, str. 1), zadnjič spremenjeno z Uredbo (ES) št. 596/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o prilagoditvi nekaterih aktov, za katere se uporablja postopek iz člena 251 Pogodbe, Sklepu Sveta 1999/468/ES glede regulativnega postopka s pregledom - Prilagoditev regulativnemu postopku s pregledom - četrti del (UL L št. 188 z dne 18. 7. 2009, str. 14).

K točki 8 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

Ukrepe za preprečevanje in nadzor nad izrednimi razmerami pri obratovanju naprave ter za zmanjševanje njihovih posledic je ministrstvo določilo skladno s peto alinejo petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega

obsega, ter na podlagi Referenčnega dokumenta o najboljših razpoložljivih tehnikah za intenzivno rejo perutnino in prašičev, in sicer je v točki 8.1 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi z vzdrževanjem, razkuževanjem, nadzorom nad rejo za primer izrednih situacij.

K točki 9 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

Ministrstvo je v točki 9.1 izreka tega dovoljenja določilo, da mora upravljavec skladno s sedmim odstavkom 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, najkasneje v 30 dneh od nastanka spremembe obvestiti ministrstvo o spremembah, ki se nanašajo na upravljavca.

Ministrstvo je v točki 9.2 izreka tega dovoljenja določilo, da mora upravljavec vsako nameravano spremembo v obratovanju naprave, povezano z delovanjem ali razširitvijo naprave, ki lahko vpliva na okolje, skladno s 77. členom ZVO-1 pisno prijaviti ministrstvu, kar izkazuje s potrdilom o oddani pošiljki.

V točki 9.3 izreka tega dovoljenja je ministrstvo določilo, da mora upravljavec, ob stečaju pa stečajni upravitelj, ministrstvo na podlagi 81. člena ZVO-1 pisno obvestiti o nameri dokončnega prenehanja obratovanja naprave, kar izkazuje s potrdilom o oddani pošiljki.

K točki 10 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

V skladu s petim odstavkom 213. člena v povezavi s 118. členom Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06-ZUP-UPB2 in 105/06-ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13 in 175/20 – ZIUOPDVE) je bilo treba odločiti tudi o stroških postopka. Glede na to, da v tem postopku stroški niso nastali, je bilo o njih odločeno, kot izhaja iz točke 10.1 izreka tega dovoljenja.

Iz drugega odstavka 230. člena ZUP izhaja, da je zoper odločbo, ki jo izda na prvi stopnji ministrstvo, dovoljena pritožba samo takrat, kadar je to z zakonom določeno. Takšen zakon mora določiti tudi, kateri organ je pristojen za odločanje o pritožbi, sicer o pritožbi odloča vlada.

ZVO-2 v drugem odstavku 319. člena določa, da je zoper odločitve ministrstva v upravnih postopkih iz prvega odstavka 319. člena ZVO-2 dovoljena pritožba, o kateri odloča Vlada Republike Slovenije.

Pouk o pravnem sredstvu:

Zoper to odločbo je dovoljena pritožba na Vlado Republike Slovenije, Gregorčičeva 20, 1000 Ljubljana, v roku 15 dni po vročitvi te odločbe. Pritožba se pošlje neposredno pisno, pošlje po pošti ali da ustno na zapisnik na Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska 48, Ljubljana. Za pritožbo se plača upravna taksa v višini 18,10 EUR. Upravno takso se plača v gotovini ali z drugimi veljavnimi plačilnimi instrumenti in o plačilu predloži ustrezno potrdilo. Upravna taksa se lahko plača na podračun javnofinančnih prihodkov z nazivom: Upravne takse – državne in številko računa: 0110 0100 0315 637 z navedbo reference: 11 25500-7111002-35407023.

Pri nastanku vsebine tega dokumenta so

sodelovale naslednje uradne osebe:

Nives Stele, sekretarka

Irena Hribernik Laznik, podsekretarka

Mateja Jelovčan, višja svetovalka II

Janez Jeram, sekretar

Postopek vodila:
Karin Malc
višja svetovalka I

mag. Katja Buda
sekretarka

Vročiti:

- pooblaščenki upravljavca: OTC.si, odvetnica Tanja Cirkvenčič, Ljubljanska cesta 110, 1230 Domžale (za upravljavca: Edvard Prančberger, Zgornja Ščavnica 71, 2233 Sveta Ana v Slovenskih goricah) – osebno
- Denis Steyer, Nasova 14 a, 9253 Apače – osebno
- Stanislav Hödl, Nasova 16, 9253 Apače – osebno
- Dragica Horvat, Nasova 19, 9253 Apače – osebno
- Janez Horvat, Nasova 19, 9253 Apače – osebno
- Marija Steyer, Nasova 15a, 9253 Apače – osebno
- Viljem Pfeiler, Nasova 17, 9253 Apače – osebno
- Franc Senekovič, Nasova 12, 9253 Apače – osebno
- Suzana Gruber, Nasova 14b, 9253 Apače – osebno
- Jožef Vurcer, Nasova 14, 9253 Apače – osebno

Poslati v skladu s 4. odstavkom 72. člena ZVO-1:

- Občina Sveta Ana, Sveta Ana v Slovenskih goricah 17, 2233 Sveta Ana v Slovenskih goricah – po elektronski pošti (obcina@sv-ana.si),
- Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor, Inšpekcija za okolje in naravo, Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana - po elektronski pošti (gp.irsop@gov.si)